

Emmi Ilmanen

REPOWEREU – POLIITTISTEN RYHMIEN IDEOLOGIA JA KANSALLISET EDUT EU:N ENERGIAKESKUSTELUSSA

Johtamisen ja talouden tiedekunta
Pro gradu -tutkielma
Toukokuu 2023

TIIVISTELMÄ

Emmi Ilmanen: REPowerEU – Poliittisten ryhmien ideologia ja kansalliset edut EU:n energiakeskustelussa
Pro gradu -tutkielma
Tampereen yliopisto
Politiikan tutkimus / valtio-opin opintosuunta
Toukokuu 2023

Helmikuussa 2022 Venäjä aloitti laajamittaiset sotatoimet Ukrainassa, minkä seurauksena Euroopan unioni on asettanut Venäjälle useita taloudellisia pakotteita. Sodan, pakotteiden ja Venäjän vastatoimien seurauksena energian hinnat ovat nousseet Euroopassa poikkeuksellisen korkealle tasolle. Venäjä on vastannut Euroopan unionin asettamiin pakotteisiin esimerkiksi katkaisemalla kaasutoimituksia EU-maihin horjuttaen Euroopan energiaturvallisuutta. Hyökkäyssodan vaikutukset näkyvät energian lisäksi myös muiden tuotteiden, kuten elintarvikkeiden hinnannousuna, mikä osuu erityisesti heikossa asemassa oleviin kotitalouksiin.

Tämä pro gradu -tutkielma käsittelee Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien ja europarlamentaarikoiden käymää EU-tason energiapoliittista keskustelua Ukrainan sodan aiheuttamassa poikkeuksellisessa tilanteessa. Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022 Euroopassa havahduttiin voimakkaan energian tuontiriippuvuuden aiheuttamiin ongelmiin ja Euroopan komission oli vastattava pikaisesti muuttuneeseen tilanteeseen. Tutkielma keskittyy komission esittelemästä energiapolitiikan muutoksia käsittelevästä REPowerEU-suunnitelmasta käytyyn keskusteluun poliittisten ryhmien verkkosivuilla ja Euroopan parlamentissa.

Tutkielman teoreettinen viitekehys muodostuu EU:n energia- ja ilmastopolitiikan tutkimuksesta, europuoluetutkimuksesta ja Euroopan parlamentin toimintaan liittyvästä tieteellisestä kirjallisuudesta. Teoriaosuudessa käsitellään myös Euroopan unionin jäsenmaiden kansallisia erityispiirteitä ja sitä, kuinka kansallisen edun tavoittelu voi näkyä Euroopan parlamentissa käytävissä keskusteluissa. Tutkimusmenetelmänä on laadullinen sisällönanalyysi, joka toteutettiin teorian ja aineistojen pohjalta laaditun koodausrungon avulla.

Tutkielman tarkoitus on selvittää, kuinka Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien ideologiset taustat tulevat esiin REPowerEU-keskustelussa ja kuinka voimakkaasti siinä näkyy jäsenmaiden kansallisten etujen tavoittelu. Tutkielman tulokset osoittavat, että ryhmien ideologiset piirteet näkyivät voimakkaammin Euroopan parlamentissa käydyssä keskustelussa kuin poliittisten ryhmien laatimissa dokumenteissa. Pienemmillä poliittisilla ryhmillä kuten vasemmistolla ja ID-ryhmällä ideologiset taustat näkyivät suurempia ryhmiä voimakkaammin. Jäsenmaiden etujen tavoittelu jäi vähäiseksi molemmissa tutkielman aineistoissa muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta ja toive yhteiseurooppalaisesta solidaarisuudesta korostui.

Avainsanat: REPowerEU, Euroopan unioni, energia- ja ilmastopolitiikka, kansallinen etu, puolueen ideologia

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	4
2 ENERGIA- JA ILMASTOPOLITIIKKA SODAN VARJOSSA	7
2.1 EUROOPAN UNIONIN TOIMIVALTA ENERGIA-ASIOISSA	7
2.2 UKRAINAN SOTA	9
2.3 RATKAISUN ETSIMINEN (REPOWEREU).....	12
3 TEORIA	15
3.1 EUROOPAN UNIONIN ENERGIA- JA ILMASTOPOLITIIKAN KEHITYS	15
3.2 EUROPUOLUEET, IDEOLOGIAT JA POLIITTISTEN RYHMIEN ASEMA PARLAMENTISSA	21
3.3 KANSALLINEN ETU	28
3.4 ENERGIAPOLITIIKAN JÄNNITTEET	32
4 AINEISTO JA MENETELMÄ	35
4.1 POLIITTISTEN RYHMIEN KANNANOTOT JA PARLAMENTIN KESKUSTELU	35
4.2 LAADULLINEN SISÄLLÖNANALYYSI MENETELMÄNÄ	37
5 REPOWEREU-KESKUSTELUN ANALYYSI	40
5.1 EUROOPAN PARLAMENTIN POLIITTISTEN RYHMIEN DOKUMENTIT.....	40
5.2 PARLAMENTIN KESKUSTELU	65
5.3 YHTEENVETO.....	95
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	98
LÄHTEET	100

1 JOHDANTO

Euroopan komissio julkaisi 18.5.2022 REPowerEU-nimisen suunnitelman, jonka keskeinen tavoite oli vastata Venäjän sotatoimien Ukrainassa aiheuttamaan Euroopan laajuiseen energijärjestelmän toimintavarmuuden heikkenemiseen. Venäjän sotilaallinen hyökkäys Ukrainaan johti keväällä 2022 energian hintojen nousuun koko Euroopassa, ja herätti niin kansalaiset kuin poliitikotkin miettimään EU:n riippuvuutta Venäjältä tuodusta öljystä, kaasusta ja hiilestä. Pitkästä aikaa Euroopassa koettiin huolta energian riittävydestä ja energiaturvallisuudesta. Samalla Euroopan unioniin kohdistui painetta irtautua Venäjän fossiilisista polttoaineista, sillä jatkamalla tuontia entiseen malliin, EU olisi osaltaan itse syyllistynyt Venäjän sotakassan kartuttamiseen ja Ukrainan sodan rahoittamiseen.

Nord Stream 1 -kaasuputken valmistuttua vuonna 2011 Saksan ja Venäjän välille aukesi suora yhteys kaasun toimituksille, kun aiemmat putket olivat kulkeneet Valko-Venäjän ja Ukrainan kautta. Saksa odotti, että suoran yhteyden avaaminen madaltaisi kaasun hintaa, kun matkalla ei olisi välikäsiä. Venäjä puolestaan halusi kiertää Ukrainan, jota se piti jo tuolloin korruptoituneena ja epäilyttävänä toimijana. Putken omistavan yrityksen suurin osakas on Venäjän valtion omistama Gazprom, minkä lisäksi osakkuuksia on kahdella saksalaisella, yhdellä alankomaalaisella ja yhdellä ranskalaisella yhtiöllä. Lähes samaa reittiä kulkevaa Nord Stream 2 -putkea ei koskaan otettu käyttöön, sillä Venäjän hyökättyä Ukrainaan Saksa laittoi hankkeen jäihin. (Yle 2022.)

Energiasta on tullut poliittinen ase Venäjälle. Euroopan unioni on vastustanut näkyvästi Venäjän sotatoimia Ukrainassa ja asettanut Venäjälle taloudellisia pakotteita. Niistä huolimatta Venäjä onnistui vuonna 2022 kasvattamaan energian myynnistä saamia tuloja (Yle 2022). Venäjä on myös pyrkinyt monin keinoin horjuttamaan Euroopan energiavarmuutta vastatakseen pakotteisiin. Toukokuussa 2022 Venäjä keskeytti kaasun toimitukset Bulgariaan ja Puolaan ja muutamaa viikkoa myöhemmin myös Suomeen. 19.5.2022 Euroopan parlamentti keskusteli täysistunnossaan REPowerEU-suunnitelmasta nimenomaan energiaturvallisuuden näkökulmasta huomioiden kaasutoimitusten äkillisen katkaisemisen Puolaan ja Bulgariaan.

Tutkin pro gradu -tutkielmassani Euroopan komission REPowerEU-suunnitelmaa koskevia kannanottoja ja puheenvuoroja siitä näkökulmasta, kuinka ne heijastavat yhtäältä unionin jäsenmaiden kansallisen edun ajamista ja toisaalta puoluepoliittisia ideologioita. Aineistooni kuuluu sekä Euroopan parlamentissa toimivien poliittisten ryhmien kannanottoja, että parlamentissa käyty keskustelu REPowerEU-suunnitelmasta. Löytääkseni viittauksia kansallisen edun ajamiseen tulen

koostamaan tilannekuvaa energiamuotojen käytöstä eri jäsenmaissa ja pohdin niiden erityispiirteitä. Käyn myös läpi Euroopan tason puoluekenttää ja nimenomaan Euroopan parlamentissa vaikuttavia poliittisia ryhmiä, niiden ideologisia taustoja ja samalla kykyä vaikuttaa poliittiseen päätöksentekoon unionissa.

Tutkielmassa huomioidaan myös suunnitelmassa näkyvät unionin energiapolitiikan sisäiset aspektit, kuten ympäristöpoliittiset vaikutukset. REPowerEU-suunnitelmassa näkyy voimakkaasti komission viime vuosien pyrkimykset kohti ”vihreää siirtymää”, eli puhtaan energian tuotantoa ja irtautumista fossiilisista polttoaineista. Osalle poliittisista ryhmistä komission tavoitteet ovat tervetulleita, mutta toisille vihreä siirtymä näyttäytyy ideologisenä agendana, joka haittaa energiaturvallisuuden varmistamista.

Tutkimuskysymykseni liittyvät europuolueiden ja niistä muodostuvien poliittisten ryhmien ideologioihin ja kansalliseen etuun. Ensimmäinen niistä on: *Näkykö Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien julkaisemissa REPowerEU-suunnitelmaa koskevissa kannanotoissa ryhmien ideologiset painotukset tai Euroopan unionin jäsenmaiden etujen tavoittelu?* Toinen tutkimuskysymys liittyy Euroopan parlamentissa käytyyn keskusteluun: *Painottavatko europarlamentaarikot puheenvuoroissaan voimakkaammin yhteiseurooppalaista näkökulmaa, oman jäsenmaansa kansallisia etuja vai oman poliittisen ryhmänsä ideologisia tavoitteita?* Pyrin näiden tutkimuskysymysten avulla hahmottamaan sitä, edustavatko europarlamentaarikot kannanotoissaan enemmän omaa kotimaataan vai sitä eurooppalaista poliittista ryhmää, johon he kuuluvat.

Ennako-oletukseni on, että lukuun ottamatta ideologialtaan kansallismielisiä ryhmiä, poliittiset ryhmät tai europarlamentaarikot eivät korosta kannanotoissaan jäsenmaiden kansallisia haasteita tai tavoittele suoraan etuja niille. Varsinkin yksittäiset europarlamentaarikot saattavat kuitenkin esittää sellaisia kantoja, joista voidaan rivien välistä lukea kansallisen energiapolitiikan tilanteen vaikutusta. Esimerkiksi CEE-maiden (Central Eastern European) edustajien puheenvuoroissa saattaa kuulua korostunut huoli tuontiriippuvuudesta ja toisaalta nopeasta vihreän siirtymän tavoittelusta. Esimerkiksi Puolan ja Bulgarian energiasektorit käyttävät edelleen runsaasti kivihiihtä, jolloin irtautuminen fossiilisista polttoaineista voisi koitua niille erityisen kalliiksi.

Aihe tutkielmalle valikoitui sen perusteella, että se on hyvin ajankohtainen ja toisaalta saattaa reflektoida hyvinkin sitä, kuinka politiikkaa tehdään Euroopan unionin tasolla. Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät ja europarlamentaarikot edustavat sitä osaa Euroopan unionin päätöksenteosta, joka

on demokraattisesti vaaleilla valittu. Vaikka Euroopan parlamentti päättää koko unionin asioista, edustajat valitaan yhä jäsenmaissa järjestettävien vaalien kautta. Usein myös jäsenmaiden kansalliset asiat saattavat heijastua Euroopan parlamentin vaalien alla käsiteltäviin teemoihin. Tämä tarkoittaa toisaalta myös sitä, että parlamentissa edustajilla on enemmän tilivelvollisuutta kotimaansa äänestäjille, jotka heidät ovat tehtävänsä valinneet. Olen kiinnostunut siitä, tuottaako tämä minkäänlaista painetta edustajille ja miten valittujen edustajien puheissa näkyy jäsenmaiden asiat suhteessa yhteiseurooppalaisiin haasteisiin.

Tutkielman alkupuolella (luku 1) tutustutaan siihen kontekstiin, jossa Euroopan unioni on päätenyt esittämään energiapoliittisia toimenpiteitä ja käymään keskustelua niistä. Sen jälkeen (luku 2) syvennyään EU:n energia- ja ilmastopolitiikan teoriaan, europuolueisiin ideologisina toimijoina ja kansallisiin erityispiirteisiin, jotka vaikuttavat kunkin jäsenmaan EU-edustajien esittämiin puheenvuoroihin. Luvussa 3 esitellään poliittisten ryhmien kannanotot ja parlamentin keskustelu, jotka toimivat aineistona tutkielmalle. Sen jälkeen (luku 4) siirrytään analysoimaan näitä kannanottoja ja puheenvuoroja ja sitä, kuinka niissä näkyvät yhtäältä poliittisten ryhmien ideologiset taustat ja toisaalta jäsenmaiden kansalliset erityispiirteet. Lopuksi koostan havaintoni johtopäätöksiin.

2 ENERGIA- JA ILMASTOPOLITIIKKA SODAN VARJOSSA

2.1 Euroopan unionin toimivalta energia-asioissa

Vuonna 1951 kuusi Euroopan maata yhdisti voimansa hiili- ja terästalouden alalla luoden Euroopan hiili- ja teräsyhteisön (ECSC). Yhteisön muodostus tarkoitti, että energiavaroja alettiin valvoa yli toimialarajojen, mikä mahdollisti osaltaan laajemman taloudellisen yhteistyön. Maat tunnustivat kuitenkin heti sen, ettei hiili tulisi olemaan talouskasvun keskiössä, vaan se tulitaisiin korvaamaan ydinenergialla. Ydinenergia nähtiin vastauksena energian hintoihin ja runsaaseen kysyntään. Vuonna 1957 allekirjoitettiin Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) perustamissopimus, jolla haluttiin varmistaa ydinenergian turvallisuus, valvonta ja sen kehittäminen rauhanomaisiin tarkoituksiin. (Kanellakis ym. 2013.)

Yhteisön perustamiseen johtaneen Pariisin sopimuksen selkein tavoite oli luoda yhteismarkkina tuohon aikaan strategisesti tärkeimmille teollisuudenaloille, hiilelle ja teräkselle. Tosiasiallisesti sopimuksella pyrittiin myös lopettamaan Ranskan ja Saksan siihen asti jatkuneet vihamielisyydet taloudellisen uudelleenrakentamisen avulla. Energia oli keskeinen ajuri sille poliittiselle prosessille, joka johti Euratom-sopimuksen lisäksi Rooman sopimukseen ja Euroopan talousyhteisön (EEC) perustamiseen. Vaikka Rooman sopimuksen laatijat olivat kaavailleet yhtenäismarkkinan luomista myös energiasektorille, sen edistymistä ei juuri ollut havaittavissa seuraavaan kolmeen vuosikymmeneen. Talousyhteisön energiasektori pysyi kansallisesti eriytyneenä, sitä hallitsivat julkisomisteiset tai kansallisesti tuetut energiamonopolit, ja kaasun ja sähkön liikkuminen maarajojen yli oli lähes olematonta. (Talus, 2013)

Jäsenmaiden väliset näkemyserot johtivat 1960-luvulla kansallisvaltioiden tasolla harjoitettavaan energiapolitiikkaan. Yhteisen energiapolitiikan harjoittaminen otti askelia eteenpäin 1970-luvulla, kun jäsenmaat päättivät yhteisistä suuntaviivoista energian jakeluun ja kysyntään liittyen. Euroopan yhtenäisasiakirja vuonna 1986, Maastrichtin sopimus vuonna 1992 ja Amsterdamin sopimus vuonna 1997 laajensivat energiapolitiikan näkökulmia, ja toimitusvarmuudesta tuli keskeinen kysymys Euroopan maille. Ennen Lissabonin sopimusta vuonna 2009, EU:lla ei kuitenkaan ollut perussopimukseen kirjattua oikeutta puuttua jäsenmaiden energiasektoriin. Lissabonin sopimuksen Artikla 194 toi unionin lainsäädäntöön erityisen laillisuusperustan energia-alalle. (Kanellakis ym. 2013.)

Vaikka energia-ala on perinteisesti ollut kansallisvaltioiden harjoittaman politiikan piirissä, se on viime vuosikymmeninä siirtynyt eurooppalaiselle ja kansainväliselle tasolle. Käännekohtana voidaan pitää vuotta 2015, kun Eurooppa-neuvosto hyväksyi joustavaa energiaunionia ja tulevaisuuteen suuntautuvaa ilmastonmuutospolitiikkaa koskevan puitestrategian ja käynnisti samalla energiaunionin perustamisprosessin. Samana vuonna YK:n yleiskokouksessa päätettiin kestävän kehityksen tavoitteista vuodelle 2030, joihin myös Euroopan maat sitoutuivat. Yksi näistä tavoitteista koskee modernin energian maailmanlaajuista saatavuutta. (Roeben, 2018.)

EU:n ensisijainen lainsäädäntö perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen (Treaty on the Functioning of the European Union, TFEU) ja Euratom-sopimukseen. Näistä ensimmäisessä energiapolitiikan kannalta olennaisimpia ovat ne artikkelit, jotka koskevat vapaata liikkuvuutta, julkisia monopoleja ja valtiontukia. Lisäksi energiapolitiikkaan vaikuttaa toissijainen EU-lainsäädäntö, eli ennen kaikkea sisäisen energiamarkkinan luomiseen tähtäävät ja energialainsäädännön ympäristövaikutuksiin kohdistuvat direktiivit. Myös jotkin erityisinstrumentit, kuten öljymarkkinaan ja Euroopan laajuisiin energiaverkkoihin liittyvät instrumentit ovat merkittäviä EU:n energiapolitiikan muovaajia. Näiden lisäksi unionia sitoo myös kansainväliset sopimukset, unionin tuomioistuimen ennakkopäätökset ja komission tekemät kilpailua ja valtionavustuksia koskevat hallinnolliset ratkaisut. (Talus, 2013.)

Energiaa koskevia politiikkoja esitellään eurooppalaisen lainsäädännön puitteissa direktiivien, asetusten ja päätösten muodossa perustuen EU:n perussopimukseen. Eurooppalaisen politiikan, mukaan lukien energiapolitiikan, muodostuminen seuraa kolmea keskeistä poliittista periaatetta: toissijaisuusperiaatetta, suhteellisuusperiaatetta ja paremman sääntelyn agenda. Näillä periaatteilla EU pyrkii varmistamaan, että politiikkaa tehdään demokraattisesti, edustuksellisesti ja läpinäkyvällä tavalla ja että päätökset ovat perusteltuja ja tarkoin valikoituja. Lainsäädännön periaatteellisten vaatimusten takia myös uuden energiapolitiikan lakiesitykset valmistellaan aina yhteistyössä sidosryhmien, kuten kansallisten ja alueellisten viranomaisten, teollisuuden edustajien, yritysten ja yhdistysten kanssa. EU:n energiapolitiikassa on olennaista ensinnäkin se, että jäsenmaat ovat lopulta aina vastuussa kansallisesta energiasekoituksestaan ja toisekseen se, että kotoperäiset energianlähteet ovat lähtökohtaisesti kansallinen, ei eurooppalainen resurssi. (Kanellakis ym. 2013.)

Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa keskeisimmät säädökset energian näkökulmasta ovat artikkelit 4, 122, 170, 192 ja 194 (Deketelaere, 2012). Artiklassa 4 todetaan, että

unionilla on jaettu toimivalta jäsenmaiden kanssa energian alalla. Sen lisäksi jaettu toimivalta koskee esimerkiksi ympäristöasioita, jotka liittyvät tiiviisti energiapolitiikkaan. Artikla 122 koskee unionin rahallista tukea jäsenmaille, ja siinä painotetaan erityisesti energia-alalla tapahtuvien vaikeuksien perusteella annettua tukea. Artikla 170 määrää unionin osallistumisesta Euroopan laajuisten verkostojen perustamiseen muun muassa energian alalla, sekä asettaa unionin toiminnan tavoitteeksi kansallisten verkkojen yhteen liittämisen, yhteensopivuuden ja pääsyn näihin verkkoihin.

Artikloissa 192 ja 194 käsitellään energialainsäädäntöä erityisen ja tavanomaisen lainsäätämisyjärjestyksen puitteissa. Neuvoston yksimieliset, erityistä lainsäätämisyjärjestystä vaativat toimenpiteet tulevat kysymykseen silloin, kun ne vaikuttavat merkittävästi jäsenvaltion valintaan eri energianlähteiden välillä tai jäsenmaan energiahuollon yleiseen rakenteeseen. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat päättää tarvittavista energiapoliittisista toimista tavanomaisen lainsäätämisyjärjestyksen mukaisesti, kun ne eivät rajoita jäsenmaiden oikeutta päättää energiavarantojensa hyödyntämisestä tai valinnoista energiamuotojen välillä. Poikkeuksen tekevät sellaiset energiapoliittiset toimenpiteet, jotka ovat luonteeltaan verotuksellisia. Näistä toimenpiteistä päättää neuvosto erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen.

Energiapolitiikan toissijainen lainsäädäntö pitää sisällään joukon asetuksia, direktiivejä ja päätöksiä, jotka koskevat suoraan joko yleisiä energia-asioita, yksittäisiä energianlähteitä, tai energian infrastruktuuria (Deketelaere, 2012). Yleisiä energia-asioita koskee esimerkiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 713/2009 Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) perustamisesta. Viraston tehtävänä on varmistaa EU:n kaasu- ja sähköalan sisämarkkinoiden tehokas toiminta ja auttaa kansallisia viranomaisia sääntelytehtävän suorittamisessa (EU, 2023). Lisäksi EU:lla on toissijaiseen lainsäädäntöön kuuluvia asetuksia ja direktiivejä koskien esimerkiksi sähköä, kaasua, öljyä, infrastruktuureja, hiilivetyjä, tuotemerkintöjä, rakennusten energiatehokkuutta, energian ja sähkön verotusta, sähkön ja lämmön yhteistuotantoa, sekä energian tukkumarkkinoiden yhtenäisyyttä ja läpinäkyvyyttä (Deketelaere, 2012).

2.2 Ukrainan sota

Ukrainan sota sai alkunsa alkuvuonna 2014, kun Venäjä liitti Krimin niemimaan laittomasti itseensä vastatoimena Ukrainan vallankumoukselle. Samana keväänä konflikti laajeni Itä-Ukrainaan Donbassin alueelle ja jatkui toistuvilla yhteenotoilla Venäjän tukemien separatistijoukkojen ja

Ukrainan joukkojen välillä aina vuoteen 2022 asti. Venäjän aloittama hyökkäys Ukrainaan 24. helmikuuta 2022 laajensi käynnissä olleen konfliktin täysimittaiseksi sodaksi.

Konfliktia edelsivät pitkään jatkuneet levottomuudet Ukrainassa ja Donbassin alueella kytenyt separatistinen liikehdintä. Tapahtumaketju sai alkunsa vuoden 2013 Euromaidan-protesteista, joissa mielenosoittajat vastustivat presidentti Viktor Janykoviytšin päätöstä hylätä EU:n ja Ukrainan välinen lähentymissopimus. Liike keskittyi pääosin Kiovaan, mutta myös itäisessä Ukrainassa Donbassin alueella syntyi pienempi paikallinen Euromaidan-liike. Vaikka sen toiminta Donbassissa oli pientä, se provosoi konfliktia alueella, jossa paikalliset poliittiset ryhmät ja venäjämieliset kansalaisjärjestöt näkivät, että Ukrainan tulisi lähentyä enemmän Venäjän kuin EU:n kanssa (Risch, 2021).

Kaaos Ukrainassa paheni 16.1.2014 kun niin kutsutut 'diktaattorilait' astuivat voimaan tehden kansalaisten protesteista laittomia. Helmikuun 18.–20. päivinä Kiovassa tapahtui vakavia yhteenottoja, jotka johtivat mellakkapoliisin ylimitoitettuun voimankäyttöön ja yli sadan mielenosoittajan kuolemaan. Mielenosoittajat puolestaan hyökkäsivät paikallista poliisia ja mellakkapoliisia vastaan ja käyttivät myös tuliaseita. Euromaidanista oli tullut väkivaltainen liike, joka loi turvattomuuden tunnetta ukrainalaisille. Tämä vaikutti myös Krimin valtauksen helmimaaliskuussa 2014 siten, että Maidan-liike oli tahtomattaan omalla toiminnallaan antanut esimerkkiä hallinnollisten rakennusten valtaamisesta, mikä kannusti Krimin asukkaita toimimaan samoin. (Risch, 2021)

On olemassa runsaasti todisteita siitä, että Venäjä lähetti Krimin valtauksen jälkeen yhdistelmän tiedustelu- ja palkkasoturijoukkoja itäiseen Ukrainaan lietsoakseen kapinaa ja kaataakseen paikallisia hallituksia. Konfliktin alkuvaiheessa ei kuitenkaan ollut vielä yksimielisyyttä siitä, puhutaanko sisällissodasta, jossa osallisina ovat Ukraina ja sen itäisten alueiden separatistijoukot, vai tulisiko enemmän puhua Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaa kohtaan. Venäjän pyrkimys oli vahvistaa narratiivia sisällissodasta, jossa Venäjällä ei olisi ollut suurta roolia konfliktissa, vaan ainoastaan yksittäiset 'vapaaehtoiset' olisivat liittyneet taisteluihin Venäjän puolelta rajaa. (Marples, 2021)

Ennen vuotta 2022 Venäjän toimia Ukrainassa voidaan kuvailla hybridisodaksi. Sillä tarkoitetaan sellaisia konfliktien ”mutaatioita”, jotka eivät sovi perinteiseen käsitykseen sodasta. Hybridisodissa on usein mukana erilaisia joukkoja, joihin voi kuulua valtiollisia ja ei-valtiollisia toimijoita. Sodankäynnin muotoja voivat olla perinteiset tai epäsäännölliset taktiikat ja muodostelmat ja terroriteot. (Cherviatsova, 2021.)

Venäjän täysimittaisen hyökkäyssodan alkamisella on ollut monia äkillisiä globaaleja vaikutuksia. Esimerkiksi öljyn hinta on noussut, elintarvikkeista on ollut maailmanlaajuista pulaa ja toimitusketjut Ukrainan ja Venäjän, sekä niiden naapurimaiden välillä ovat kärsineet. Sodan kärjistymisen seurauksena Yhdysvallat, Euroopan unioni, Australia ja muut alueet ja globaalit yhteisöt ovat asettaneet Venäjälle muun muassa rahoitusaloihin, kiinteistöihin, tuotteiden ja palveluiden tuontiin ja vientiin sekä teknologiaan liittyviä pakotteita. Vaikka nämä edellä mainitut talousalueet eivät läheskään kaikki ole vielä täysin lopettaneet öljy- ja energiakauppaa Venäjän kanssa, niillä on suunnitelmia irtautua Venäjästä näiden resurssien osalta vähitellen. Poikkeuksena on Yhdysvallat, joka kielsi kokonaan kaikkien energiaan liittyvien tuotteiden kaupan Venäjän kanssa 8. maaliskuuta 2022 lähtien. (Allam ym. 2022.)

Huolimatta hiljalleen kasvaneista poliittisista jännitteistä, Euroopan maat ovat tehneet ennen sotaa hyvin vähän sen eteen, että ne vahvistaisivat omaa energiaturvallisuuttaan. Viimeisten vuosikymmenten aikana Euroopan unioni on tehnyt omalla toiminnallaan itsestään riippuvaisen Venäjän energiantuonnista. Tätä selittää Venäjältä tuotujen polttoaineiden edullisuus, joka on osaltaan auttanut Euroopan talouksia kukoistamaan. Samalla se on kuitenkin tehnyt niistä hauraita ja alttiita toimitushäiriöille, sallien Venäjän itsevaltaisen hallinnon asettaa ne uhatuiksi. Huolimatta varhaisista varoitusmerkeistä, kuten Krimin valtauksesta vuonna 2014, venäläiset polttoaineet ovat olleet Euroopan maille ”liian hyviä vastustettavaksi”, ja esimerkiksi maakaasun tuonti Venäjältä on jopa kasvanut yli 50 % sen jälkeen, kun EU julkaisi energiaturvallisuusstrategiansa vuonna 2014. (Sturm, 2022.)

Vaikka monet Euroopan maat ovat osoittaneet tukeaan Ukrainalle, ne ovat edelleen vahvasti riippuvaisia Venäjältä tuodusta öljystä ja siihen liitännäisistä tuotteista. Öljyä käytetään paitsi moottoriajoneuvojen polttoaineena, myös esimerkiksi lämmityksessä ja tehdasteollisuudessa. Eurostatin raportin mukaan Venäjä on ollut suurin raakaöljyn toimittaja EU-maille, ja noin 25 % raakaöljystä on tuotu unionin alueelle pelkästään Venäjältä. Suurten öljyn tuojamaiden kieltäessä kaiken öljyn tuonnin Venäjältä, ne ovat asettaneet kilpaileville tuottajille painetta paikata maailmanlaajuista energiantarvetta, mikä puolestaan on nostanut öljyn ja sähkön hintoja ennennäkemättömälle tasolle. (Allam ym. 2022.)

Energian hinnat ovat nousseet Venäjän hyökkäyssodan seurauksena korkeimmalle tasolle sitten vuoden 1973. Muutos on ollut äkillinen, sillä se on tapahtunut viimeisen parin vuoden aikana.

Erityisesti vuosi 2022 oli käännteentekevä energiateollisuudelle, ja maailmanpankin energian hinnan indeksi nousi jopa 26,3 % pelkästään tammi-huhtikuun välillä. Hintapiikki johtui hiilen, öljyn ja maakaasun hintojen samanaikaisesta noususta. On huomattava, että hintojen nousua oli tapahtunut vähitellen jo sotaa edeltävänä aikana muun muassa Covid-19-pandemian ja ilmastonmuutoksen vaikutusten seurauksena. Ukrainan sodan aiheuttama sokki energiamarkkinoille oli kuitenkin yksi suurimmista vuosikymmeniin. (Bentouir, 2022.)

Öljymarkkinoiden lisäksi Venäjän ja Ukrainan sota on vaikuttanut myös kulutustavaroiden ja etenkin elintarvikkeiden, kuten vehnän, maissin ja ruokaöljyjen maailmanmarkkinoihin. Pula näistä tuotteista maailmanmarkkinoilla johtaa siihen, että niiden ja niistä riippuvaisten tuotteiden hinnat nousevat rajusti. Esimerkiksi Euroopan komission julkaisemassa lyhyen aikavälin raportissa korostetaan, että useimmat EU-maat valmistautuvat maatalous- ja elintarvikealan kasvaviin haasteisiin. Tilanteen vaikutukset heijastuvat myös esimerkiksi kuljetusalaan, joka kärsii nousevista rahtimaksuista. Useimmissa maissa maatalousala on jo kärsinyt toimitusketjujen häiriöistä erityisesti maatalouden perustuotantotehtäjäiden, kuten lannoitteiden osalta, mikä vaikuttaa olennaisesti ruuantuotantoon. (Allam ym. 2022.)

Raaka-ainemarkkinat ovat kokeneet merkittävän sokin Ukrainan sodan seurauksena, mikä on muuttanut niin maailmankauppaa, tuotantoa, kuin kulutustottumuksiakin tavalla, joka tulee pitämään hintoja korkealla ainakin pitkälle vuoteen 2024. Vaikka sodan seuraukset vaikuttavatkin maailmanlaajuisesti suurimpaan osaan kansakunnista, niillä on suurin vaikutus kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin kotitalouksiin. Kriisistä kärsivät eniten ne maat, joissa on eniten köyhyyttä, ja yhä useampi ihminen on myös vaarassa pudota köyhyysrajan alapuolelle hinnannousujen vuoksi. (Bentouir, 2022.)

2.3 Ratkaisun etsiminen (REPowerEU)

Venäjän käymän hyökkäyssodan aiheuttamat maailmanlaajuiset energiamarkkinoiden häiriöt loivat väistämättä paineen Euroopan unionin lainsäätäjille tilanteeseen puuttumiseksi. Maaliskuun 3. päivä 2022 Euroopan komissio antoi tiedonannon Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle otsikolla ”REPowerEU: Kohtuuhintaisempaa, varmempaa ja kestävämpää energiaa koskevat yhteiset eurooppalaiset toimet” (Euroopan komissio 2022a). Komissio kuvasi tiedonannossaan tarvetta siirtyä puhtaaseen energiaan

ja tulla riippumattomaksi Venäjältä tuotavasta kaasusta ennen vuosikymmenen loppua ja ilmoitti samalla valmiutensa laatia REPowerEU-suunnitelman kesään 2022 mennessä (em., 2022).

Maaliskuussa 2022 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa EU-maiden johtajat sopivat asteittaisesta luopumisesta Venäjältä tuodusta kaasusta, öljystä ja hiilestä. Kokouksen päätelmissä Eurooppa-neuvosto kirjoittaa energiasta seuraavasti:

15. Euroopan unioni aikoo poistaa asteittain ja mahdollisimman nopeasti riippuvuutensa Venäjältä tuotavasta kaasusta, öljystä ja hiilestä, kuten Versailles'n julistuksessa esitetään. Näin ollen Eurooppa-neuvosto odottaa kiinnostuneena kattavaa ja kunnianhimoista suunnitelmaa, joka laaditaan tiiviisti koordinoiden jäsenvaltioiden kanssa ja joka komission on tarkoitus esittää tätä varten toukokuun 2022 loppuun mennessä. Kansalliset olosuhteet ja jäsenvaltioiden energialähteiden yhdistelmä tullaan ottamaan huomioon. (Eurooppa-neuvosto, 2022.)

Lisäksi Eurooppa-neuvoston päätelmissä huomioidaan myös korkeat energian hinnat, jotka vaikuttavat erityisesti unionin kansalaisiin ja yrityksiin kielteisesti. Komission tulevilta ehdotuksilta toivotaankin puuttumista nimenomaan korkeisiin hintoihin, säilyttäen kuitenkin samalla toimitusvarmuus ja kannustimet vihreään siirtymään. (Eurooppa-neuvosto, 2022.)

Komissio esitti REPowerEU-suunnitelmansa luvatusi ennen kesää, 18. toukokuuta 2022. Tuolloin Venäjän hyökkäyssodan alkamisesta Ukrainassa oli kulunut noin kolme kuukautta. Komission laatiman suunnitelman tavoitteena on Venäjän hyökkäyksen vuoksi lopettaa Euroopan riippuvuus Venäjän fossiilisista polttoaineista aiemmin suunniteltua nopeammin. Suunnitelma sisältää lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteitä, joilla EU pyrkii vähentämään riippuvuutta Venäjästä, edistää vihreää siirtymää ja parantaa energiajärjestelmänsä häiriönsietokykyä. Suunnitelman perustana ovat energianlähteiden monipuolistaminen, energian säästäminen ja uusiutuvan energian tuotannon edistäminen (Euroopan komissio, 2023).

Komission esittämiin lyhyen aikavälin toimenpiteisiin kuuluu kaasun, nesteytetyn maakaasun ja vedyn yhteishankinnat EU:n energianhankintafoorumien kautta halukkaille EU-maille, sekä Ukrainalle, Moldovalle, Georgialle ja Länsi-Balkanille. Lisäksi REPowerEU-suunnitelmalla pyritään solmimaan uusia energiakumppanuuksia luotettavien toimijoiden kanssa, lisäämään aurinko- ja tuulienergian sekä biometaanin tuotantoa, sekä hyväksymään ensimmäiset EU:n laajuiset vetyhankkeet. Tuntuvia energiansäästöjä tavoitellaan myös suoraan kansalaisille ja yrityksille suunnatun energiansäästötiedotuksen ja ”Play my part” -kansalaiskampanjan avulla. Lyhyen

aikavälin toimenpiteisiin kuului myös kaasuväriästöjen täyttämisen 80 prosenttiin 1. marraskuuta 2022 mennessä. (Euroopan komissio, 2023.)

Suunnitelman keskipitkän aikavälin toimenpiteillä tarkoitetaan sellaisia toimia, jotka aiotaan toteuttaa vuoteen 2027 mennessä. Niihin lukeutuvat muun muassa elpymis- ja palautustukivälineen alaiset kansalliset suunnitelmat, investoinnit integroituun ja mukautettuun kaasu- ja sähköinfrastruktuuriin, sekä energiansäästöjä ja uusiutuvia energianlähteitä koskevien tavoitteiden nostot vuoteen 2030. Komissio esitti myös uutta lainsäädäntöä uusiutuvan energian lupamenettelyjen nopeuttamiseksi, ehdotuksia teollisuuden vaatimien kriittisten raaka-aineiden saatavuuden takaamiseksi ja liikennealan energiatehokkuutta lisääviä sääntelytoimenpiteitä. Lisäksi vetyhankkeet näkyivät myös keskipitkän aikavälin toimenpiteissä komission esittäessä vetyä koskevan Accelerator-aloitteen ja vetyä koskevan sääntelykehysten. (Euroopan komissio, 2023.)

REPowerEU-suunnitelmassa kaavailtiin, että riippuvuutta Venäjän fossiilisista polttoaineista voitaisiin vähentää merkittävästi jo vuonna 2022. Komissio ei esittänyt lainkaan sellaista vaihtoehtoa, että kasvihuonekaasujen päästövähennystavoitteesta tai ilmastoneutraaliustavoitteesta vuoteen 2050 voitaisiin joustaa muutoksen nopeuttamiseksi, vaan suunnitelma mukailee edeltävänä vuonna esitettyjä 55-valmiusehdotuksia ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita. Siitä huolimatta suunnitelmassa kerrotaan, että siirtyminen pois Venäjän fossiilisista polttoaineista edellyttää ”kohdennettuja investointeja kaasuinfratruktuurin toimitusvarmuuteen”, ”hyvin vähäisiä muutoksia öljyinfrastruktuuriin”, ja että ”osa nykyisestä kivihiihlikapasiteetista saattaa myös olla käytössä alun perin odotettua pitempään” (Euroopan komissio 2022b). Nämä kohdat suunnitelmasta ovat saaneet jotkin tahot myös kyseenalaistamaan komission sitoutumista fossiilisten polttoaineiden käytön lopettamiseen.

Vuoden 2022 aikana Euroopan unioni syvensi kumppanuuksiaan useiden energiantoimittajien kanssa päästökseen eroon Venäjä-riippuvuudestaan. 15. kesäkuuta EU allekirjoitti Egyptin ja Israelin kanssa kolmenvälisen yhteisymmärryspöytäkirjan maakaasun viennistä Eurooppaan nesteytetyn maakaasun vienti-infrastruktuurin avulla. Lisäksi unioni sopi kesäkuun loppupuolella Norjan kanssa energiakumppanuuden syventämisestä, jotta kaasutoimituksia voitaisiin lisätä ja jotta energian korkeisiin hintoihin voitaisiin puuttua. EU:n ja Azerbaidžanin välinen yhteisymmärryspöytäkirja strategisesta kumppanuudesta energia-alalla allekirjoitettiin heinäkuussa, ja sen tavoite oli muiden sopimusten tavoin lisätä kaasun tuontia Euroopan unionin alueelle. (Euroopan komissio, 2023.)

3 TEORIA

3.1 Euroopan unionin energia- ja ilmastopolitiikan kehitys

Energiapolitiikkaan liittyvät kysymykset ovat koskettaneet Euroopan unionia jo hiili- ja teräsyhteisön alkuajoista asti. Euroopan atomienergiayhteisön perustaminen vuonna 1957 yhdisti Euroopan maita tiiviimmin energiapolitiikan ollessa yksi integraation pilareista (Dupont, 2016). Euroopan hiili- ja teräsyhteisö (1951) ja Euratom-sopimus loivat perustan alueellisen integraation prosessille, joka kiihtyi 90-luvulla ensimmäisten säännösten tähdätessä kaasun- ja sähköverkojen ja markkinoiden yhtenäistämiseen (Palle & Richard, 2022). Näin ollen energiapolitiikka voidaan nimetä yhdeksi EU:n integraatioprojektin perustekijöistä.

Vaikka energiakysymys on ollut EU:n yhdentymisessä tärkeää alusta alkaen, se ei kuitenkaan ole muotoutunut yhtenäiseksi energiapolitiikaksi, vaikka harmonisaatioyrityksiä on ollut (Szulecki ym. 2016). Jo vuonna 1968 komissio julkaisi muistion nimeltä 'ensimmäiset suuntaviivat yhteiselle energiapolitiikalle', joka korosti sisäisten energiamarkkinoiden tärkeyttä ja tarvetta vähentää jäsenmaiden riippuvuutta tuontienergiasta (Dupont, 2016). 1970-luvulla energiaturvallisuutta Euroopassa horjuttivat öljykriisit, jotka jälleen korostivat tuontiriippuvuudesta johtuvien riskien vakavuutta, mutta eivät silti onnistuneet yhtenäistämään Euroopan energiapolitiikkaa (em.).

Vuosina 1996–1998, 2003 ja 2009 EU laati kolme energiapakettia, jotka pyrkivät liberalisoimaan ja yhdistämään energiamarkkinoita ja -verkostoja (Palle & Richard, 2022). Ensimmäiset kaasun- ja sähkömarkkinoiden vapauttamista koskevat direktiivit, eli ensimmäinen energiapaketti, hyväksyttiin vuosina 1996 (sähkö) ja 1998 (kaasu) (Euroopan parlamentti, 2022). Toisen, vuonna 2003 julkaistun paketin myötä yritys- ja kotitalousasiakkaat saivat mahdollisuuden valita kaasun- ja sähköntoimittajansa vapaasti, ja kolmas, vuoden 2009 energiapaketti, jatkoi sisämarkkinoiden vapauttamista ja teki muutoksia edeltäjäänsä (em.). Nämä kolme energiapakettia yhdessä raivasivat tietä vuoden 2015 energiaunionialoitteelle ja strategialle (Palle & Richard, 2022).

Yksi tunnetuimmista energiapolitiikan harmonisaatiohankkeista on 'energiaunioni' (European Energy Union), josta on tehty useita erilaisia esityksiä vuosien mittaan. Energiamarkkinoiden integraatio, verkottuneet infrastruktuurit ja 90-luvulla syntyneet eurooppalaiset normit ja politiikat ovat kulminoituneet energiaunioni-projektiin (Palle & Richard, 2022). Vuonna 2010 Euroopan parlamentin silloinen puheenjohtaja Jerzy Buzek ja komission entinen puheenjohtaja Jacques Delors

tekivät ensimmäisen EU-tason esityksen energiaunionista vastatakseen Venäjän ja Ukrainan välisen kaasukiistan (v. 2009) aiheuttamiin huoliin energiaturvallisuudesta (Leal-Arcas, 2016). Sitten vastaavia huolia EU:ssa on aiheuttanut Ukrainan kriisi, joka alkoi vuonna 2014, ja sen jatkumona Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa vuodesta 2022 alkaen. Toistuvat kriisit ovat herättäneet EU:n johtajat miettimään keinoja parantaa energiaturvallisuutta.

Ajatus energiaunionista on kulkenut luonnollisesti käsi kädessä EU:n ilmastopolitiikan hankkeiden kanssa. Euroopan parlamentin vaalien 2014 jälkeen komission uudeksi puheenjohtajaksi valittu Jean-Claude Juncker lupasi toteuttaa energiaunionin kaudellaan, ja nimesi tärkeimmiksi tavoitteiksi siirtymisen strategisesti luotettavampiin energiantuojiin (kuin Venäjään), EU:n energiatehokkuuden parantamisen ja energiaunionin kehittämisen maailman ykköseksi uusiutuvien energianlähteiden käytössä (Leal-Arcas, 2016). Junckerin esittämät tavoitteet mukailevat niin kutsuttua EU:n energiapolitiikan kolmikulmiota (energy policy triangle), johon kuuluu kolme tavoitetta: energian saatavuuden turvaaminen, kestävyys ja kilpailukyky (Szulecki ym. 2016).

25. helmikuuta 2015 Euroopan komissio esitti energiaunioni-pakettinsa (Energy Union Package, EUP) ja sitä varten laaditun kehysstrategian (Szulecki ym. 2016). Komissio visioi energiaunionia, joka rakentuisi jäsenmaiden väliseen keskinäisriippuvuuteen. Komissio omaksui energiaunioniprojektin vuonna 2015 sillä tavoitteella, että se voisi perustavanlaatuisesti muuttaa eurooppalaista energiasysteemiä ja että kansainvälisissä asioissa pystyttäisiin puhumaan ”yhdellä äänellä” (Palle & Richard, 2022). Kehysstrategiassa esitettiin myös uutta energian vapaata liikkumista, joka lisättäisiin neljään olemassa olevaan vapaaseen liikkuvuuteen, ja viitattiin jälleen tarpeeseen siirtyä pois fossiilisiin polttoaineisiin nojaavasta taloudesta (Szulecki ym. 2016).

EU:n energiasektoria kuvaa eri tasoilla operoivat lukuisat toimijat. Ne eivät välttämättä miellä EU:ta optimaaliseksi mittakaavaksi toiminnolle, ja ne antavat panoksensa erilaisten mahdollisten energiavarantojärjestelmien rakentamiseen. Toistaiseksi nämä erilaiset energiajärjestelmät ovat jotenkin olemassa samaan aikaan ja luovat hybridijärjestelmää, joka haastaa energiaunionin hallintomallin. (Palle & Richard, 2022)

Energiaturvallisuuden merkitys on kasvanut niin Euroopan unionissa, kuin muuallakin maailmassa. EU on maailman suurin energian ostaja, ja sen riippuvuus muualta tuodusta energiasta luo epävarmuutta sen energia-alan tulevaisuudelle. Energian toimittajia EU:lla on myös verrattain vähän ja niistä yksi, Venäjä, on myös taipuvainen käyttämään energiaa poliittisena aseena. Venäjän

kuristusote Euroopan energiavarannoista on tehnyt maanosan tilanteesta kestäättömän. (Leif-Arcas, 2016)

Szulecki ym. (2016) määrittelevät kolme keskeistä teoreettista lähestymiskulmaa EU:n energia- ja ilmastopolitiikan syntyyn ja lopputulemiin. Ensimmäinen näistä on liberaali hallitustenvälisyys (liberal intergovernmentalism), joka priorisoi jäsenmaita keskeisinä toimijoina ja vallanpitäjinä Euroopassa. Liberaalia hallitustenvälisyyttä korostaneen koulukunnan mukaan kansallisten hallitusten mieltymykset Euroopan integraatiota kohtaan ovat reflektoineet enemmänkin taloudellisia intressejä kuin muita huolenaiheita. Koulukunnan mukaan jäsenmaat voivat energia-asioissa delegoida ja keskittää toimivaltaa unionille silloin, jos se auttaa vähentämään energian siirtokuluja. (Szulecki ym. 2016)

Muut lähestymismallit alleviivaavat voimakkaammin eurooppalaisten instituutioiden autonomiaa ja vuorovaikutteista dynamiikkaa, joka ei tule esiin tarkasteltaessa hallitustenvälistä toimintaa. Ylikansallisilla näkökulmilla, kuten uus-institutionalismilla (neo-institutionalism) on juuret funktionalismissa, ja niille on yhteistä institutionaalisen perinnön korostus ja ajatus 'polkuriippuvuudesta' (path dependency). Ylikansallisen näkökulman mukaan jäsenmaiden ja EU:n välinen vallanjako vaihtelee eri asiakysymyksissä aihealueen mukaan. Joissakin asiakysymyksissä jäsenmaat päättävät, kun taas toisissa komissiolle on annettu merkittävää vaikutusvaltaa. (Szulecki ym. 2016)

Johtamissuuntautuneiden lähestymismallien juuret ovat julkisoikeuden tutkimuksessa, hallintotieteessä ja organisaatioteorioissa. Niissä korostetaan EU:n politiikan prosessien tapaa ylittää hallinnon tasoja, ja alleviivataan yksilöiden ja etujärjestöjen aktiivista roolia. Johtamissuuntautuneiden lähestymismallien mukaan komissiolla on merkittävää autonomiaa EU-tason ratkaisuisissa. Komissiolla on kyky kohdentaa toimia suoraan eri teollisuudenaloihin, valtioiden viranomaisiin ja kansallisiin sidosryhmiin hakiessaan tukea suunnitelmilleen. Vaikka johtamissuuntautuneen koulukunnan kirjallisuudessa huomioidaan myös jäsenmaiden rooli, siinä korostuu EU:n poliittinen rakenne, joka suosii asiantuntijoiden ja etujärjestöjen edustusta alueellisten toimijoiden yli. (Szulecki ym. 2016)

Osa EU-maista ovat jo pitkään erottuneet edelläkävijöinä ympäristöpolitiikassa, kun taas toiset jäsenmaat suhtautuvat ympäristöpolitiikan kehitykseen skeptisemmin, ja ovat vihreässä kehityksessä ns. edelläkävijöitä jäljessä (Sairinen, 2021). Yhä useammat EU-maat, kuten Saksa, Ranska ja Suomi,

ovat jo ottaneet käyttöön kansallisia ilmastolakeja määrittääkseen ilmastotavoitteitaan ja sitoutuakseen siirtymään vähähiiliseen talouteen pitkällä aikavälillä (Kinski & Servent, 2022). Unionin kansalaiset pitävät ilmastonmuutosta myös yleisesti tärkeänä asiana, ja kannattavat sen torjuntaan tähtääviä toimia (Dupont, 2016).

Ilmastopolitiikassa EU otti ensimmäiset askeleensa 80- ja 90-luvuilla, ja ilmastopolitiikan rooli vahvistui 2000- ja 2010-luvuille tultaessa (Oberthür & Homeyer 2022). Vuonna 2019 astui voimaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (European Green Deal), jonka avulla EU pyrkii olemaan ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä. Yhtenä keskeisenä osana vihreän kehityksen ohjelmaa on Euroopan ilmastolaki (European Climate Law), joka loi EU-hallinnolle kehykset ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi, samalla muuttaen olemassa olevaa hallintokehystä (Governance Framework for the Energy Union and Climate Action) (Kinski & Servent, 2022). Vaikka energia ei olekaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ainoa osa-alue, se pitääneen kiinnostuksen kohteiden kärkipaikkaa ollessaan yksi pääasiallisista kasvihuonekaasujen lähteistä EU:ssa (Palle & Richard, 2022).

80-luvulla ympäristötietoisuuden kasvu alkoi näkyä myös energiapolitiikan saralla. Vuonna 1988 komissio julkaisi ensimmäisen tiedonantonsa koskien ilmastonmuutosta, jossa se kehotti EU:ta ja sen jäsenmaita huomioimaan ilmastonmuutoksen poliittisissa päätöksissään varsinkin, jos ne liittyivät energiaan. Vuoden 1995 energiapolitiikkaa koskevassa vihreässä kirjassaan komissio hahmotteli EU:n energiapolitiikan tavoitteiden 'kolminaisuuden', johon kuului kilpailukyky, energiansaannin turvaaminen ja kestävä kehitys ympäristön näkökulmasta. Nämä tavoitteet ovat edelleen EU:n energiapolitiikan keskiössä. (Dupont, 2016)

2000-luvun aikana EU kasvatti asteittain uusiutuvan energian käyttöä koskevia tavoitteitaan. Vuoteen 2009 saakka asetetut tavoitteet olivat olleet suuntaa antavia, ja kullakin jäsenmaalla oli ollut omat tavoitteensa uusiutuvien energianlähteiden osuudesta sähköntuotannossa. Direktiivi 2009/28/EC asetti jäsenmaille sitovia kansallisia tavoitteita, jotka laskettiin vuoden 2005 uusiutuvan energian osuuksien mukaan kussakin maassa. Tavoitteeksi asetettiin 5,5 % lisäys uusiutuvan energian osuuteen, sekä bruttokansantuotteeseen sidottu jäsenmaakohtainen lisätavoite. Uusiutuvaa energiaa koskevissa toimintasuunnitelmissa hahmoteltiin kullekin jäsenmaalle tavoitteet uusiutuvan energian osuuksista liikenteessä, sähkössä ja lämmönsäätelyssä, sekä soveltuvat toimet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. (Kanellakis ym. 2013.)

Euroopan unionin ympäristöpolitiikan painopiste on tänä päivänä selvästi ilmastonmuutoksen torjunnassa. EU:ta on pidetty kansainvälisesti eräänlaisena ilmastojohtajana, mutta sen ilmastotoimien soveltuvuutta tehokkaaseen ilmastonmuutoksen torjuntaan ei ole kyetty arvioimaan selkeästi (Oberthür & Homeyer 2022). EU:n tapa johtaa ilmastonmuutoksen torjuntaa nojaa diplomatian ja esimerkiksi johtamisen keinoihin. Yksi unionin strategioista on varmistaa, että sen sisäiset politiikat ovat riittävän kunnianhimoisia, jotta se pystyy omalla esimerkillään näyttämään kansainväliselle yhteisölle, kuinka tärkeitä sen ilmastonmuutoksen torjuntaan tähtäävät tavoitteet ovat (Dupont, 2016).

EU:n ilmastopolitiikkaa tutkivassa kirjallisuudessa on korostunut kaksi teemaa: ensinnäkin unionin kunnianhimo, joka näkyy keskipitkän ja pitkän aikavälin päästövähennystavoitteissa ja toiseksi se, kuinka sitovia unionin määräämät toimet ovat (Oberthür & Homeyer 2022). Tutkijoiden mukaan EU:n ilmastotoimien kunnianhimoa vahvistaa unionin sisäinen toimintamalli, joka fasilitoi ”kisoja huipulle” jäsenmaiden ja instituutioiden välillä (Buzogány & Četković, 2021).

EU:n ilmastotoimien kirjo on kerrostunut vaiheittain taloudellisista, sääntelyyn perustuvista, proseduraalisista ja informaatioinstrumenteista eri sektoreilla. Oberthür & Homeyer (2022) kuvaavat tätä ilmastopolitiikan ’paksuuntumiseksi’. Mitä paksumpi sekoitus politiikkainstrumentteja on käytössä, sitä tehokkaampaa ilmastopolitiikka on. Taloudellisilla instrumenteilla he viittaavat päästökauppaan, ympäristö- ja päästöverotukseen, sekä erilaisiin avustuksiin ja rahapoliittisiin keinoihin. Sääntelyyn perustuvia instrumentteja ovat esimerkiksi päästörajoitukset ja -tavoitteet, sekä tuotteisiin liittyvät standardisoinnit ja erilaiset rajoitukset ja kiellot. Informaatioinstrumentit puolestaan nimensä mukaisesti pyrkivät lisäämään tietoisuutta erilaisten kampanjoiden, tiedonantovaatimusten tai tuote-etikettien muodossa. Proseduraalisilla instrumenteilla, kuten päätöksenteon delegoinnilla, suunnitteluun ja valvontaan perustuvilla menettelyillä tai kansalaisten osallistumisella, pyritään vaikuttamaan politiikan prosessiin ja sen myötä politiikkojen muotoiluun ja täytäntöönpanoon. (Oberthür & Homeyer 2022)

Ilmastonmuutos on luonteeltaan sellainen haaste, jonka ratkaisemiseksi pelkät ympäristöpolitiikan toimet eivät yksin riitä. Ilmastonmuutoksen odotetaan lisäävän painetta energiajärjestelmien lisäksi esimerkiksi ruuantuotannolle. Ilmastonmuutos tulisikin ’integroida’ osaksi kaikkia niitä politiikkasektoreita, jotka vaikuttavat siihen tai joihin se vaikuttaa. Näihin lukeutuvat esimerkiksi maatalous, energia, kalastus, terveys, tuotantotalous, siirtolaisuus, liikkuminen, sekä jäte- ja vesihuollon alat. Ilmastonäkökulman sisällyttämisestä muihin politiikan aloihin voidaan käyttää

tutkimuskirjallisuudessa termiä climate policy integration (CPI), joka on johdettu TFEU:ssa mainitusta environmental policy integration -termistä kuvaamaan vastaavaa ilmastopolitiikan ilmiötä. (Dupont, 2016)

IPCC:n viides tilanneraportti vuonna 2014 korosti, että ilmastonmuutos on ihmisen aiheuttamaa, ja se johtuu enimmäkseen fossiilisten polttoaineiden, kuten hiilen, öljyn ja kaasun käytöstä. Energian tuotanto, siirto ja käyttö yhteenlaskettuna aiheuttavat suurimman osan (n. 80 %) EU:n kasvihuonepäästöistä (Dupont, 2016). Tämän vuoksi on perusteltua odottaa, että ilmastonmuutokseen tähtäävät toimet tapahtuvat ensisijaisesti energiasektorilla. Ilmastotietoisuuden nousu 2000-luvulla onkin ajanut EU:ta tuomaan ympäristöhuoliaan energiapolitiikkaan enenevässä määrin (Palle & Richard, 2022).

Yhdeksännen lainsäädäntökauden (vuodet 2019–2024) alku tarjosi Euroopan parlamentille uuden mahdollisuuden vaatia kunnianhimoisempia ilmastotavoitteita (Kinski & Servent, 2022). Vuonna 2019 hyväksyttiin EU:n neljäs energiapaketti, joka sisälsi yhden sähköä koskevan direktiivin, ja kolme asetusta liittyen sähkөөn, varautumiseen ja energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) perustamiseen (Euroopan parlamentti, 2022). Viides energiapaketti, eli niin kutsuttu 55-valmiuspaketti, julkaistiin vuonna 2021. Sen tavoitteena on sopeuttaa unionin energiatavoitteet uusiin, vuosiksi 2030 ja 2050 asetettuihin ilmastotavoitteisiin (em.).

Vaikka EU-maiden kansalliset intressit ovat vaihdelleet ja ilmastonmuutoksen torjumisen keinoista on esitetty vastakkaisia näkemyksiä, EU:n lainsäätäjät ovat seisonneet yksimielisinä sen lupauksen takana, että heidän maidensa energiatarjonta pysyy turvattuna ja kohtuhintaisena siirryttäessä kohti vähähiilisempiä teknologioita. Lupaus on kuitenkin päässyt unohtumaan samalla, kun unionin päättäjät ovat panneet täytäntöön, seuranneet ja muuttaneet jatkuvasti Euroopan energia- ja ilmastolainsäädäntöä, lisänneet uusia toiminta-aloja hiilidioksidipäästöjen vähentämissuunnitelmiinsa ja sopineet kunnianhimoisemmista tavoitteista. Raju nousu energian hinnoissa vuoden 2021 jälkimmäisestä puoliskosta alkaen, ja meneillään olevat Venäjän sotatoimet Ukrainassa ovat muuttaneet Euroopan energiapolitiikkaa keskustelua. Painopiste on siirtynyt ilmastonmuutoksen hillitsemisestä kohti energian saatavuuden turvaamista, ja heikossa asemassa olevien kuluttajien suojelemista kohoavia energiahintoja vastaan. (Sturm, 2022.)

3.2 Europuolueet, ideologiat ja poliittisten ryhmien asema parlamentissa

Europuolueet edustavat politiikan ideologista olemusta Euroopan unionissa. Europuolueet ovat Euroopan tasolla toimivia organisaatioita, jotka osallistuvat poliittiseen toimintaan saavuttaakseen päämääriään, samoin kuin kansalliset puolueet jäsenmaissa (Raunio, 1998). Niillä ei kuitenkaan ole yhtä vakiintunutta asemaa, kuin kansallisilla puolueilla, joista monet olleet toiminnassa jo vuosikymmenien ajan. Jos verrataan europuolueita kansallisiin puolueisiin, ne näyttävät enemmänkin samanmielisten kansallisten puolueiden verkostoina tai federaatioina kuin puolueina sen perinteisessä merkityksessä (Johansson & Raunio, 2019).

Puolueiden rooli Euroopan unionin politiikassa on merkittävä. Euroopan tasolla operoivat samanaikaisesti jäsenmaissa perustetut kansalliset puolueet, europuolueet ja niistä muodostuvat Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät. Integraation edetessä kansalliset puolueet ovat siirtäneet voimavarojaan yhä enemmän Euroopan tason puolueyhteistyöhön (Raunio, 1998). Mitä enemmän valtaa siirtyy jäsenmailta EU:lle, sitä tärkeämpää kansallisten puolueiden on toimia yhteistyössä eurooppalaisten sisarpuolueidensa kanssa (Raunio, 2014a).

Rekisteröityneitä europuolueita on tällä hetkellä 12 ja ne jakautuvat Euroopan parlamentissa poliittisiin ryhmiin, joissa voi olla mukana yhden tai useamman europuolueen edustajia. Euroopan parlamentissa toimii tällä hetkellä seitsemän poliittista ryhmää: Euroopan kansanpuolueen ryhmä (EPP), Euroopan parlamentin sosialistien ja demokraattien ryhmä (S&D), Uudistuva Eurooppa -ryhmä (RE), Vihreät / Euroopan vapaa allianssi (Greens/EFA), Identiteetti ja Demokratia (ID), Euroopan konservatiivit ja reformistit (ECR) ja Euroopan yhtynyt vasemmisto / Pohjoismaiden vihreä vasemmisto (GUE/NGL). Lisäksi parlamentissa on myös 46 sitoutumatonta jäsentä (Euroopan parlamentti, 2023). Euroopan parlamentin 705 paikkaa on jaettu näiden ryhmien kesken.

Vanhin nykyään toimivista europuolueista, eli Euroopan kansanpuolue (EPP) syntyi vuonna 1976 nimellä *Federation of Christian Democratic parties of the European Communities*. EPP muodostui aikanaan moninaisista yhteistyön muodoista, joita läntisen Euroopan kristillisdemokraattisilla puolueilla oli ollut. Ensimmäisen maailmansodan jälkeen fasismin uhka ja kokemukset sodasta johtivat kristillistaustaisten puolueiden väliseen yhteisymmärrykseen siitä, että pitääkseen rauhaa yllä Euroopassa maiden oli luovuttava nationalismista. Puolueet kokivat moraaliseksi velvollisuudekseen toimia sen estämiseksi, että maanosa ajautuisi uuteen sotaan. (Jansen & Van Hecke, 2011.)

Toisen maailmansodan jälkeen yhteistyö tiivistyi. Tällöin myös kommunismi oli noussut fasismin rinnalle uhaksi, jota kristillisdemokraattiset puolueet vastustivat. Toisen maailmansodan jälkeen osa puolueista muutti myös nimiään siten, ettei kristillisuus näyttäytyisi vaatimuksena yhteistyölle puolueiden välillä. Tänä päivänä EPP:n puolueperheeseen kuuluu sekä kristillisdemokraattisia, että monia muita ei-kollektivistisia haaroja, jotka kattavat laajan kirjon poliittisia identiteettejä keskustaoikeistosta. Monet näistä puolueista eivät sovi klassisten kristillisdemokraattien, konservatiivien tai liberaalien leimojen alle, mutta ovat yhdistelmiä niistä. (Jansen & Van Hecke, 2011)

EPP:n suurin kilpailija, eli Euroopan yhteisön sosialististen puolueiden konfederaatio (CSPEC) perustettiin samanaikaisesti 70-luvun puolivälissä ennen ensimmäisiä Euroopan parlamentin vaaleja. CSPEC oli muodoltaan varsin löyhä konfederaatio, joka koostui sosiaalidemokraattisista puolueista ja tarjosi mahdollisuuden puolueille keskustella säännönmukaisesti Euroopan asioista. Vaikka CSPEC epäonnistuikin luomaan yhteistä manifestia ensimmäisiin Euroopan parlamentin vaaleihin, se mahdollisti sosiaalidemokraattisten puoluejohtajien säännöllisen vuorovaikutuksen Euroopan tasolla. (Ladrech, 2003.)

Sosialististen puolueiden konfederaatio vaihtui Euroopan sosialistien puolueeseen (Party of European Socialists, PES) vuonna 1992, joskaan se ei vielä tuolloin muistuttanut juuri lainkaan poliittista puoluetta siten, kuin puolueet on totuttu käsittämään (Ladrech, 2003). Puolue toimii yhä samalla nimellä, ja siihen kuuluu kaikkiaan 32 täysjäsenenä toimivaa puoluetta eri puolilta EU:ta, sekä 14 yhteistyöjäsentä ja 14 tarkkailijajäsentä (PES, 2023). Euroopan parlamentissa puolueen ryhmä toimii nimellä S&D ja sillä on 144 paikkaa parlamentissa, mikä on toiseksi eniten EU:n poliittisista ryhmistä (Euroopan parlamentti, 2023).

Sosiaalidemokraatit ja laajemmin koko demokraattinen vasemmisto Euroopassa koki kahdenlaisia haasteita integraatioon liittyen. Ensinnäkin EU:ta on kautta sen historian syytetty demokratiavajeesta, eli heikosta läpinäkyvyydestä, vastuuttomuudesta ja demokraattisuuden puutteesta. Tämä huoli liittyi 2000-luvun alussa muun muassa siihen, että demokraattisesti valitun EP:n valta oli hyvin rajallinen suljetun ministerineuvoston tehdessä merkittäviä jäsenmaita sitovia päätöksiä. Tämän institutionaalisen haasteen lisäksi vasemmistolla oli vaikeuksia sopeutua varsinkin niihin EU:n politiikkoihin, jotka koskivat rahapolitiikkaa ja vähensivät kansallisten hallitusten mahdollisuutta ohjailla taloutta. EU:n kilpailupolitiikka pyrki luomaan kilpailua purkamalla sääntelyä ja

yksityistämällä valtio-omisteisia tuotannon sektoreita, mikä sopi huonosti Euroopan poliittiselle vasemmistolle. (Ladrech, 2003.)

Sosiaalidemokraattiset puolueet ovat tyypillisesti olleet valmiimpia hyväksymään valtion puuttumisen talouteen ja sosiaalipolitiikkaan, minkä vuoksi rajoitteet valtion sääntelylle vaikuttivat niiden politiikkaan muita voimakkaammin. EU:n kilpailupolitiikka hajottaa tasapainoa sosiaalidemokraattien ja heidän tyypillisten liittolaistensa, eli työmarkkinaosapuolten välillä. Työllisyystavoitteiden kirjaaminen EU:n sopimukseen olikin 90-luvulla Euroopan sosiaalidemokraateille keskeinen tavoite, joka toteutui Amsterdamin sopimuksen myötä vuonna 1997. EU:n laajenemiseen sosiaalidemokraatit ovat suhtautuneet varauksella ja varsinkin 2000-luvun alkupuolella laajeneminen tuotti PES:ille päänvaivaa, kun EU:n jäsenmaaehdokkaiden puoluetasapaino nojasi konservatiiviseen suuntaan ja näyttäytyi uhkana sille, että sosiaalidemokraatit pääsisivät nauttimaan enemmistöpaikoista EU:n instituutioissa. (Ladrech, 2003.)

Siinä, missä kaksi Euroopan parlamentin suurinta poliittista ryhmää, EPP ja S&D edustavat kumpikin vain yhtä europuoluetta, kolmanneksi suurin ryhmä Uudistuva Eurooppa (Renew Europe, RE) on kahden europuolueen yhteenliittymä. Uudistuva Eurooppa -ryhmään kuuluu vuonna 1993 perustettu Euroopan liberaalidemokraattinen puolue (ALDE) ja vuonna 2004 perustettu Euroopan demokraattinen puolue (EDP), sekä Ranskan presidentti Emmanuel Macronin johtaman Renessanssiliigan europarlamentaarikot. Mukana on myös itsenäisiä MEP:ejä, jotka eivät kuulu kansallisen puolueensa jäseninä europuolueeseen. Ryhmään kuuluu tällä hetkellä 101 Euroopan parlamentin jäsentä (Euroopan parlamentti, 2023).

Vuosina 2004–2019 parlamentissa toiminut ryhmä tunnettiin nimellä Euroopan liberaalidemokraattien liiton ryhmä (ALDE) vuodesta 2004. Uudistuva Eurooppa -ryhmä perustettiin sen tilalle vuonna 2019, kun ALDE-ryhmä ja Macronin En Marche! -puolue päättivät yhteistyöstä yhdeksännellä istuntokaudella 2019–2024. Uudistuva Eurooppa kuvaa itseään verkkosivuillaan Eurooppa-myönteiseksi keskustapuolueeksi (Uudistuva Eurooppa, 2022). Suomalaisista puolueista Keskusta ja RKP kuuluvat parlamentissa Uudistuva Eurooppa -ryhmään.

Europuolue ALDE muodostuu pääosin jäsenpuolueista, jotka jakavat joko talouteen tai kulttuurilliseen ulottuvuuteen liittyviä liberaaleja arvoja. Vaikka liberaalin ideologian sisällä on ollut vaihtelevuutta, liberaaleilla puolueilla on pääosin säilynyt yhteys liberaalin ideologian kahteen alkuperäiseen opinkappaleeseen, eli taloudelliseen vapauteen ja yksilönvapauksiin.

Käytännöllisyysyistä puolue on aina ollut avoin myös joillekin sellaisille ryhmille, jotka eivät ole tiukasti kuuluneet liberaaliin traditioon, hyvänä esimerkkinä Suomen keskustan kaltaiset agraaripuolueet. Aiemmin puolueeseen ei kuitenkaan ole hyväksytty sellaisia puolueita, joiden arvot olisivat isommin ristiriidassa liberaalien arvojen kanssa, kuten nähtiin vuonna 1995 europuolueen hylätessä Forza Italia -puolueen jäsenyysshakemuksen. (Hlousek & Kopecek, 2022)

Näyttää kuitenkin siltä, että ideologisen koheesion merkitys ALDE:lle on vähentynyt kahden viime vuosikymmenen aikana, ja pragmaattisuus on korostunut ideologioiden kustannuksella. Tästä Hlousek ja Kopecek (2022) nostavat esimerkiksi tšekkiläisen ANO-puolueen ja Liettuan työväenpuolueen, jotka ovat talouspolitiikassa vähintäänkin epäselviä tai populistisia, ja kulttuurisissa kysymyksissä suvaitsemattomia ja nationalistisia sellaisella tasolla, jota on totuttu näkemään lähinnä äärioikeistopuolueissa. Tutkimukset ovat osoittaneet, että kulttuurillisen ulottuvuuden rooli eurooppalaisen politiikan jakolinjana on kasvanut, ja se on muodostunut haasteeksi ALDE:lle. (Hlousek & Kopecek)

Kolmanneksi suurimmalla poliittisella ryhmällä, Vihreät / Euroopan vapaa allianssi (Greens/EFA), on yhdeksännessä Euroopan parlamentissa 72 paikkaa (Euroopan parlamentti, 2023). Tämä on merkittävästi enemmän kuin edellisessä parlamentissa, jossa ryhmällä oli vain 52 MEPiä, ja EP:n paikkojen kokonaismäärä oli nykyistä suurempi. Vihreiden Euroopan parlamentissa tomivaan ryhmään kuuluu Vihreiden ja EFA:n europuolueet, sekä piraattipuolueisiin kuuluvia ja itsenäisiä MEPejä.

Kansalliset eurooppalaiset vihreät puolueet saivat ensimmäiset MEPinsä Euroopan parlamenttiin vuonna 1984 historian toisissa EP-vaaleissa. Tuolloin vihreiden puolueiden edustajat eivät vielä muodostaneet omaa poliittista ryhmäänsä parlamenttiin, vaan ensimmäinen vihreiden poliittinen ryhmä muodostettiin kolmansien Euroopan parlamentin vaalien jälkeen vuonna 1989 (The Greens/EFA, 2023). Vihreiden europuoluetta edeltänyt vihreiden puolueiden federaatio perustettiin vuonna 1993 ja Euroopan vihreä puolue vuonna 2004.

Vaikka vihreitä ajatusmalleja on ollut olemassa kautta historian, vihreät puolueet nousivat Euroopan poliittiselle kentälle vasta 70- ja 80-luvuilla. Kiinnostus luonnontilaista ympäristöä kohtaan oli kasvanut 60-luvulla, mistä eteenpäin kirjallisuudessa alkoi näkyä uudenlainen ympäristökeskeinen maailmankuva, joka haastoi teollisuusyhteiskunnassa vallitsevan ihmiskeskeisen näkökulman. Vuonna 1979 ilmestyi James Lovelockin kirja *Gaia: A New Look at Life on Earth*, jonka teeseihin

monet vihreät ajatukset ovat myöhemmin nojanneet. Kirjan keskeinen teesi oli, että kaikki elämän muodot Maan päällä ovat yhteydessä toisiinsa samassa, itseään kannattelevassa biosfäärissä. Gaialaisen näkökulman mukaan ihminen on osa luontoa, ei sen yläpuolella. (Richardson & Rootes, 2006)

Poliitikoilla ja politiikan tutkijoilla on aina ollut haasteita sijoittaa vihreitä perinteiselle vasemmisto-oikeisto-akselille. Sitä yrittäessään nämä ovat kuitenkin sivuuttaneet sen, että perinteinen vasemmisto-oikeisto-jaottelu perustuu ihmiskeskeiselle ajattelulle, jossa politiikan tähtäimessä on talouskasvu ja ihmisten muodostaman yhteiskunnan kukoistus. Vihreän ideologian mukaan on mahdotonta olla jatkuvaa taloudellista kasvua, kun otetaan huomioon maapallon resurssien rajallisuus. Tämän vuoksi he kokevat kulkevansa eri suuntaan, kuin oikeastaan kaikki perinteiset vasemmisto-, oikeisto- ja keskustapuolueet. (Richardson & Rootes, 2006)

Vihreään ideologiaan kuuluu kuitenkin ympäristöhuolien rinnalla myös ihmisten muodostamien yhteisöjen kestävyys. Tässä keskeistä ovat sellaiset arvot, kuten sosiaalinen oikeudenmukaisuus, väkivallattomuus, sukupuolten tasa-arvo, rodullinen syrjimättömyys, osallistuva demokratia ja yksilön ihmisoikeudet. Nämä eivät kuitenkaan ole vihreissä puolueissa syntyneitä näkemyksiä, vaan vihreään ajatteluun kuuluu useita yksittäisiä piirteitä muista poliittisista perinteistä, kuten sosialistisesta, liberaalista, konservatiivisesta, Marxistisesta ja anarkistisesta perinteestä. Taustalla vaikuttava filosofia, samoin kuin tavoite, johon vihreät pyrkivät, on kuitenkin näistä poikkeava. (Richardson & Rootes, 2006)

Neljänneksi suurimmalla, euroskeptikoista koostuvalla Identiteetti ja Demokratia -ryhmällä on Euroopan parlamentissa 64 paikkaa. Identiteetti ja Demokratia -ryhmän ja samannimisen europuolueen ideologiaa voisi luonnehtia eurooppalaiseksi nationalismiksi, johon kuuluu ns. perinteisestä nationalismista poiketen kansainvälinen yhteistyö nationalististen puolueiden välillä (Ziętek-Wielomska & Wielomski, 2017). Europuolue perustettiin vuonna 2014 nimellä Kansakuntien ja vapauden Eurooppa -liike (MENF), jolloin siihen kuuluivat Ranskan Kansallinen liitto, Italian Pohjoisen liitto, Itävallan vapauspuolue, Belgian Vlaams Belang ja Tsekin Konservatiivinen kansalaispuolue. Vuodesta 2019 puolue on toiminut uudella nimellään Identiteetti ja Demokratia (ID).

Identiteetti ja Demokratia -ryhmään kuuluvat puolueet edustavat nationalistista ja euroskeptistä ideologiaa. Tämän maailmankuvan jakavat puolueet eivät kuitenkaan usein tuo nationalismiin oppia

esiin puheissaan, vaikka heidän maailmankuvansa sopusikin nimenomaan siihen perintöön. Tätä selittää osin se, että kansalaisten mielikuva nationalismista voi olla väritynyt median kautta tai se saatetaan esimerkiksi liittää suoraan kansallissosialismiin. Nykypäivän nationalistiset puolueet kutsuvat itseään tyypillisemmin isänmaallisiksi tehdäkseen pesäeroa näihin mielikuviiin. (Ziętek-Wielomska & Wielomski, 2017)

Toinen euroskeptistä, tai omien sanojensa mukaan 'eurorealistista', politiikkaa ajava ryhmä on Euroopan konservatiivien ja reformistien ryhmä (ECR), jolla on tällä hetkellä myös 64 paikkaa Euroopan parlamentissa (Euroopan parlamentti, 2023). Puolue oli vahvimmillaan vuoden 2014 eurovaalien jälkeen, jolloin se nousi kolmanneksi suurimmaksi ryhmäksi Euroopan parlamentissa 77 (76?) mepillään. Suurin jäsenpuolue ECR:ssä oli tuolloin Yhdistyneen kuningaskunnan konservatiivinen puolue, joilla oli yhteensä 20 meppiä kahdeksannessa europarlamentissa. ECR kuitenkin menetti seuraavissa, vuoden 2019 vaaleissa ison osan paikoistaan juuri konservatiivipuolueen huonon vaalimenestyksen takia. Lisäksi sekä Tanskan kansanpuolue, että Suomen Perussuomalaiset siirtyivät vuoden 2019 vaalien jälkeen Identiteetti ja Demokratia-ryhmään, joskin samanaikaisesti ECR sai jäseniä neljästä muusta kansallisesta puolueesta.

Euroopan konservatiivien ja reformistien ryhmä perustettiin vuonna 2009 vastalauseena EPP:n harjoittamalle federalistiselle politiikalle, joka tähtäsi kohti 'yhä tiiviimpää unionia'. ECR:n keskeinen ideologia on 'eurorealismi', joka käytännössä tarkoittaa pehmeää euroskeptisyyttä. ECR:n poliitikot ovat pyrkineet kiinnittämään huomiota ongelmiin, jotka liittyvät EU:n hallinnon yleiseen laatuun ja varsinkin paljon tutkittuun demokratiavajeeseen unionissa. Puolueen tavoite ei kuitenkaan ole ollut hylätä kokonaan Euroopan integraatioprojektia, vaan ensisijaisesti tarttua demokratiavajeen ongelmaan ja torjua integraation kehitystä liittovaltion suuntaan. (Steven, 2016.)

Pienimmällä paikkamäärällä Euroopan parlamentissa toimii Euroopan yhtynyt vasemmisto / Pohjoismaiden vihreä vasemmisto (GUE/NGL). Ryhmällä on parlamentissa 38 paikkaa yhdeksännellä lainsäädäntökaudella (Euroopan parlamentti, 2023). Vasemmiston koalitio on yhdistelmä eri suuntauksiin jakautuneita puolueita, joiden jakolinjoja ei aina ole helppo ymmärtää (Wahl, 2020). Kilpailua vasemmiston hegemoniasta Euroopassa käy tällä hetkellä kolme ryhmittymää: Euroopan vasemmisto (EL), joka nauttii puoluestatuksesta EU:n puoluejärjestelmässä, sekä DiEM25 (Democracy in Europe Movement 2025) ja La France Insoumise (em.).

Suhde Euroopan unioniin on merkittävin vasemmistolaisia ryhmiä jakava tekijä. Eurooppalaisista vasemmistopuolueista on tullut viimeisten muutaman vuosikymmenen aikana yhä kriittisempiä EU:ssa tapahtuneita kehityskulkuja kohtaan, varsinkin seurauksena vuosien 2007–2008 finanssikriisin ja sitä seuranneen eurokriisin jälkeisille säästötoimenpiteille. Vasemmiston toiveet unionia kohtaan ovat perustuneet ensisijaisesti siihen, että se voisi tuoda kestäväää rauhaa ja auttaa sosiaalisessa kehityksessä. Finanssikriisi johti kuitenkin työttömyysasteen nousuun Euroopassa samalla, kun uusliberaali taloudellinen integraatio sai jatkoa entiseen tapaan ja markkinavoimien kasvu jatkui. Vaikka kriittisyys EU:ta kohtaan on kasvanut, se ei ole näkynyt kovinkaan paljon vasemmiston poliittisissa strategioissa. Eurooppalainen äärioikeisto onkin kyennyt kanavoimaan ihmisten kasvavaa tyytymättömyyttä unionia kohtaan vasemmistoa tehokkaammin, mikä näkyikin vasemmiston kannatuksen laskuna ja toisaalta äärioikeiston kannatuksen nousuna vuoden 2019 Euroopan parlamentin vaaleissa. (Wahl, 2020.)

Euroopan parlamentin sisäisestä dynamiikasta on tullut monimutkaisempaa unionin laajentumisten ja poliittisten ryhmien pirstaloitumisen ja polarisaation seurauksena (Kinski & Servent, 2022). Puolueiden pirstaloituminen on kuitenkin vahvistanut joidenkin progressiivisten puolueiden kuten vihreiden vaikutusvaltaa, ja parantanut EP:n kykyä saada tukea kunnianhimoiselle energia- ja ilmastolainsäädännölle (Buxogány & Četković, 2021). Toisaalta euroskeptisten ja populististen puolueiden nousu on lisännyt myös kriittisiä ääniä EU:n ilmastotavoitteita kohtaan varsinkin silloin, kun ne liittyvät toimivallan jakoon EU:n ja jäsenmaiden välillä (Kinski & Servent, 2022).

MEP:it toimivat parlamentissa virallisesti EP-ryhmänsä alaisuudessa. Tosiasiallisesti he vastaavat kuitenkin myös kansallisille puolueille äänestyskäyttäytymisestään, koska kansalliset puolueet kokoavat ehdokaslistat Euroopan parlamentin vaaleissa. Näin ollen kansallisilla puolueilla on myös kyky rankaista MEP:ejään tulevissa ehdokasasetteluissa, jos he eivät äänestä kansallisen puolueen linjan mukaisesti (Johansson & Raunio, 2019). Euroopan parlamentin poliittisilla ryhmillä puolestaan on valtaa jakaa erinäisiä muita etuja edustajilleen, kuten komiteapaikkoja, johtotehtäviä ja puheaikaa (Hix, 2002). Tämä ei kuitenkaan riitä aikaansaamaan puoluekuria EP:n ryhmien sisällä, vaan ristiriitatilanteessa MEP:it äänestävät useimmin kansallisen puolueensa linjan mukaisesti (em.).

Euroopan parlamentin debatit ovat luonteeltaan enemmän julistuksellisia kuin neuvottelevia. Äänestyskäyttäytyminen parlamentissa ei kerro suoraan sitä, ketkä milloinkin ovat poliittisten ratkaisujen taustalla, sillä usein äänestyksistä on jo neuvoteltu ryhmien kesken etukäteen. Täysistuntojen puheissa europarlamentaarikoilla on useita erilaisia julkisia tarkoituksia, kuten oman

linjan näyttäminen puoltamalla tai vastustamalla EP-ryhmän tai kansallisen puolueen linjaa, tai eri väestöryhmien puolesta puhuminen. Näitä ryhmiä voivat olla esimerkiksi unionin kansalaiset, oman jäsenmaan kansalaiset tai jotkin tietyt sosiaaliset ryhmät. (Kinski & Servent, 2022)

3.3 Kansallinen etu

Käsittelen tutkielmassa sitä, kuinka REPowerEU-suunnitelmassa näkyvät yhtäältä ideologiset tai puoluepoliittiset näkemykset ja toisaalta kansallisen edun tavoittelu. Kansallisen edun määrittely ei ole aivan helppo tehtävä, sillä se kytkeytyy samanaikaisesti kunkin jäsenmaan kansallisiin erityispiirteisiin energiasektorilla ja sen määrittely riippuu myös ideologisista seikoista, kuten siitä, hahmotetaanko energiakysymykset kansallisesta näkökulmasta vai yhteiseurooppalaisen edun tavoittelun kautta. Joidenkin näkökulmien mukaan Euroopan unionin etu on myös sen jäsenmaiden etu, kun taas toiset mieltävät unionin jäsenmaat enemmän toisistaan irrallisina toimijoina, joiden on yhä tavoiteltava ensisijaisesti oman kansallisvaltionsa etua.

Koska Euroopan unioni ei muodostu mistään yhteneväisestä kansasta, ei myöskään ole muodostunut mitään nationalismiin verrattavaa kansallismielistä liikettä, jonka syvät tuntemukset kohdistuisivat unioniin. Euroopan nopea yhdentymisprosessi 1980- ja 1990-luvuilla sai kuitenkin aikaan pohdintaa siitä, mikä voisi ”pitää Euroopan kasassa” jollei jonkinlainen kansallismielinen aate (Muller, 2009). Euroopan unioni kattaa laajan joukon jäsenmaita eri puolilta maanosaa, ja joilla on keskenään erilaiset historialliset, kielelliset ja kulttuurilliset erityispiirteensä. Kansalaisten ensisijainen samaistumisen kohde on kansallinen jäsenvaltio tai jokin sen alainen yhteisö, ei EU (Raunio, 2014b).

Yhtenä ratkaisuna Euroopan kansalaisten yhteenkuuluvuuden lisäämiseksi on tarjottu ’perustuslaillista isänmaallisuutta’ (constitutional patriotism). Sillä tarkoitetaan ajatusta, jonka mukaan poliittinen kiinnittyminen ei kohdistuisikaan ensisijaisesti kansalliseen kulttuuriin, vaan liberaalidemokraattisen perustuslain normeihin, arvoihin ja menettelyihin. Osa tutkijoista on myös peräänkuuluttanut yksinomaisesti ”eurooppalaista perustuslaillista isänmaallisuutta”, vastatakseen havaittuun identifioitumisen ja kiinnittymisen puutteeseen. Tämä kuitenkin vaatisi ensin sen, että EU:lla olisi jokin perustuslaki, johon kiinnittyä, eikä vain valtavaa joukkoa erilaisia sääntöjä ja säännöksiä. Yhdysvalloissa perustuslaillinen isänmaallisuus on arkipäivää, mutta Euroopassa ajatusta on pidetty pääosin idealistisena ja epärealistisena johtuen kansalaisten ylipäätään heikosta kiinnittymisestä Euroopan unioniin. (Muller, 2009.)

Perustuslaillisen isänmaallisuuden käsite syntyi saksalaisissa debateissa, joissa sitä muovasi muun muassa sosiaaliteoreetikko Jürgen Habermas (ks. Habermas, 1990). Sen oli tarkoitus käsitteellistää uudenlaista sidettä Euroopan kansalaisten ja EU:n välillä, joka ei perustuisikaan vakaaseen identiteettiin vaan pikemminkin kansalaisten kiinnittymiseen eurooppalaisiin arvoihin ja toimintatapoihin. Monet näkivät perustuslaillisen isänmaallisuuden ratkaisuna yhteen suurimmista integraation ongelmista; se voisi luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta ilman, että se imitoisi syvälle juurtuneita kansallisia perinteitä tai yrittäisi kilpailla niiden kanssa. Vaikka perustuslaillisen isänmaallisuuden käsite syntyikin saksalaisessa kontekstissa, esimerkiksi ranskalaiset ja belgialaiset tutkijat ja poliittiset toimijat tekivät siitä uuden, ylikansallisen tulkinnan, ja loivat sille eurooppalaisen käytön ja merkityksen. (Canihac, 2017.)

Kansallismieliset aatteet ovat saaneet viime vuosina lisää jalansijaa Euroopassa. Esimerkiksi finanssikriisi, joka alkoi Euroopassa ja euroalueella vuonna 2008, johti sellaisten EU-skeptisten poliittisten ideologioiden nousuun, joita eivät ilmaisseet pelkästään äärikansalliset, äärioikeistolaiset puolueet, vaan myös perinteisten puolueiden muodostamat kansalliset hallitukset esittämillään säästötoimenpiteillä ja maahanmuuttorajoituksilla, jotka kohdistuivat 'ulkopuolisia' kohtaan (Wodak & Boukala, 2015). Tietyssä mielessä tämän kaltainen keskustelu nostaa esiin myös jonkinlaisen kollektiivisen 'eurooppalaisen identiteetin' olemassaolon sikäli, kun sillä halutaan yhdistää Euroopan unionin jäsenmaita tai sen kansalaisia joidenkin muiden maiden kansalaisten poissulkemiseksi (em.).

Kansallisen edun hahmottamiseksi on tarkasteltava kansallismielisten ja EU-myönteisten tai -vastaisten näkemysten lisäksi myös Euroopan unionin jäsenmaiden kansallisia erityispiirteitä. Energiasektorilla tämä tarkoittaa ensisijaisesti maiden käytettävissä olevia energianlähteitä ja niistä muodostuvaa energian kokonaistarjontaa, joka vaihtelee EU:ssa jäsenmaittain huomattavasti. Energian kokonaistarjontaan lukeutuu sekä Euroopassa tuotettu, että muualta tuotu energia. Vienti on laskettu pois kokonaistarjonnasta. Eurostatin viimeisimmät julkaistut tiedot energian kokonaistarjonnasta ovat vuodelta 2021, jolloin Ukrainan sota ei vielä ollut täysimittaisesti käynnissä. Tiedot kertovat juuri siitä lähtötilanteesta, jonka pohjalta Euroopan unioni joutui sodan käynnistyttyä suunnittelemaan energiantuontiaan ja tuotantoaan uusiksi.

Katsottaessa koko Euroopan unionin alueen energian kokonaistarjontaa, kaksi energiamuotoa, öljy ja maakaasu, erottuvat yli muiden. Öljyn ja siitä jalostettujen tuotteiden osuus kokonaistarjonnasta oli 31,3 % kokonaistarjonnasta vuonna 2021. Maakaasun vastaava osuus oli 24,3 %. Sen jälkeen suurimpana tuli uusiutuvat energiamuodot ja biopolttoaineet, jotka muodostivat yhteensä 18 %

unionin alueen energiantarjonnasta. Ydinvoiman osuus oli 13,3 % ja kiinteiden fossiilisten polttoaineiden (kuten kivihiilen) osuus oli 11,6 %. Lisäksi Eurostatin tilastoissa on huomioitu myös muut, vähäisemmät energianlähteet, joiden yhteinen osuus jää kuitenkin unionin tasolla vain 1,4 %:n energian kokonaistarjonnasta. (Eurostat, 2021a.)

Euroopan unionin energiasektoria tarkasteltaessa ei kuitenkaan ole kovin tarkoituksenmukaista juuttua keskiarvoihin, sillä ne kertovat hyvin vähän minkään yksittäisen jäsenmaan energiatilanteesta. Erot maiden välillä varsinkin eri osissa Eurooppaa ovat räikeitä, mikä vaikuttaa luonnollisesti niiden tavoitteisiin rakennettaessa yhteistä energiapolitiikkaa. Esimerkiksi Suomelle, jonka energian kokonaistarjonnasta 41 % oli peräisin uusiutuvista energianlähteistä jo vuonna 2021, on huomattavasti helpompaa kannattaa unionin uusiutuvan energian lisäämiseen tähtääviä tavoitteita, kuin esimerkiksi Puolan, jolla vastaava osuus on vain 12 % ja jonka kokonaistarjonnasta jopa 42,1 % koostuu kiinteistä fossiilista polttoaineista (Eurostat, 2021a).

Käsitelläkseni kansallisia eroja energiarakenteessa ja havainnollistaakseni EU:n jäsenmaiden mahdollisia kansallisia intressejä, joita niiden edustajat parlamentissa ajavat, avaan tässä osiossa viiden eri jäsenmaan energiarakenteita tarkemmin. Ensimmäinen niistä on Saksa, joka on todennäköisesti merkittävin pelaaja Euroopan energiapolitiikassa, mutta jonka mielenkiinto ja sinnikkyys uusiutuvan energian käytön laajentamiseksi vaatii alueellista koordinaatiota ja neuvotteluja naapurimaiden kanssa (Szulecki ym. 2016). Toinen suuri poliittinen toimija on Ranska, jonka näkemykset energia- ja ilmastopolitiikasta eroavat Saksan näkemyksistä pääosin sen suuren kansallisen ydinenergiakapasiteetin vuoksi (em. 2016). Kolmas maa, eli Puola, kamppailee kommunisminjälkeisen taloudellisen perintönsä ja hiilen perustuvan energiasektorinsa kanssa, ja edustaa usein myös laajempaa ryhmää CEE-maita (Central Eastern European) (em. 2016). Valitsin mukaan vielä kaksi maata vastakkaisilta puolilta Eurooppaa, Espanjan ja Suomen, jotka eroavat merkittävästi ainakin siinä, ketkä toimittavat energiaa näihin maihin, ja kuinka riippuvaisia ne ovat energian toimittajistaan.

Eurostatin vuoden 2021 tilastojen mukaan öljyn energiakäytön osuus Saksassa vastaa melko tarkkaan EU:n keskiarvoa sen ollessa 31,5 % energian kokonaistarjonnasta. Maakaasun osuus on hieman keskiarvoa korkeampi, 26,8 % ja ehkä hieman yllättäen uusiutuvien energianlähteiden kokonaistarjonta on unionin tasoa vähäisempää (15,9 % verrattuna unionin 18 %). Tässä on huomioitava toki myös maan koko ja uusiutuvan energian käytön alueellinen jakautuminen maan sisällä. Myös kiinteiden fossiilisten polttoaineiden osuus (18,3 %) ylittää reilusti unionin keskiarvon.

Ydinvoiman osuus puolestaan on Saksassa vähäistä, vain 6,1 % kokonaisenergiatarjonnasta. (Eurostat, 2021a.)

Ranskassa ydinenergian osuus energian kokonaistarjonnasta on valtava. Siinä missä EU:n keskiarvo ydinvoiman osalta on 13,3 %, vastaava osuus on Ranskassa jopa 40,7 %. Ydinvoima on näin ollen selvästi suurin energiamuoto maassa. Toiseksi suurimman energiamuodon, öljyn, osuus jää 27,2 %:n ja vastaavasti maakaasun osuus 15,2 %:n. Uusiutuvien energianlähteiden osuus 12,7 % jää sekä EU:n keskiarvoa, että naapurimaa Saksan vastaavaa osuutta pienemmäksi. Kiinteiden fossiilisten polttoaineiden osuus on kuitenkin hyvin pieni, vain 3,5 %, mikä on merkittävästi vähemmän kuin EU:ssa keskimäärin. (Eurostat, 2021a.)

Siinä missä Ranska tuottaa valtaosan energiastaan ydinvoimalla, on tilanne lähes päinvastainen Saksan toisessa naapurimaassa Puolassa, jossa kokonaistarjonnasta jopa 42,1 % muodostuu kiinteistä fossiilisista polttoaineista. Tämä tarkoittaa käytännössä hiiltä. Ydinvoimaa ei ole Puolassa käytössä ilmeisesti lainkaan, vaan hiiltä täydentävät öljy 28,2 % osuudella ja maakaasu 16,7 % osuudella. Kun huomioidaan, että öljystä ja maakaasusta valtaosa tuodaan Venäjältä, on melko selvää, miksi Puolalle saattaa tuntua mahdottomalta päästä mukaan EU:n tavoittelemaan ”vihreään siirtymään” samalla, kun tuontiriippuvuutta Venäjästä halutaan purkaa. Vuonna 2021 uusiutuvien energianlähteiden osuus energian kokonaistarjonnasta Puolassa oli vain 12 %, mikä on suunnilleen saman verran kuin Ranskassa, joskin Puolan muu energiantuotanto perustuu fossiilisiin polttoaineisiin toisin kuin Ranskan energiantuotanto, joka on pääosin päästötöntä ydinvoimaa. (Eurostat, 2021a.)

Espanjassa energian kokonaistarjonnasta merkittävä osa, 41,5 %, muodostuu öljystä ja sen liitännäisistä tuotteista. Edellisistä maista poiketen se on myös ensimmäinen, joka lähes ylittää EU:n keskiarvoon uusiutuvissa energianlähteissä 17,6 % osuudellaan. Espanjan energiajakauma seuraa muutoinkin hyvin pitkälti unionin keskiarvoa, jollei huomioida öljyn suurempaa ja vastaavasti kiinteiden fossiilisten polttoaineiden pienempää osuutta verrattuna EU:n kokonaistarjontaan. Vaikka öljyn osuus energian kokonaistarjonnasta on Espanjassa suuri, sillä on merkittävä joukko öljyn tuojia, jolloin se ei ole riippuvainen mistään yksittäisestä maasta energiantuonnissaan. Esimerkiksi suoraan Venäjältä tuodun öljyn osuus on Espanjan öljykapasiteetista vain 7 %, kun vastaavasti Puolaan tuodusta öljystä peräti 52,2 % tuodaan Venäjältä. (Eurostat, 2021a, b.)

Suomi eroaa huomattavasti kaikista muista tarkastelun kohteena olevista maista. Suomessa uusiutuvien energianlähteiden osuus oli vuonna 2021 jopa 41 % ja ydinvoiman osuus 16,8 %.

Yhteensä yli puolet Suomen energian kokonaistarjonnasta muodostui näin ollen päästöttömistä energiamuodoista jo vuonna 2021. Vastaavia merkittäviä uusiutuvien energianlähteiden osuuksia löytyy Eurostatin tilastoissa myös muista pohjoismaista, kuten Ruotsista (48,8 %) ja Tanskasta (43 %). Öljyn osuus Suomen energian kokonaistarjonnasta jää 20,9 %:n mikä on selvästi alle unionin keskiarvon, ja maakaasun osuus jää vaivaiseen 6,4 %:n kokonaistarjonnasta. Ydinvoimaa on tarjolla jonkin verran unionin keskiarvoa enemmän ja fossiilisia polttoaineita taas huomattavasti vähemmän. Suomessa on kuitenkin muista tarkastelluista maista poiketen myös turpeen energiakäyttöä, ja turpeen osuus oli Suomessa 2,7 % kokonaistarjonnasta vuonna 2021. (Eurostat, 2021a.)

Kansallisen edun muodostumiseen vaikuttaa yhtäältä ideologiset näkemykset, kuten nationalismi ja toisaalta jäsenmaiden kansalliset erityispiirteet, kuten energian saatavuus, käytössä olevat energian muodot ja riippuvuus EU:n ulkopuolisista energiaa tuovista maista kuten Venäjältä. Kansalliset erityispiirteet vaikuttavat esimerkiksi suhtautumiseen unionin ilmastotavoitteisiin, koska osa maista on 'vihreässä siirtymässä' huomattavasti toisia edellä. Esimerkiksi CEE-maat, jotka ovat erityisen hiiliriippuvaisia, saattavat pelätä vaurautensa menettämistä ja kyseenalaistavat siksi muita useammin vähähiilisen ja ekologisen siirtymän soveltuvuutta ja kilpailukykyisyyttä (Kinski & Servent, 2022). Samalla on havaittu, että ilmastopolitiikassa kunnianhimoisemmista jäsenmaista tulevat MEPit puolestaan kannattavat tyypillisesti EU:n energia- ja ilmastopolitiikkaa (Buzogány & Četković, 2021).

3.4 Energiapolitiikan jännitteet

Jännitteet Euroopan unionin energiapolitiikassa liittyvät etenkin toimivallan jakautumiseen jäsenmaiden ja unionin välillä, sekä unionin kunnianhimoisiin ilmastotavoitteisiin, jotka ovat osalle jäsenmaita enemmän ja toisille vähemmän tervetulleita. EU:n laajentumisten ja poliittisten puolueiden pirstaloitumisen ja polarisaation seurauksena Euroopan parlamentin kokoonpanosta on tullut entistä monimuotoisempi niin ideologisesti, kuin maantieteellisestikin (Kinski & Servent, 2022). Tämä kasvava moninaisuus näkyy erityisesti ilmastoasioissa, jotka vaativat dialogia eri lainsäädäntökysymysten välillä ja siten laajempaa toimijoiden joukkoa (em.).

Euroopan parlamentti kohtaa jatkuvasti sisäisiä ja ulkoisia paineita, jotka haastavat sen pyrkimyksiä vihreään politiikkaan. Ensinnäkin sen vaikutusvallan kasvu lainsäädännössä on pakottanut sen kompromisseihin ja tietynlaiseen realismiin. Viime vuosikymmenen aikana on nähty, että vaikka EP:llä on enemmän lainsäädännöllistä valtaa, se ei ole aina taistellut kunnianhimoisempien

ilmastotoimien puolesta. Kinski ja Servent (2022) tunnistavat kolme erilaista konfliktien ulottuvuutta, joita voidaan odottaa EU:n ilmastohankkeista käydyissä neuvotteluissa. Samoja ulottuvuuksia on nähtävissä myös muilla politiikan saroilla. Näistä ensimmäinen on ideologinen konflikti, joka perustuu vasemmisto-oikeistojakoon ja liittyy tavoitteiden sääntelyyn ja täytäntöönpanon menetelmiin. Toinen ulottuvuus on alueellinen konflikti, joka perustuu mahdolliseen kustannustenjakoon tiettyjen maiden, alueiden ja vaalipiirien välillä. Kolmantena vaikuttaa institutionaalinen konflikti, joka puolestaan liittyy EU:n integraation syvyyteen, varsinkin silloin, kun ylikansallisille toimijoille annetaan budjettia tai valtaa toimeenpanoasioissa ja sanktioissa. (Kinski & Servent 2022.)

Ilmastotietoisuuden nousu 2000-luvulla on ajanut EU:n progressiivisesti integroimaan ympäristöhuoliaan energiapolitiikkaan (Palle & Richard 2022). Ympäristö- ja varsinkin ilmastotoimet perustuvat kuitenkin usein epävarmaan tieteseen ja ne vaativat politiikan tekemistä kansallisten rajojen yli (Talus 2013). Tällainen kansainvälinen toiminta, myös EU:n mittakaavassa, koskettaa kuitenkin kansallisen itsenäisyyden tunteita liittyen esimerkiksi verotukseen ja ympäristön ja talouden väliseen vaihtokauppaan, joita suojellaan muun muassa EU:n perustussopimuksissa ja jotka perustuvat toissijaisuusperiaatteeseen (em.).

Yksi energiapolitiikan jännitteistä liittyy ydinvoimaan. Ydinvoiman käyttö on pitkään ollut turvallista länsimaissa, siihen eivät vaikuta toimitusvarmuuteen liittyvät kysymykset ja se on myös yksi puhtaimmista energianlähteistä, minkä vuoksi se vaikuttaa itsestään selvältä vastaukselta energiakysymyksiin (Talus 2013). Ydinvoiman käyttöä varjostaa kuitenkin aiemman sukupolven pelko ydinsodan uhasta, joka tehdä myös uutta tuloaan Ukrainan sodan ja sen aiheuttamien jännitteiden myötä. Myös Venäjän iskut Ukrainan Zaporizzjassa sijaitsevaan ydinvoimalaan ovat nostaneet huolta ydinturvallisuudesta.

Energiapolitiikan agendan muotoutumiseen Euroopan unionissa vaikuttaa samanaikaisesti kansainväliset kehityskulut, kuten ilmastokokoukset tai aseelliset konfliktit, ja erilaiset jännitteet kansallisten hallitusten ja ylikansallisten instituutioiden välillä (Szulecki ym. 2016). Lissabonin sopimuksen jälkeen energiapolitiikka ei ole enää yksinomaan kansallisten hallintojen käsissä, vaan EU:n instituutioilla on (joskin yhä rajallinen) rooli energiapolitiikassa (em.). Tämä tarkoittaa, että energiapolitiikasta keskustellaan aktiivisesti myös Euroopan parlamentissa.

Vaikka yhteyden luominen kansalaisiin on usein haastavaa, europarlamentaarikoiden on kuitenkin pyrittävä myös vastaamaan äänestäjensä toiveisiin. Hallitseva äänestäjäkunta koostuu keskiluokkaisista eurooppalaisista, joiden ajattelussa on vakava ristiriita; he ovat mieltyneitä vihreään politiikkaan, mutta samaan aikaan vaurauden myötä he ovat saaneet elämäänsä ylellisyyksiä, joista ei olla valmiita luopumaan 'yhteisen hyvän' eteen (Talus 2013). Tämä ongelma on kaikkein akuutein energian saralla. Niiden energianlähteiden kuluttaminen, jotka ovat avainasemassa luomassa ihmisille vaurautta ja mukavuutta, muodostavat vakavimman ympäristöuhan planeetalle (em.).

Ilmastotavoitteita ja ilmastotoimia koskevissa debatteissa on nähty selkeitä jakolinjoja ideologisella, alueellisella ja integraatiota koskevalla tasolla (Kinski & Servent 2022). Lisäksi Kahdeksannen Euroopan parlamentin (v. 2014–2019) äänestyskäyttäytymisessä euroskeptisyyden vs. euromyönteisyyden havaittiin muodostaneen merkittävimmän konfliktilinjan, parlamentin äänestäessä energia- ja ilmastolainsäädännöstä (Buzogány & Četković 2021). Samoja jakolinjoja voisi odottaa myös energiaa koskevassa REPowerEU-keskustelussa etenkin, kun siihen kytkeytyy tiiviisti myös unionin ilmastotavoitteita.

4 AINEISTO JA MENETELMÄ

4.1 Poliittisten ryhmien kannanotot ja parlamentin keskustelu

Tutkielmani aineisto koostuu kahdesta osasta. Ensimmäinen osio koskee Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien verkossa julkaisemia kannanottoja, jotka on julkaistu joko blogiteksteinä tai muutoin ryhmien omilla verkkosivuilla. Kannanotot koskevat komission 18.5.2022 julkaisemaa REPowerEU-suunnitelman tiedonantoa ja ne on pääosin julkaistu samana tai tiedonantoa seuraavana päivänä. Viidellä seitsemästä Euroopan parlamentissa toimivalla poliittisella ryhmällä (EPP, S&D, vihreät, Uudistuva Eurooppa, vasemmisto) oli verkkosivuillaan tällaisia suoria REPowerEU-suunnitelmaa koskevia kannanottoja, joista vasemmiston kannanotto oli jo aiemmin maaliskuussa julkaistu. Koska tutkielmani kannalta on tärkeää analysoida poliittisten ryhmien asennoitumista energiapoliittiseen tilanteeseen, halusin kuitenkin saada mukaan jotain energiapoliittisia linjauksia myös kahdelta muulta ryhmältä, ID:ltä ja ECR:ltä. Kummaltakin ryhmältä löytyi saman kevään aikana julkaistut tekstit, jotka koskivat EU:n energiapolitiikkaa, ja joissa esitettyjä näkemyksiä vertaan REPowerEU-suunnitelmassa esitettyihin toimintaesityksiin.

Suurimman Euroopan parlamentin poliittisen ryhmän, EPP:n verkkosivuilla 18.5.2022 julkaistun kannanoton otsikko on ”RePower and ReSolar the EU” (EPP 2022). Kirjoituksessa käsitellään erityisesti aurinkoenergian roolia energiamuutoksessa. Teksti siteeraa EPP:n ryhmän puheenjohtajaa Christian Ehleria, joka kertoo REPowerEU-suunnitelmasta ja esittää EPP:n tavoitteet vihreälle ja oikeudenmukaiselle energiasiirtymälle. Aurinkoenergian roolin kasvattamisen lisäksi ryhmä nostaa esille yritykset ja niiden tilanteen helpottamisen.

Toiseksi suurimman ryhmän S&D:n julkaisussa siteerataan myös europarlamentaarikkoja. Teksti on julkaistu 19.5.2022 ja sen otsikko on ”We need a shock plan to boost renewables and energy efficiency measures, say S&Ds” (S&D 2022) Kannanotossaan S&D toivottaa REPowerEU-suunnitelman tervetulleeksi ja toivoo uuden elpymis- ja palautumismekanismien käyttöönottoa energiamurroksen rahoittamiseksi. Ryhmän europarlamentaarikot nostavat esiin tuontiriippuvuuteen ja uusiutuvaan energiaan liittyviä kysymyksiä.

Uudistuva Eurooppa -ryhmän 18.5.2022 julkaisemassa tekstissä otsikolla ”’Re-Power EU’ plan is a roadmap to ensure EU’s climate neutrality and energy independence from Russia” esitetään myös

myönteisiä näkemyksiä uusiutuvaan energiaan (Renew Europe 2022). Ryhmä toivottaa niin ikään suunnitelman tervetulleeksi ja kannattaa komission tekemiä esityksiä Venäjän tuontiriippuvuudesta irtautumiseksi. Mukana on kahden ryhmään kuuluvan europarlamentaarikon lainaukset.

Neljänneksi suurin poliittinen ryhmä vihreät julkaisi oman tiedotteensa 18.5.2022 otsikolla ”REPowerEU: Commission takes step towards ending dependence on russian oil and gas” (The Greens/EFA 2022). Tässä julkaisussa on jälleen myönteinen sävy, mutta siinä näkyy myös kritiikki komission mahdollistamalle fossiilisten energianlähteiden käytön jatkamiselle. Tekstissä on esitetty ryhmän kanta ja kahden edustajan kommentit.

Euroopan parlamentin paikkamäärältään pienimmällä poliittisella ryhmällä, vasemmistolla oli kaikkein pisin kannanotto REPowerEU-suunnitelmaa koskien. Se on julkaistu ryhmän verkkosivuilla pdf-tiedostona, kun muiden ryhmien vastaavat julkaisut ovat olleet blogitekstien tai tiedotteiden muodossa. Vasemmiston kannanotto kulkee nimellä ”REPowerEU: Too little, too late” ja se on sävyltään selkeästi muita kriittisempi (The Left 2022) Kananotto oli julkaistu ryhmän verkkosivuilla 23.5.2022 eli muutama päivä muiden ryhmien tekstejä myöhemmin.

ID ja ECR -ryhmiltä ei löytynyt suoriksi vastineiksi kirjoitettuja julkaisuja REPowerEU-suunnitelmaan. ID:n osalta käytän aineistona ryhmän julkaisemaa täysistuntokirjaa (Plenary Booklet), joka on julkaistu 7.3.2022 (ID 2022). Tämä on neljä päivää komission julkaiseman REPowerEU-tiedonannon jälkeen, jonka pohjalta toukokuussa julkaistu REPowerEU-suunnitelma tehtiin. Se ei ole suora vastaus lopulliseen suunnitelmaan, mutta se heijastaa kuitenkin ID-ryhmän näkemyksiä siitä, mitä toimenpiteitä tulisi tehdä tai jättää tekemättä. Rajasin aineistoa kahteen energiaa koskevaan kannanottoon, joita täysistuntokirjasta löytyi. Nämä olivat Italian Lega per Salvini premier -puolueen edustajan Marco Campomenosin kirjoitus ”Energy and European Autonomy: We have years of mistakes and still no concrete position” ja Suomen Perussuomalaiset -puolueen Laura Huhtasaaren teksti ”Energy self-sufficiency is also defence self-sufficiency”. Lisäksi sisällytin aineistoon täysistuntokirjassa olevan sivun (s. 11), jossa otetaan kantaa energian hintojen nousuun.

ECR-ryhmän aineistona toimii ryhmän Energy security -kampanjan verkkosivu (ECR, 2023). Sivulla kerrotaan energiaan liittyvistä haasteista, kuten tuontiriippuvuuden lisääntymisestä, geopolittisistä konflikteista ja poliittisen päätöksenteon seurauksista. Ryhmä esittää kampanjassaan myös pitkän listan tavoitteitaan energiaturvallisuuteen liittyen. Listalla muun muassa korostetaan ydinvoiman merkitystä ja haastetaan uusiutuvan energian tavoitteita ja tuodaan ilmi jäsenmaiden välisiä eroja.

Poliittisten ryhmien tuottamien tekstien lisäksi analysoin Euroopan parlamentin täysistunnossa 19.5.2022 käytyä keskustelua aiheesta ”REPowerEU-suunnitelma: solidaarisuus ja energiaturvallisuus Euroopassa ottaen huomioon Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan ja kaasutoimitusten äskettäisen katkaisemisen Puolaan ja Bulgariaan”. Analysoin keskustelun aikana pidettyjä puheenvuoroja ja pohdin kuinka niissä heijastuvat poliittisten ryhmien aatteelliset näkemykset ja toisaalta jäsenmaiden asiat. Puheenvuorot löytyvät Euroopan parlamentin sivuilta kirjallisessa muodossa puheenvuorojen alkuperäiskielellä, ja ne on käännetty tekoälyavusteisella DeepL -käännösohjelmalla 8. ja 10.2.2023. Olen jakanut puheenvuorot omiksi dokumenteikseen europuolueiden mukaan ja hyödynnän puolueiden välistä vertailua myös puheenvuorojen analysoinnissa. Käsittelemättä jäävät komission jäsenen esittelypuheenvuorot ja sitoutumattomien europarlamentaarikkojen puheenvuorot, joita oli yhteensä neljä kappaletta ja joista yksi oli tullut kirjallisessa muodossa.

4.2 Laadullinen sisällönanalyysi menetelmänä

Analysoin tutkielmassani poliittisia kannanottoja ja puheenvuoroja laadullisen sisällönanalyysin menetelmin. Klaus Krippendorff (2018) on määritellyt sisällönanalyysin empiirisyyteen perustuvaksi tutkimusmenetelmäksi, jonka prosessi on luonteeltaan tutkiva, ja jolla pyritään ennustettavuuteen ja pääteltävyyteen. Tutkittava data voi olla esimerkiksi printattua aineistoa, kuvia tai ääniä – eli tekstiä eri muodoissa. Sisällönanalyysissä keskeistä on pyrkimys ymmärtää sitä, millaisia merkityksiä tutkittavalla aineistolla on ihmisille ja mitä sen välittämä tieto voi saada aikaan. Sisällönanalyysissä tehtävien päätelmien tulee olla toisinnettavissa ja niiden tulee olla paikkansapitäviä. (Krippendorff, 2018.)

Sisällönanalyysiä voidaan tehdä joko kvantitatiivisesti tai kvalitatiivisesti. Tämä tutkielma on toteutettu kvalitatiivisia menetelmiä hyödyntäen, koska valitsemastani aineistosta olisi ollut mahdotonta tehdä luotettavia kvantitatiivisia päätelmiä, ja koska olen kiinnostunut aineistossa käytetystä retoriikasta ja sen tuottamista merkityksistä. Aineisto on luonteeltaan poliittista ja siksi täynnä merkityksiä, joita voidaan parhaiten ymmärtää kvalitatiivisen tutkimuksen avulla. En testaa tutkielmassa mitään ennalta määrättyä teoriaa, vaan pyrin kvalitatiivisten tutkimusmenetelmien avulla ymmärtämään syvällisemmin valitsemiäni aineistojen poliittisia ja ideologisia merkityksiä.

Kvalitatiivisen tutkimuksen tavoitteena on tutkimuskohteen ymmärtäminen. Ymmärtämiseen pyrkivässä lähestymistavassa käytetään tyypillisesti laadullista analyysia ja päätelmien tekoa. Päätelmiä ei kuitenkaan tehdä yleistettävyyttä ajatellen, kuten kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Laadullisen tutkimuksen taustalla on ajatus siitä, että yksityisessä toistuu yleinen ja yksityistä tapausta tarkkaan tutkimalla voidaan havaita myös ilmiössä yleisellä tasolla toistuvia piirteitä. Tutkielma sijoittuu narratiivisen tutkimuksen alueelle, koska siinä tutkitaan toimijoiden, tässä tapauksessa Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien, itsensä tuottamia dokumentteja. (Hirsjärvi ym. 1997.)

Käytän tutkimuksessani Atlas.ti -ohjelmistoa, jonka avulla olen pystynyt segmentoimaan ja luokittelemaan lainauksia tutkittavasta aineistosta. Luokittelut helpottavat aineiston tulkintaa ja auttavat löytämään yhdistäviä ja eriyttäviä tekijöitä dokumenttien välillä. Niistä on kuitenkin mahdotonta saada mitään vertailukelpoista dataa luokkien ilmaantuvuudesta erityisesti siksi, että aineistot ovat melko lyhyitä ja myös keskenään eri pituisia. Osa ryhmistä pureutui aiheeseen toisia syvällisemmin, minkä vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista vertailla esimerkiksi tiettyjen teemojen määrällistä esiintyvyyttä. Tämän vuoksi keskityn analysoimaan sitä, mitkä teemat korostuvat kussakin kannanotossa ja mitkä aiheet jäävät käsittelemättömiksi.

Pääkategoriat				
Energia ja kestävä kehitys	Talous	Arvot	Jäsenmaat ja EU	Yleinen
Alakategoriat				
Energiamuodot	EU:n talous	Demokratia	Jäsenmaiden rooli	Puoltavat näkemykset
Tuontiriippuvuus	Kuluttajahinnat	Tasa-arvo	Kansalliset erityispiirteet	Kriittiset näkemykset
Energian saatavuus	Verotus	Puolueen ideologia	Integraatio	Muu/yleinen
Ilmasto ja ympäristö	Muu/talous	Muu/arvot	Muu/jäsenmaat ja EU	
Muu/kestävä kehitys				

Kuva 1. Koodausrunko.

Loin analyysiäni varten koodausrunгон (kuva 1), joka muodostuu viidestä pääkategoriasta ja niiden alakategorioista. Pääkategoriat tulevat tutkielman teoriasta ja alakategoriat ovat muodostuneet aineistolähtöisesti. Poikkeuksen tekee talouden pääkategoria, jonka lisäksi myöhemmin aineistossa esiin tulleiden teemojen perusteella. Pääkategoriat ovat 1. energia ja kestävä kehitys, 2. talous, 3. arvot 4. jäsenmaat ja EU ja 5. yleinen kategoria. Ensimmäinen kategoria kattaa energian tuontiin, saatavuuteen ja energiamuotoihin liittyvät lainaukset, sekä ilmasto- ja ympäristöpoliittiset sanomat. Toinen kategoria keskittyy nimensä mukaisesti talouteen, ja se on jaettu alakategorioihin, jotka koskevat EU:n taloutta, yrityksiä, verotusta ja kuluttajia. Kolmas, arvoja koskeva kategoria oli

haastavin jaotella alakategorioihin, sillä lainausten luokittelu arvopuheeksi tai ideologioiden nostamiseksi ei ollut lainkaan yksiselitteistä. Päädyin valitsemaan alakategorioiksi aineiston perusteella demokratian, tasa-arvon ja puolueen ideologian. Viimeisin määrittäyty teoriaperusteisesti, eli se koskee lainauksia, jotka edustavat kyseessä olevan ryhmän ja siihen kuuluvien puolueiden ideologisia näkemyksiä. Neljäs kategoria, jäsenmaat ja EU, koskee niitä lainauksia, jotka ilmentävät ryhmän EU-myönteisyyttä tai -vastaisuutta, tai nostavat esiin jäsenmaiden eroja ja haasteita.

Viides kategoria kantaa nimeä ”yleinen”, ja sen alle luokittelin ne lainaukset, jotka eivät sopineet muihin pääkategorioihin. Lisäksi tämän pääkategorian alle on laitettu yleisesti REPowerEU-suunnitelmaa tai muutoin EU:n energiatoimia kritisoivat tai puoltavat näkemykset, jotka eivät välttämättä tartu suunnitelman yksityiskohtiin tai ole suoria toimintaehdotuksia. Myös neljän muun pääkategorian alla on kussakin kategoriakohtainen ”muu”-osio, johon kuuluu esimerkiksi talousalakatgoriassa sellaiset lainaukset, jotka koskevat taloutta jollain sellaisella tavalla, joka eivät sovi muiden alakategorioiden jaotteluihin.

Pyrin luokittelemaan lainaukset niin, että ne eivät kuuluisi useampaan saman pääkategorian alakategoriaan. Tämä osoittautui kuitenkin paikoin haastavaksi esimerkiksi kestävän kehityksen kategoriassa, kun varsinkin energian saatavuudesta ja tuontiriippuvuudesta puhuttiin usein samoissa lauseissa. Luonnollisesti nämä liittyvätkin tiiviisti yhteen, ja olisi ollut mahdollista myös yhdistää nämä kaksi alakategoriaa, mutta näin arvoa sillä, että pystyin analysoimaan näitä kategorioita myös erikseen. Samoin energiamuodot ja niiden ilmastovaikutukset esiintyivät paikoin samoissa lauseissa.

Koodausrunгон avulla pystyn paremmin analysoimaan tutkittavaa aineistoa eri näkökulmista tekemällä samasta aineistosta useita ’luentoja’. Tulen seuraavassa luvussa käsittelemään poliittisten ryhmien tekstejä kaikkien pääkategorioista muodostuvien teemojen mukaisesti. Pohdin ryhmien tapaa puhua kustakin teemasta ja sitä, mitkä teemat painottuvat teksteissä. Sen jälkeen käsittelen Euroopan parlamentissa pidettyjä puheenvuoroja samaa koodausrunkoa hyödyntäen erityisesti siitä näkökulmasta, kuinka puheenvuoroissa käsitellään poliittisten ryhmien ideologiaa myötäileviä teemoja ja toisaalta jäsenmaiden roolia ja kansallisia erityispiirteitä.

5 REPOWEREU-KESKUSTELUN ANALYYSI

5.1 Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien dokumentit

Energia ja kestävä kehitys

Energia ja kestävä kehitys nousi kaikkien poliittisten ryhmien kannanotoissa ykköseemaksi. Tämä oli odotettavissa, koska kannanotot koskivat REPowerEU-suunnitelmaa, joka keskittyy nimenomaan näihin samoihin teemoihin. Energian ja kestävä kehityksen pääkategorian alle kuului tutkielman koodausrungossa neljä alakategoriaa, jotka olivat energiamuodot, tuontiriippuvuus, energian saatavuus ja ilmasto ja ympäristö. Kaikkein eniten lainauksia sijoittui energiamuodot -alakategorian alle, kun katsotaan kaikkien ryhmien dokumenttien lainauksia yhdessä. Kaikkien lainausten kokonaismäärä oli 399. Energiamuodot alakategoriaan sijoittui yhteensä 37 lainausta, kun kestävä kehityksen pääkategorian lainauksia kertyi yhteensä 92 kappaletta. Toiseksi suurin alakategoria oli tuontiriippuvuus 27 lainauksella.

Energiamuotoja koskevissa lainauksissa käsiteltiin laajasti komission REPowerEU-suunnitelmassa esitettyjä tavoitteita uusiutuvien energianlähteiden käytön kasvattamisesta ja fossiilisten polttoaineiden käytön asteittaisesta lopettamisesta. Osa ryhmistä koki, että komission tavoitteet uusiutuvan energian lisäämiseksi olivat ylimitoitettuja, kun taas joidenkin mielestä kunnianhimoa ei ollut tarpeeksi ja siirtymää uusiutuvien energianlähteiden käyttöön olisi pitänyt edistää vielä painokkaammin. Vastaavasti jotkin ryhmät kannattivat fossiilisten polttoaineiden säilyttämistä osana Euroopan maiden käyttämiä energiasekoituksia samalla kun toiset kritisoivat sitä, että komission suunnitelma mahdollistaa yhä fossiilisten polttoaineiden käytön jatkumisen.

Vasemmistoryhmän ja S&D:n dokumenteissa puhuttiin paljon uusiutuvista energianlähteistä energiamuodot-alakategoriaan sijoittuvissa lainauksissa. Samat teemat toistuivat myös vihreiden kannanotossa. Nämä kolme ryhmää olivat selvästi uusiutuvien energianlähteiden käytön lisäämisen puolella ja etenkin vasemmisto esitti vastalauseita komission esittämiin kaasuinfrastruktuuriin kohdistuviin investointeihin:

”Mikäli komissio ottaa ilmastositoumuksensa tosissaan, sen tulisi tähdätä uusiutuvien energianlähteiden käytön lisäämiseen eikä investoida kaasuinfrastruktuuriin, joka sitoo Euroopan fossiilisten polttoaineiden käyttöön vuosikymmeniksi.”¹ (The Left 2022.)

S&D ei eritellyt kannanotossaan eri energiamuotoja, vaan siinä puhuttiin yleisellä tasolla uusiutuvasta energiasta. ’Puhtaalla’ energialla voitaisiin viitata myös ydinvoimaan, mutta ydinenergiasta ei puhuttu ainakaan suoraan näiden ryhmien kannanotoissa. Vasemmistoryhmä nosti yksittäisistä energiamuodoista esiin vedyn ja biometaanin, joista ensimmäiseen se suhtautui myönteisesti ja jälkimmäiseen kriittisesti:

”Jos komissio säilyttää kaasuinfrastruktuurin eikä sitoudu yksinomaan vihreän vedyn käyttöön, se epäsuorasti hyväksyy fossiilisten polttoaineiden säilymisen EU:n energiajärjestelmässä vielä vuosikymmenten ajan”² (The Left 2022.)

“Vastaavasti esittämällä biometaania vaihtoehtoiseksi energialähteeksi komissio on ajamassa Eurooppaa kohti syvää lukkiutumista teolliseen karjankasvatukseen, joka ilman tiukkoja kestävyyskriteerejä uhkaa romuttaa EU:n ilmastositoumukset.”³ (The Left 2022.)

Vihreiden dokumentista löytyi odotusten mukaisesti useita uusiutuvaa energiaa koskevia lainauksia. Lisäksi ryhmä kehui tekstissä erikseen esiin komission aurinkoenergian lisäämistä koskevia tavoitteita. Vihreät kritisoivat vasemmistoryhmän tavoin komission rahoituksen kohdistumista osin fossiilisten polttoaineiden jakelua helpottavaan infrastruktuuriin.

”Varojen ohjaaminen Euroopan päästökauppajärjestelmästä fossiilisen infrastruktuurin laajentamiseen entisestään veisi meitä väärään suuntaan ja jättäisi EU:n riippuvaiseksi saastuttavasta kaasusta.”⁴ (The Greens/EFA 2022.)

Myös Uudistuva Eurooppa osoitti tukeaan uusiutuvan energian käytön lisäämiselle, joskin ryhmä painotti kannanotossaan myös energian saatavuuden tärkeyttä esimerkiksi vasemmistoryhmää ja vihreitä voimakkaammin. Uudistuva Eurooppa ei myöskään tyrmännyt kaasuun kohdistuvia investointeja kokonaan. Ryhmä vaikutti yleisesti ottaen melko tyytyväiseltä komission tekemiin

---

¹ If the Commission is serious about its climate commitments it should be pointing to expanding renewables and not investing in gas infrastructure which will lock Europe into fossil fuel use for decades.

² By preserving gas infrastructure and not committing exclusively to green hydrogen the Commission is implicitly accepting that fossil fuels will remain in the EU energy system for decades to come.

³ Similarly, by putting forward biomethane as an alternative energy source, the Commission is leading Europe to a deep lock in to industrial livestock farming which, without strict sustainability criteria, risks derailing the EU’s climate commitments.

⁴ Funneling money from the European Emissions Trading Scheme into the further expansion of fossil infrastructure would move us in the wrong direction and leave the EU hooked on polluting gas.

esityksiin uusiutuvan energian lisäämisen ja energiainfrastruktuurin parantamiseen, mikä näkyi REPowerEU-suunnitelmaa puoltavina näkemyksinä.

”Tältä osin poliittinen ryhmämme toivottaa tervetulleeksi komission aloitteen, jonka tarkoitus on nopeuttaa lupien myöntämistä uusiutuville energianlähteille ja sähköverkon infrastruktuurin parannuksille.”⁵ (Renew Europe 2022.)

EPP:n kannanotossa korostui kaikkein voimakkaimmin tietyn, yksittäisen energiamuodon käsittely. Jo ryhmän laatiman kannanoton otsikko ”RePower and ReSolar the EU” antoi ymmärtää, että aurinkoenergiaa tulnaisiin käsittelemään painokkaasti. Dokumentti oli kirjoitettu siitä näkökulmasta, että ryhmä toivoi REPowerEU-suunnitelmalta aurinkoenergian käytännön toteutusta vaikeuttavien esteiden purkua.

”Euroopan aurinkoenergian hyödyntämiseksi meidän on yksinkertaistettava uusien hankkeiden lupia koskevia sääntöjä ja laadittava aurinkoenergiastrategia, joka tekisi kattojen aurinkopaneeleista pakollista kaikissa uusissa rakennuksissa. Tällä hetkellä aurinkoenergiateollisuuden on toimittava markkinoilla, jossa on liikaa esteitä aurinkoenergiaprojekteillemme. Lupien myöntämisen menettelyjä tulisi nopeuttaa.”⁶ (EPP 2022.)

EPP puhui myös laajemmin tarpeesta suunnitelmalle, joka toimisi suunnannäyttäjänä vihreässä ja ’reilussa’ energiasiirtymässä. Ryhmä halusi suurempaa roolia aurinkoenergialle varsinkin tilanteessa, jossa Eurooppa pyrkii irrottautumaan Venäjän fossiilisesta energiasta. Kannanotossa ei mainittu muita energiamuotoja.

Muista ryhmistä poiketen ECR ja ID korostivat erityisesti ydinenergian roolia energian saatavuuden turvaajana. ECR:n dokumentti koskee ryhmän omaa ”energy security” -nimistä kampanjaa, joten oli odotettavissa, että se painottuu energian ja kestävä kehityksen kategorioihin. Alakategorioista suurin oli energiamuodot, jossa ECR esitti vahvan tukensa ydinvoimalle ja toisaalta epäilyksensä siitä, etteivät uusiutuvat energianlähteet välttämättä riittäisi turvaamaan energian saantia Euroopassa.

---

⁵ In this regard, our political group embraces the Commission’s initiative intended to speed up renewables permits and grid infrastructure improvements.

⁶ To re-solar Europe, we need to simplify rules on permits for new projects and we need a solar strategy that would make rooftop solar mandatory for all new buildings. Right now, the solar industry has to operate in a market in which there are too many barriers for solar projects. Procedures for issuing permits should be expedited.

”Esimerkiksi saastuttavia voimalaitoksia ja ydinvoimalaitoksia suljetaan, mutta uusiutuvien energianlähteiden tuotannon lisäykset eivät vielä pysty kompensoimaan tilannetta.”⁷ (ECR 2023.)

”Uusiutuvien energianlähteiden saatavuus on paljon vaikeammin ennustettavissa kuin fossiilisen ja ydinenergian saatavuus”⁸ (ECR 2023.)

ID:n mukaan ydinvoiman tulisi olla osa Euroopassa käytettävää energiasekoitusta, mutta sen rooli ei korostunut ID:n dokumentissa yhtä paljon kuin ECR:llä.

”Mitä tulee ydinenergiaan, sen olisi oltava osa palettia.”⁹ (ID 2022.)

ID:n dokumentin sävy poikkesi muiden ryhmien vastaavista teksteistä siten, että se suhtautui avoimen kielteisesti vihreän siirtymän tavoitteisiin. ID:n kanta oli, että EU:n vihreän siirtymän tavoitteet ovat epärealistisia ja jopa haitallisia energiaturvallisuudelle.

”Meidän ei tule unohtaa, että nykyinen vihreään siirtymään keskittyvä poliittinen agenda on osaltaan heikentänyt valmiuksiamme tehostaa ja uudistaa energianlähteiden yhdistelmäämme itsenäisesti ja nopeasti.”¹⁰ (ID 2022.)

”EU:n muuttaminen ”vihreämmäksi” tarkoittaa, että se on myös haavoittuvampi, kuten nykyinen poliittinen tilanne osoittaa.”¹¹ (ID 2022.)

Energiamuotojen lisäksi tuontiriippuvuus näyttäytyi poliittisille ryhmille keskeisenä teemana energian ja kestävä kehityksen alakategoriassa. Tuontiriippuvuuden kategoriassa korostui ennen kaikkea ryhmien jakama huoli EU:n Venäjä-riippuvuudesta. Useammassa tekstissä puhuttiin Venäjästä nimellä moneenkin kertaan. Sen lisäksi jotkut ryhmät nostivat esille myös muita EU:n ulkopuolisia maita ja pohtivat unionin riippuvuutta niistä tuotavaan energiaan. Osa ryhmistä näki nämä maat mahdollisina yhteistyökumppaneina, kun taas toiset pelkäsivät tuontiriippuvuuden kohteen vain vaihtuvan ja riippuvuuden jatkuvan sen jälkeen, kun Venäjän energiasta päästäisiin irti.

---

⁷ For example, polluting power plants and nuclear power plants are being shut down, but the increase in output from renewable energy sources cannot yet compensate for this.

⁸ Renewable energy supply is much less predictable than fossil and nuclear energy supply.

⁹ With regard to nuclear energy, it should be part of the palette.

¹⁰ We should not forget that the current political agenda on the green transition has contributed to weakening our capacity to boost and renovate rapidly our energy mix in an autonomous way.

¹¹ Making the EU "greener" means that it is also more vulnerable, as the current political situation shows.

Voimakkaimmin tuontiriippuvuus nousi esiin Uudistuvan Euroopan dokumentissa, jossa tuontiriippuvuudesta puhuttiin yhdessä uusiutuvan energian tavoitteiden kanssa. Tämä myötäilee komission REPowerEU-suunnitelmaa, jossa nämä teemat myös kulkevat tiiviisti käsi kädessä.

”Nämä uudet esitykset olivat enemmän kuin tarpeen, jotta pystymme vahvistamaan riippumattomuuttamme Venäjän tuonneista ja EU:n vihreän kehityksen ohjelman toteutumista.”¹² (Renew Europe 2022.)

Ryhmä mainitsi Venäjän nimeltä neljässä kuudesta tuontiriippuvuutta koskevassa lainauksessaan, mutta ei nostanut riippuvuutta muista maista esiin.

”Tämän suunnitelman tulisi sisältää selkeät lyhyen ja keskipitkän aikavälin välitavoitteet, joilla tähdätään täyden riippumattomuuden saavuttamiseen kaikesta Venäjän energiantuonnista viimeistään vuoteen 2027 mennessä.”¹³ (Renew Europe 2022.)

EPP:n melko lyhyessä kannanotossa tuontiriippuvuus nousi esiin pari kertaa. Ensimmäisen kerran, silloin, kun se peräänkuulutti suunnitelmaa, joka varmistaa ”turvallisen” energian. Tämä viittaus oli epäsuora, mutta turvallisuudella voidaan katsoa tarkoitettavan juuri tuontiin liittyvää varmuutta. EPP mainitsi kannanotossaan Venäjän, mutta toisaalta se myös toivoi uusia energiakumppanuuksia muiden EU:n ulkopuolisten maiden kanssa.

”Eurooppa tarvitsee pikaisesti suunnitelman, jolla voidaan kehittää pitkän aikavälin kumppanuuksia EU:n ulkopuolisten maiden kanssa varmistakseen kestävän, turvallisen ja kohtuuhintaisen energian saannin. Tämä ei ole tarpeen vain EU:n mutta koko maailman vakauden kannalta.”¹⁴ (EPP 2022.)

”EPP-ryhmä haluaa, että aurinkoenergialla on merkittävä rooli erityisesti nyt, kun Euroopan on irrottauduttava venäläisistä fossiilisista polttoaineista.”¹⁵ (EPP 2022.)

Sekä vihreiden, että S&D:n kannanotoissa puhuttiin nimenomaan Venäjä-riippuvuudesta, eikä niissä otettu lainkaan kantaa muiden EU:n ulkopuolisten maiden rooliin.

---

¹² This new set of proposals was more than necessary to strengthen our independence from the Russian imports and the achievement of our EU Green Deal.

¹³ This plan should include clear short and medium term milestones, aiming at full independency from all Russian energy imports no later than 2027.

¹⁴ Europe urgently needs a plan to develop long-term partnerships with non-EU countries to ensure sustainable, secure and affordable energy. And this is needed not just for the EU but also for world stability.

¹⁵ The EPP Group wants solar power to play a major role, in particular now that Europe needs to wean itself off Russian fossil fuels.

“Tämä on välttämätöntä, jotta voimme lopettaa riippuvuutemme Venäjästä ja taistella ilmastokriisiä vastaan.”¹⁶ (The Greens/EFA 2022.)

“REPowerEU:n avulla otamme paljon kaivatun askeleen eteenpäin energiariippuvuutemme vähentämiseksi Venäjästä. REPowerEU:n avulla voimme vähentää fossiilisten polttoaineiden tuontia Venäjältä 1/3:lla jo tänä vuonna ja lopettaa sen kokonaan vuoteen 2027 mennessä.”¹⁷ (S&D 2022.)

Vasemmistoryhmä oli puolestaan huolissaan siitä, johtaisivatko komission esittämät tuontiriippuvuudesta irtautumisen tavoitteet vain riippuvuuden kohteen siirtymiseen muihin EU:n ulkupuolisiin maihin, nimellisesti Yhdysvaltoihin.

”Meidän on tehtävä muutakin kuin monipuolistettava kaasun lähteitä: on hyödytöntä vaihtaa Venäjältä peräisin oleva kaasu Yhdysvalloista tulevaan nesteytettyyn maakaasuun (LNG).”¹⁸ (The Left 2022.)

Sekä vihreät että vasemmisto näkivät uusiutuvan energian keinona parantaa Euroopan energiaomavaraisuutta. Samaa ajattelua oli nähtävissä myös S&D:llä, joskaan mitään suoraa lainausta, jossa näin olisi sanottu ei ollut löydettävissä ryhmän kannanotosta.

”Investoinnit uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen ovat samalla investointeja energiaomavaraisuuteen ja itsenäiseen energian tarjontaan.”¹⁹ (The Greens/EFA 2022.)

“Tämän valossa vain reilu ja julkisesti kontrolloitu energiamalli, joka suosii uusiutuvia energianlähteitä, voi vahvistaa Euroopan energiaomavaraisuutta.”²⁰ (The Left 2022.)

ID:n ja ECR:n energiaturvallisuutta korostavissa kannanotoissa tuontiriippuvuuden purku nähtiin olennaisena turvallisuustekijänä.

“Kun maa on energiaomavarainen, se on vahvempi ja se pystyy paremmin puolustamaan itseään”.²¹ (ID 2022.)

---

¹⁶ This is essential to end our dependence on Russia and fight the climate crisis.

¹⁷ With REPowerEU, we take a much needed step forward in reducing our energy dependence on Russia. With REPowerEU we can already reduce our fossil fuel imports from Russia by 1/3 this year and stop them completely by 2027.

¹⁸ We need to go beyond the diversification of the sources of gas: it is useless to switch Russian gas for liquified natural gas (LNG) coming from the US.

¹⁹ Investments in renewable energies and energy efficiency are investments in energy sovereignty and in an independent energy supply.

²⁰ In light of this, only a fair and publicly controlled energy model promoting renewables will be able to strengthen European energy sovereignty.

²¹ When a country is self-sufficient in energy it is stronger and can better defend itself.

ECR totesi dokumentissaan sen tosiasian, että EU:n riippuvuus energiantuonnista on kasvanut ja että suurin energian tuojamaa on edelleen Venäjä. Lisäksi ryhmä muistutti, että sen jäsenet ovat vastustaneet Nord Stream 2 -kaasuputken rakentamista, koska heidän mukaansa se vaarantaa CEE-maiden energiaturvallisuuden. ECR puolusti myös ID:n tavoin jäsenmaiden vapautta määrätä itse energiasekoituksestaan.

“ECR:n jäsenet ovat vastustaneet Nord Stream 2:ta voimakkaasti, koska tämä kaasuputki heikentää merkittävästi Keski- ja Itä-Euroopan maiden energiaturvallisuutta.”²² (ECR 2023.)

Energian saatavuus -alakategoriaan sijoittui melko vähän lainauksia ja monet niistä sopivat samanaikaisesti joko energiamuotojen tai tuontiriippuvuuden kategorioihin. Energian saatavuuden varmistaminen näkyi osana keskustelua energiaturvallisuudesta, johon sisältyi eri energiamuotojen tuotantovarmuuden ja tuontiriippuvuuden haasteiden pohdinta. Uusiutuvien ja fossiilisten energiamuotojen vertailu ja Venäjän-riippuvuuden katkaisu saivat dokumenteissa enemmän painoarvoa kuin saannin turvaaminen. Toisaalta voi myös olla, että poliittiset ryhmät ovat pitäneet energian saannin turvaamista niin itsestään selvästi tärkeänä asiana ja REPowerEU:n perustekijänä, etteivät ne ole kokeneet tarvetta painottaa sitä omissa kannanotoissaan.

Energiaturvallisuutta korosti voimakkaimmin ECR, mikä selittänee sitä, että ryhmän dokumentista löytyi eniten energian saatavuus -alakategoriaan sopivia lainauksia. ECR nosti esiin saatavuuden tärkeyden sekä kotitalouksille, että yrityksille.

“Vakaa energiansaanti on välttämätöntä kansalaisten elämän ja talouden toimivuuden kannalta. Se pitää kirjaimellisesti valomme päällä, talomme lämpiminä ja tehtaamme toiminnassa.”²³ (ECR 2023.)

Lisäksi ECR esitti huolensa siitä, että EU:n oma energiantuotanto on hiipumassa sekä luonnollisista syistä, että poliittisen päätöksenteon seurauksena. Jälkimmäisellä ryhmä viittasi saastuttavien voimalaitosten ja ydinvoimaloiden alasajoon.

---

²² ECR Members have strongly objected to Nord Stream 2, as this gas pipeline severely undermines energy security for Central and Eastern European countries.

²³ A stable energy supply is essential to keep civic life and the economy going. It quite literally keeps our lights on, our houses warm and our factories running.

“EU:n sisäinen energiantuotanto vähenee luonnollisista syistä. Esimerkiksi Pohjanmeren öljy- ja kaasukenttien tuotanto vähenee, kun ne ehtyvät.”²⁴ (ECR 2023.)

Muilla ryhmillä oli kannanotoissaan vain 1–2 lainausta, jotka koskivat nimenomaan energian saatavuutta, mutta joista suurin osa sopi myös johonkin toiseen energian ja kestävän kehityksen alakategoriaan. Varsinkin ID:n ja vihreiden lainaukset koskivat energian saatavuutta vain yleisellä tasolla. Vasemmisto nosti esiin ”energiayhteisöt”, joiden avulla voitaisiin lisätä uusiutuvan energian käyttöä ja samalla tasoittaa energian kysyntää ja tarjontaa paikallistasolla.

“Energiayhteisöt voivat lisätä merkittävästi uusiutuvien energialähteiden osuutta energiamuotojen yhdistelmässä. Lisäksi ne voivat auttaa tasapainottamaan sähkön tarjontaa ja kysyntää paikallistasolla, mikä tulee todennäköisesti olemaan yhä tärkeämpää järjestelmässä, jossa vaihtelevien uusiutuvien energialähteiden (tuuli- ja aurinkoenergia) osuus kasvaa ja sähköistyminen lisääntyy.”²⁵ (The Left 2022.)

S&D ja Uudistuva Eurooppa toivat esiin energian siirtoon ja varastointiin liittyviä kysymyksiä. S&D piti oleellisena sitä, että uusiutuvien energialähteiden varastointia ja parempia siirtoyhteyksiä EU:n jäsenmaiden välillä kehitetään. Uudistuva Eurooppa kehui lisäksi komission esitystä kaasuväestön kasvattamisesta tulevalle talvelle ja toivoi kymmenvuotissuunnitelmaa, jonka aikana Eurooppa saavuttaisi monimuotoisen, turvatun ja itsenäisen energiansaannin.

“Uusiutuvien energialähteiden varastointilaitosten kehittäminen ja jäsenmaiden välisten yhteenliitännöiden lisääminen tulevat olemaan ratkaisevia tekijöitä, joiden avulla kaikille jäsenmaille voidaan jatkossa toimittaa riittävästi energiaa. Tämä edellyttää vielä paljon työtä ja investointeja”²⁶ (S&D 2022.)

”Toimitusten osalta Renew Europe arvostaa komission ehdotusta kaasuväestön lisäämisestä ensi talvea varten ja kehottaa laatimaan konkreettisen 10-vuotissuunnitelman, jotta Eurooppa voi saavuttaa täyden energian toimitusvarmuuden, sen monipuolistamisen ja itsenäisyyden.”²⁷ (Renew Europe 2022.)

---

²⁴ EU domestic energy production is declining due to natural causes. For example, oil and gas fields in the North Sea are becoming less productive as they are depleted.

²⁵ Energy communities can make a significant contribution to increasing the share of renewables in the energy mix. In addition, they can help balance electricity supply and demand at the local level, which is likely to be increasingly important in a system with a rising share of variable renewables (wind and solar) and increasing electrification.

²⁶ The development of renewable energy storage facilities and increased interconnectivity between Member States will be crucial in supplying all the Member States with enough energy in the future. This will still require a lot of work and investment.

²⁷ Finally, as far as supply is concerned, Renew Europe appreciates the Commission’s proposal to increase gas storage for next winter and calls for a concrete 10-year plan for Europe to achieve full security of energy supply, its diversification and independence.

Ilmaston ja ympäristöön liittyvät lainaukset liittyivät myös tyypillisesti johonkin toiseen alakategoriaan samassa pääkategoriassa. Ilmastotavoitteilla esimerkiksi perusteltiin tarvetta siirtyä kohti uusiutuvaa energiaa, tai vaihtoehtoisesti kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa pidettiin haitallisena esteenä kotoperäisten energianmuotojen käytölle ja sitä kautta tuontiriippuvuudesta irtautumiselle. Ryhmistä vasemmisto, S&D, vihreät, EPP ja Uudistuva Eurooppa tuntuivat kannattavan komission vihreän siirtymän tavoitteita, kun taas ECR suhtautui niihin vähintäänkin skeptisesti. ID oli ainoa, joka kritisoi suoraan komission tavoitteita ja piti niitä haitallisina.

Vasemmiston ja vihreiden dokumenteista löytyi eniten ilmaston ja ympäristöön liittyviä lainauksia. Vasemmiston kannanotossa puhuttiin kauttaaltaan uusiutuvan energian käytön lisäämisestä vastauksena ilmastonmuutokseen. Tekstissä oli läsnä myös kiireen tuntua ja siinä puhuttiin energiamuutoksen nopeuttamisesta ja epävarmoista ajoista.

“Vain hajautettu, uusiutuviin energialähteisiin perustuva energiajärjestelmä voi kestää kriiseissä ja vastata ilmastonmuutoksen asettamiin haasteisiin epävarmoina aikoina.”²⁸ (The Left 2022.)

Vasemmiston kannanotossa näkyi useammassa kohdassa suoraa kritiikkiä ilmasto- ja ympäristöä vahingoittavia energiamuotoja, kuten kaasua ja biometaania, kohtaan. Ryhmä vetosi kansainvälisen ilmastopaneelin IPCC:n lausuntoon ilmastonmuutoksesta perustellakseen sillä omia tavoitteitaan. Toisaalta myös uusiutuviin energialähteisiin suhtauduttiin kannanotossa pienellä varauksella siitä näkökulmasta, että niihin tehtävät investoinnit eivät saisi vahingoittaa luonnon monimuotoisuutta ja paikallisia yhteisöjä.

”Vaikka uusiutuviin energialähteisiin tehtävien investointien nopeuttaminen on tervetullut tavoite, se ei voi tapahtua biologisen monimuotoisuuden ja paikallisten yhteisöjen kustannuksella. Lupamenettelyjen helpottaminen voi todellakin helpottaa uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, mutta sosiaalisia ja ympäristöä koskevia suojamääräyksiä on edelleen noudatettava.”²⁹ (The Left 2022.)

Vihreillä oli odotetusti myös paljon sanottavaa ilmasto- ja ympäristöasioista, joskin ryhmän ideologinen tausta huomioon ottaen sitä olisi voinut odottaa enemmänkin. Vasemmisto tuntui nostavan ilmastoasioita terävämmin esiin kuin vihreät, jos verrataan vain näitä kahta kannanottoa.

---

²⁸ Only a decentralised energy system based on renewables can be crisis proof and meet the challenges of climate change in uncertain times.

²⁹ While the emphasis on fast tracking investments in renewable energy sources is a welcome one, this cannot come at a cost to biodiversity and local communities. Easing permitting may indeed facilitate the uptake of renewables but social and environmental safeguards must continue to be upheld.

Ilmasto ja ympäristö -alakategoriaan sijoittuvissa lainauksissa vihreät mainitsivat kuitenkin sekä ilmastokriisin ja siihen liittyvät ilmastotoimet että uuden infrastruktuurin mahdolliset haitalliset vaikutukset ympäristölle.

”Olemme tyytyväisiä siihen, että komissio valmistelee oikeudellisia toimenpiteitä ja sitovia tavoitteita uusiutuville energialähteille ja energiatehokkuudelle. Tämä on välttämätöntä, jotta voimme lopettaa riippuvuutemme Venäjältä ja torjua ilmastokriisiä.”³⁰ (The Greens/EFA 2022.)

”Pyrkimykset nopeuttaa uusiutuvien energialähteiden hyväksymismenettelyjä ovat elintärkeitä uusiutuvan energian tulevaisuutemme turvaamiseksi. Emme kuitenkaan voi jättää huomiotta uuden infrastruktuurin ympäristövaikutuksia.”³¹ (The Greens/EFA 2022.)

S&D:n ja Uudistuvan Euroopan dokumenteissa oli yhteneväisyyttä myös tässä alakategoriassa. Molemmat ryhmät toivoivat vihreän siirtymän edistämiseen tähtäviä toimia ja irtautumista Venäjältä tuoduista fossiilisista polttoaineista, jotka ovat kummatkin myös REPowerEU-suunnitelman keskeisiä tavoitteita.

”Varmistaaksemme sen, että emme kasvata kasvihuonepäästöjämme Euroopassa, meidän tulee monipuolistaa energiantuontia pois fossiilisista polttoaineista mahdollisimman pian ja nopeuttaa siirtymäämme puhtaaseen energiaan.”³² (S&D 2022.)

”Meillä ei yksinkertaisesti ole aikaa kiistellä siitä, miten tärkeää on EU:n energiariippumattomuus Venäjältä samalla kun pysymme ilmastotavoitteissamme.”³³ (Renew Europe 2022.)

ECR ja ID suhtautuivat ilmastotavoitteisiin ja niihin tähtääviin toimintaehdotuksiin kriittisesti. ECR piti EU:n hiilineutraaliustavoitteita epärealistisina ja esitti vaihtoehdoksi hiilinielujen kasvattamista.

”ECR:n jäsenet ovat huolissaan epärealistisista suunnitelmista saavuttaa hiilineutraalius EU:ssa vuoteen 2050 mennessä. Yksi asia, joka usein jää huomiotta, on hiilinielut, sekä luonnolliset että ihmisen luomat. ECR-ryhmä sisällyttää hiilinieluja koskevia

---

³⁰ We welcome that the Commission is coming out with legal measures and binding targets for renewables and energy efficiency. This is essential to end our dependence on Russia and fight the climate crisis.

³¹ Efforts to speed up approval procedures for renewables will be vital to securing our renewable energy future. However, we cannot disregard the environmental impact of new infrastructure.

³² However, to make sure we don't increase our greenhouse gas emissions in Europe, we must diversify our energy imports away from fossil fuels as soon as possible and accelerate our clean energy transition.

³³ There is simply no time to argue back and forth over the importance of EU's energy independence from Russia, while remaining on track with our climate goals.

politiikkaideoita ilmastonmuutoksesta, hiilineutraaliudesta ja COP 26:sta käytävään keskusteluun.”³⁴ (ECR 2023.)

ID:n dokumentissa toivottiin EU:n siirtävän vihreitä tavoitteitaan myöhemmäksi ja 'hyväksymään tilanteen todellisen laidan'. Tämä lainaus antaa ymmärtää, että ryhmä on EU:n kanssa eri mieltä siitä, minkälaisessa tilanteessa Eurooppa on ilmaston ja ympäristön näkökulmasta.

”Näiden tapahtumien seurauksena meidän on muutettava Euroopan vihreän siirtymän aikataulua, ajoittaen Euroopan pyrkimykset uudelleen niin, että ne vastaavat todellisuutta.”³⁵ (ID, 2022.)

”Sen vuoksi EU:n tulisi siirtää tavoitettaan tulla ”vihreämmäksi” myöhempään ja varmistaa, ettei talous kärsi liikaa. Yllättävät häiriöt voivat muuttaa kaiken.”³⁶ (ID 2022.)

Energia ja kestävä kehitys -pääkategorian alle sijoittui myös lainauksia, jotka eivät sopineet valittuihin alakategorioihin ja luokiteltiin siksi muu / energia ja kestävä kehitys -kategoriaan. Esimerkiksi energiansäästöön ja energiatehokkuuteen liittyvät lainaukset sijoituivat tähän joukkoon. Energiansäästöä ja energiatehokkuutta koskevia lainauksia löytyi vasemmistolta, Uudistavalta Euroopalta, vihreiltä ja S&D:ltä. Lainauksissa toivottiin parempaa energiatehokkuutta ja kannustettiin toimenpiteisiin energian säästämiseksi.

Talous

Talousasioiden käsittelyssä oli vaihtelevuutta poliittisten ryhmien välillä. Joidenkin ryhmien dokumenteissa talous kulki koko ajan rinnakkain energia- ja kestävä kehityksen asioiden kanssa. Toisilla taloutta kyllä sivuttiin, mutta huomattavasti vähemmän. Talouden pääkategoriaan lukeutui neljä alakategoriaa, jotka olivat EU:n talous, yritykset, verotus ja kuluttajat. Näistä eniten lainauksia keräsi kuluttajien alakategoria ja toiseksi eniten EU:n talous. Lisäksi ryhmät puhuivat muun muassa työllisyydestä ja yleisesti korkeista energian hinnoista. Myös ryhmien ideologiset painotukset näkyivät paikoin voimakkaasti juuri talouteen liittyvissä lainauksissa.

---

³⁴ The ECR Members are concerned about unrealistic plans to achieve carbon neutrality in the EU by 2050. One issue that is often overlooked are carbon sinks, both natural and man-made. The ECR Group inserts policy ideas for carbon sinks into the debate on climate change, carbon neutrality and COP 26.

³⁵ As a consequence, we are urged by the events to change the timetable of the European green transition, rescheduling Europe's ambitions to come to terms with reality.

³⁶ Therefore, the EU should postpone its objective to become "greener" and make sure that the economy does not suffer too much. Sudden shocks may change everything.

Kuluttajia koskevia lainauksia löytyi EPP:tä lukuun ottamatta kaikilta ryhmiltä. Myös EPP esitti kuitenkin tavoitteekseen kohtuuhintaisen energian varmistamisen, jonka voidaan katsoa koskevan kuluttajia. Ryhmien kuluttajia koskevissa lainauksissa korostuikin erityisesti energian hinnannousu ja sen vaikutus kotitalouksiin. Osa ryhmistä esitti huolensa energiaköyhyyden lisääntymisestä, jonka katsottiin johtuvan milloin suuryritysten tekemistä voitoista ja milloin fossiilisten energiamuotojen alasajosta. Kuluttajia, yrityksiä ja verotusta koskevat teemat esiintyivät monesti myös samoissa lainauksissa.

Selvästi eniten kuluttajia koskevia lainauksia oli vasemmistoryhmän kannanotossa. Lainauksissa puhuttiin kuluttajille koituvista 'kalliista energialaskuista' ja perheiden ajautumisesta köyhyyteen ympäri Eurooppaa. Syypääksi hintojen nousulle vasemmisto nimeää suuret kaasuyritykset, jotka ovat tehneet voittoa kuluttajien kustannuksella. Vasemmiston kannanotossa puhutaan myös siitä, kuinka energiayhteisöjen avulla voidaan saavuttaa merkittäviä helpotuksia energialaskuihin. Ryhmä kritisoi komissiota siitä, ettei tämä ole huomionnut REPowerEU-suunnitelmassaan energiayhteisöjä ja huomauttaa myös, että kansalaiset ovat kiinnostuneempia vähentämään energiankulutustaan silloin, kun he itse osallistuvat energian tuottamiseen.

”Tältä osin energiayhteisöillä voi olla ratkaiseva rooli – jota tiedonannossa ei tunnusteta – sillä ne voivat taata huomattavia vähennyksiä kaikkein heikoimmassa asemassa olevien kotitalouksien energialaskuihin.”³⁷ (The Left 2022.)

Samankaltaista puhetta suuryritysten voitoista tarjosi myös vihreät, jonka mukaan komission tulisi varmistaa, etteivät vähävaraiset kotitaloudet kärsi korkeista energian hinnoista. Tämä tapahtuisi yritysten voittojen verotuksen ja avustusrahoitusohjelmien avulla.

”Komission on ryhdyttävä toimiin sen varmistamiseksi, että pienituloiset kotitaloudet säästyvät energian hinnannousulta esimerkiksi verottamalla energiayhtiöitä, jotka hyötyvät korkeista energian hinnoista, ja hyödyntämällä avustavia rahoitusohjelmia.”³⁸ (The Greens/EFA 2022.)

---

³⁷ In this regard, energy communities can play a critical role - unrecognised in the Communication - in guaranteeing significant reductions in energy bills for the most vulnerable households.

³⁸ The Commission needs to take initiative to ensure that the low income households are spared from rising energy prices through measures such as taxing windfall profits on energy companies that are profiting from high energy prices and through assistance funding programmes.

Lainaus koskee samanaikaisesti useampaa talouden alakategoriaa: kuluttajia, yrityksiä ja verotusta. Tavoitteena on kuitenkin selvästi kuluttajien tilanteen helpottaminen, johon yritysten voittojen verottaminen nähdään soveltuvana ratkaisuna.

S&D:n ja Uudistuva Eurooppa -ryhmän lainauksissa nostettiin samaan aikaan esille vähävaraiset kuluttajat ja pienet yritykset, joiden nähtiin kärsivän nousevista energiakustannuksista eniten. S&D vaati kannanotossaan, etteivät EU:n energiainsenäisyyden kustannukset jäisi pienituloisten kuluttajien tai pienten ja keskisuurten yritysten maksettavaksi.

”Energiomavaraisuutemme hinnan maksaminen ei voi olla taakka, joka lankeaa pienituloisten kansalaisten tai pienten ja keskisuurten yritysten harteille.”³⁹ (S&D 2022.)

Uudistuva Eurooppa puolestaan esitti EU:n rahoitusinstrumenttia keinoksi tukea heikossa asemassa olevia kotitalouksia, liikenteen käyttäjiä ja mikroyrityksiä. Tämä lainaus koski samaan aikaan sekä EU:n talouden, kuluttajien, että yritysten alakategorioita.

“Tämän saavuttamiseksi uudistuva Eurooppa tukee täysin sosiaalisen ilmastonrahaston kunnianhimoista täytäntöönpanoa. Kyseessä on keskeinen EU:n rahoitusinstrumentti, jolla autetaan haavoittuvassa asemassa olevia kotitalouksia, liikenteen käyttäjiä ja mikroyrityksiä selviytymään energiakustannusten ja polttoaineen hinnannousun seurauksista ja jonka avulla voidaan auttaa kansalaisia pääsemään pois energiaköyhyydestä.”⁴⁰ (Renew Europe 2022.)

ECR ja ID kantoivat muiden ryhmien tavoin huolta kuluttajien riskistä ajautua energiaköyhyyteen. ECR:n kuluttajia koskevassa lainauksessa nähtiin uhkana se, jos perinteiset energiamuodot ajettaisiin alas liian nopeasti. Lainauksessa näkyy ryhmän kannanoton keskeinen sanoma siitä, että fossiiliset energiamuodot ja ydinvoima tulisi edelleen säilyttää Euroopassa energiaturvallisuuden varmistamiseksi.

“Jäsenemme ovat korostaneet energiaköyhyyden riskiä, jos tietyt perinteiset energianlähteet poistetaan käytöstä liian nopeasti.”⁴¹ (ECR 2023.)

---

³⁹ Paying the price of our energy independence cannot be a burden on the shoulders of our citizens with low incomes or on the small and medium- enterprises.

⁴⁰ To achieve this, Renew Europe fully supports an ambitious implementation of the Social Climate Fund, a key EU instrument to support vulnerable households, transport users and micro-enterprises to cope with the consequences of increasing energy costs and fuel prices, thus lifting citizens out of energy poverty.

⁴¹ Our Members have highlighted the risk of energy poverty if certain traditional energy sources are phased out too fast.

Myös ID:n dokumentista löytyi kuluttajia ja heidän taloudellista asemaansa koskeva lainaus, jossa kritisoitiin samalla komissiota kuluttajien unohtamisesta.

”Odotamme Euroopan komissiolta, joka on niin innokas jakamaan opetuksia kaikille eurooppalaisille, että se selittäisi meille miten tavalliset ihmiset pystyvät lämmittämään kotinsa talvella, tai käyttämään autojaan.”⁴² (ID 2022.)

Yrityksiä koskevissa lainauksissa nähtiin sekä toiveita yritysten aseman parantamisesta, että niiden syytelyä korkeista energian hinnoista. Pienten ja keskisuurten yritysten asema nousi esiin myös edellä käsitellyissä kuluttajia koskevissa lainauksissa, kun ryhmät pohtivat hinnannousujen vaikutusta kuluttajiin ja pienyrityksiin. Yrityksiä koskevia lainauksia löytyi kaikkiaan viideltä seitsemästä ryhmästä. ID:n ja ECR:n dokumenteista ei ollut löydettävissä suoraan yrityksiin viittaavia lainauksia.

Voimakkaimmin yritysten asema näkyi EPP:llä ja vasemmistolla, joskin hyvin eri näkökulmista. EPP oli huolissaan korkeiden energianhintojen ja tuotantoketjujen katkeamisen aiheuttamista kustannuksista yrityksille. Myös siirtymän kohti ilmastoneutraaliutta nähtiin koituvan taakaksi yrityksille.

”Yrityksemme joutuvat kärsimään energian korkeista hinnoista, toimitusketjujen häiriöistä ja siirtymästä kohti ilmastoneutraaliutta. Yksittäin tarkasteltuna nämä haasteet olisivat olleet mittavia mutta hallittavissa. Yhdessä ne voivat kumulatiivisesti vaarantaa yrityksemme ja niiden tarjoamat työpaikat.”⁴³ (EPP 2022.)

EPP toivoi myös helpotusta aurinkoenergiaan liittyvien lupien hakemiseksi. Lisäksi ryhmä oli huolissaan osaavan työvoiman löytymisestä alalle.

“Aurinkoenergia-alan asennuspuolella on vaikeuksia löytää riittävästi ammattitaitoista työvoimaa. Osaamispulaan ja taloudellisiin näkökohtiin tulisi puuttua.”⁴⁴ (EPP 2022.)

---

⁴² We are waiting for the European Commission, who is so quick to give lessons to all Europeans, to explain to us how ordinary people will be able to heat their homes in the winter, or use their cars.

⁴³ Our businesses are bearing the brunt of high energy prices, disrupted supply chains, and the transition towards climate neutrality. Taken individually, these challenges would have been formidable but manageable. Taken together, their cumulative effect may endanger our businesses and the jobs they provide.

⁴⁴ The installation sector of the solar power industry is struggling to find enough skilled workers. Skills shortages and the financial aspect should be addressed.

Vihreiden, vasemmiston, S&D:n ja Uudistuva Eurooppa -ryhmän yrityksiä koskevat lainaukset olivat samoja, mitä käsiteltiin kuluttajat -alakategorian yhteydessä. S&D ja Uudistuva Eurooppa olivat huolissaan pienyritysten pärjäämisestä energian hintojen noustessa ja vihreät toivoi suurten energiayhtiöiden tekemien voittojen verotusta. Sama tavoite oli myös vasemmistolla, joka antoi myös esimerkin niistä kaasuyritysten tekemistä voitoista, joihin tällaisen verotuksen tulisi kohdistua.

“Energian hinnat nousivat Euroopassa pilviin jo kauan ennen Ukrainan sotaa, mikä antoi selviä merkkejä siitä, että EU:n energiamarkkinat ovat toimineet vain energiayhtiöiden ja niiden voittojen hyväksi. Global Witnessin mukaan suuret kaasuyhtiöt ovat keränneet yli 220 000 dollaria minuutissa, kun perheet kaikkialla Euroopassa ovat ajautuneet köyhyyteen.”⁴⁵ (The Left 2022.)

EU:n talous -alakategoriaan luokiteltiin niitä lainauksia, jotka käsitelivät EU:n roolia energiapolitiikan rahoittajana tai EU:n taloudenhallintaa yleisesti. Lainauksissa käsiteltiin muun muassa EU:n rahoitusinstrumentteja ja esitettiin kritiikkiä keskuspankkia kohtaan. EU:n talous -alakategoriaan sopivia lainauksia löytyi kaikilta muilta ryhmiltä, paitsi ECR:ltä.

Ryhmistä EPP, S&D, vihreät ja Uudistuva Eurooppa toivoivat EU:lta rahoitusta energia-alalle ongelmien selättämiseksi. EPP toivoi rahallista tukea EU Solar Initiative -aloitteen kautta, jolloin aurinkoenergia-alaa voitaisiin tukea.

”Osana aurinkoenergiastrategian valmistelua EU:n olisi sen vuoksi tuettava alan teollisuutta muun muassa EU:n aurinkoenergia-aloitteen kautta erityisesti eurooppalaisen tuotannon kehittämiseksi alalla.”⁴⁶ (EPP 2022.)

S&D puolestaan toivoi unionilta vastaavaa uutta palautumissuunnitelmaa, kuin Covid-19-pandemian yhteydessä oli nähty. Palautumissuunnitelmalla voitaisiin rahoittaa energiasiirtymää pois (Venäjän) fossiilisista polttoaineista ja kohti puhdasta energiaa.

“S&D-ryhmä vaatii uutta elvytyssuunnitelmaa energiamurroksen rahoittamiseksi, samaan tapaan kuin elvytys- ja sopeutumisväline (RRF), joka luotiin Covid-19-pandemian taloudellisten seurausten hoitamiseksi.”⁴⁷ (S&D 2022.)

---

⁴⁵ Energy prices in Europe were skyrocketing well before the war in Ukraine, giving clear signals that the EU energy market was only working for energy companies and their profits. According to Global Witness, major gas companies have been amassing over \$220,000 a minute while families throughout Europe are being driven into poverty.

⁴⁶ As part of the preparation of the solar strategy, the EU should therefore support the industry, including through the EU Solar Initiative and particularly to develop European manufacturing in the sector.

⁴⁷ S&Ds call for a new recovery plan to finance the energy transition, similar to the Recovery and Resilience Facility (RRF), created for the purpose of tackling the economic consequences from the Covid-19 pandemic.

Vihreät toivoi komission etsivän uutta rahoitusta suunnitelmilleen sen sijaan, että se nojaisi lisätuloihin päästökauppajärjestelmästä. Ryhmä ei kuitenkaan esittänyt vaihtoehtoja tälle rahoitukselle.

“Komission on myös etsittävä uusia varoja näiden suunnitelmien rahoittamiseksi sen sijaan, että se turvautuu päästökauppajärjestelmän sertifikaattien lisämyyntiin, joka vain lisää teollisuuden päästöjä ja viivästyttää tarvittavia ilmastotoimia.”⁴⁸ (The Greens/EFA 2022.)

Uudistuva Eurooppa kannatti kuluttajat -alakategorian kohdalla käsitellyssä lainauksessaan Social Climate Fund -rahoitusinstrumentin kunnianhimoista käyttöönottoa, jotta EU voisi tukea kotitalouksia, liikenteen käyttäjiä ja mikroyrityksiä vihreässä siirtymässä.

Kritiikkiä EU:n taloutta kohtaan löytyi sekä ID:n että vasemmiston dokumenteista. ID syytti energian hintojen noususta euroalueen inflaatiota ja Euroopan keskuspankkia, joka ’käyttää tulostinta’ eli painaa lisää rahaa markkinoille.

“Euroalueen inflaation vuoksi energian hinnat ovat nousseet. EKP käyttää tulostinta, mutta ei ole epäilystäkään siitä, että tälle on loppunsa.”⁴⁹ (ID 2022.)

Vasemmistoryhmän kritiikki kohdistui koko EU:n liberaaliin markkinamalliin ja energiamarkkinoihin. Sen mukaan komissio myöntää järjestelmän ongelmat esittämällä REPowerEU-suunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä.

”Näiden toimenpiteiden myötä EU:n komissio kuitenkin epäsuorasti hyväksyy, että liberaalit energiamarkkinat ovat alttiita vaikeuksille kriisitilanteissa, aiheuttaen suuria kustannuksia kuluttajille, ja ennen kaikkea se tunnustaa, että markkinamalli ei sovellu tarkoitukseensa.”⁵⁰ (The Left 2022.)

Vasemmiston kritiikki liberaalia markkinamallia kohtaan jatkui myös muu / talous -alakategoriassa. Moni näistä lainauksista sopi samanaikaisesti myös arvot-pääkategorian alle, sillä ne ajautuivat välillä melko kauaskin aiheesta, eli käsillä olevasta REPowerEU -suunnitelmasta. Myös energiasektorin yksityistäminen vuosien saatossa sai kuulla kunniansa vasemmiston kannanotossa.

---

⁴⁸ The Commission also needs to seek out new funds to finance these plans, instead of relying on the additional sale of ETS certificates, which will only increase emissions from industry and will delay the necessary climate action.

⁴⁹ Due to inflation in the Eurozone, energy prices have gone up. The ECB is using the printer but there is no doubt that this will have an end.

⁵⁰ Nonetheless, by introducing these measures, the EU Commission is implicitly accepting that the liberalised energy market is not only prone to distress in crisis, landing consumers with the bulk of the cost but, most importantly, it is recognising that it is not fit for purpose.

“Vuosikymmeniä jatkunut energia-alan yksityistäminen on aiheuttanut vain energialaskujen massiivisen kasvun ja kasvattanut suurten energiayhtiöiden voittoja.”⁵¹ (The Left 2022.)

“Ratkaisu nykyiseen energiakriisiin on marginalistisen markkinamallin uudelleenarviointi.”⁵² (The Left 2022.)

Muu / talous -alakategoriaan sijoittui näiden kriittisten lainausten lisäksi yksittäisiä lainauksia vihreiltä, ID:ltä ja ECR:ltä. Vihreät esittivät tavoitteeksi työpaikkojen lisäämisen aurinkoenergian alalla (sama tavoite kuin EPP:llä yritykset -alategorian lainauksessa). ID:n ja ECR:n muut taloutta koskevat lainaukset käsitelivät energian hintoja yleisesti.

Jäsenmaat ja EU

Jäsenmaat ja EU pääkategoriassa käsitelivät niitä lainauksia, jotka tavalla tai toisella käsittelevät jäsenmaiden ja Euroopan unionin välistä suhdetta, toimivallan jakautumista tai integraatiota. Vaikka integraation on todettu olevan merkittävä europuolueita jakava tekijä, tämä pääkategoria jäi melko pieneksi eivätkä ryhmät nostaneet jäsenmaiden roolia lainkaan niin suuresti esille, kuin olisi voinut odottaa. Koko pääkategoria keräsi yhteensä vain 9 lainausta ja esimerkiksi integraation alakategoria jäi kokonaan tyhjäksi. Tämä oli mielenkiintoista myös siksi, että ryhmät kyllä tarttuivat esimerkiksi talouskysymyksiin reippaasti myös aiheen sivusta, mutta integraatio ei noussut julkaisuissa esiin.

Alakategoriat, joihin lainauksia sijoittui, olivat jäsenmaiden rooli, kansalliset erityispiirteet ja muukategoria. Läheskään kaikilta ryhmiltä ei tullut lainauksia kaikkiin alakategorioihin, ja koko pääkategoria jäi tyhjäksi EPP:n ja vihreiden osalta. Innokkaimpia jäsenmaiden ja EU:n roolista keskustelijoita olivat ID ja ECR. Tämä vastasi ennako-odotuksia, sillä molemmat ryhmät ovat arvomaailmaltaan enemmän tai vähemmän eurokriittisiä.

ID:n kannanotossa jäsenmaat saivat ymmärrystä energiapolitiikan strategioidensa uudelleenarvioinnissa.

---

⁵¹ Decades of privatisation of the energy sector have only served to generate a massive increase in energy bills, boosting the profits of big energy corporations.

⁵² The solution to the current energy crisis lies in the revision of the marginalist market model.

“Useat maat joutuvat miettimään strategioitaan uudelleen, ja on oikein, että ne tekevät niin.”⁵³ (ID 2022.)

ECR:n kannanotossa jäsenmaiden rooli nousi esiin jopa selkeämmin kuin talouden. Jäsenmaiden roolia koskevissa lainauksissa todettiin, että joidenkin jäsenmaiden tekemä energiapolitiikka on toisille jäsenmaille haitallista.

“Joidenkin jäsenmaiden harjoittama energiapolitiikka vahingoittaa muiden jäsenmaiden etuja.”⁵⁴ (ECR 2023.)

Lisäksi ECR ilmoitti puolustavansa jäsenmaiden oikeutta päättää omasta energiasekoituksestaan välittämättä komission tavoitteista.

“ECR:n jäsenet puolustavat jäsenmaiden vapautta määrätä itse energiasekoituksestaan huolimatta Euroopan komission pyrkimyksistä kasvattaa jo ennestään kunnianhimoisia ilmasto- ja energiatavoitteita.”⁵⁵ (ECR 2023.)

Myös kansallisten erityispiirteiden alakategoriaa hallitsivat samat euroskeptiset ryhmät. Mukana oli kuitenkin tällä kertaa myös S&D, jolta löytyi yksi lainaus tästä alakategoriasta. Kansallisten erityispiirteiden kategoriassa nähtiin esimerkkejä jäsenmaista ja perinteisten energiamuotojen puolustusta. Selvästi eniten aihetta käsiteltiin ECR:n dokumentissa, josta löytyi kolme tähän alakategoriaan sijoittuvaa lainausta.

ID:n kansallisia erityispiirteitä koskevassa lainauksessa esimerkkinä nousi Suomi, jonka erikoisuutena on turpeen energiakäyttö. Ryhmän näkemys oli, että uudessa tilanteessa kaikki ymmärtävät monipuolisen energiantuotannon edut, tarkoittaen myös fossiilisten polttoaineiden ja ydinvoiman käyttöä.

“Suomessa turvetuotanto ja turpeen energiakäyttö on ollut suuri keskustelunaihe, ja nyt kaikki näkevät, että monipuolisen energiantuotannon kannattajat ovat olleet oikeassa.”⁵⁶ (ID 2022.)

---

⁵³ Many countries need to rethink their strategies and it is correct to do so.

⁵⁴ Energy policies enacted by some Member States are harmful to the interests of other Member States.

⁵⁵ ECR Members defend the freedom of Member States to determine their energy mix despite the efforts by the European Commission to increase already ambitious climate and energy targets.

⁵⁶ In Finland, peat production and the use of peat for energy has been a big subject for discussion, and now everybody sees that those who have been in favour of diverse energy production have been right.

Siinä missä ID puolusti fossiilisia energianlähteitä, S&D kannatti uusiutuvan energian lupamenettelyiden nopeuttamista. S&D nosti tapausesimerkiksi Alankomaat, jossa lupien saanti voi kestää useita vuosia.

“Esimerkiksi Alankomaissa luvan saaminen uusiutuvan energian hankkeille voi kestää nykyisellään useita vuosia, jos lupaa ylipäättään saa.”⁵⁷ (S&D 2022.)

ECR toi kannanotossaan esille jäsenmaiden välisiä eroavaisuuksia, jotka liittyivät sekä historiaan että käytössä oleviin energiamuotoihin. Ryhmä katsoi, että joissain jäsenmaissa energian varmaa saatavuutta pidetään itsestäänselvyytenä, kun toisissa energiakatkokset ovat tuoreemmassa muistissa.

“Joissakin EU:n jäsenvaltioissa kansalaiset pitävät tätä itsestäänselvyytenä, sillä energiakriisien koetaan kuuluvan kaukaiseen menneisyyteen. Toisissa jäsenvaltioissa muistot energiapulasta ovat vielä tuoreet.”⁵⁸ (ECR 2023.)

ECR huomautti myös, että sen CEE-maista tulevat jäsenet ovat nostaneet esiin jäsenmaiden eriävät lähtötilanteet hiilineutraaliutta tavoiteltaessa. Ryhmä toi esiin sen, että niin kutsutuilla hiilialueilla, jotka ovat voimakkaasti riippuvaisia fossiilisista energianlähteistä, on vaikea sopeutua EU:n kunnianhimoisiin ilmasto- ja energiapolitiikkoihin.

”Keski- ja Itä-Euroopan maista tulevat ECR:n jäsenet haluavat kiinnittää huomiota siihen, että jäsenvaltioilla on erilaiset lähtökohdat edetä kohti kunnianhimoista hiilidioksidipäästöjen vähentämistä.”⁵⁹ (ECR 2023.)

”Useat ECR:n jäsenet, jotka ovat kotoisin niin kutsutuilta hiilialueilta, jotka ovat siirtymävaiheessa ja voimakkaasti riippuvaisia fossiilisista polttoaineista, ovat puhuneet näiden alueiden kohtaamista haasteista, jotka johtuvat EU:n energia- ja ilmastopolitiikassa meneillään olevista muutoksista.”⁶⁰ (ECR 2023.)

Muu / Jäsenmaat ja EU -alakategoria osoittautui myös tarpeettomaksi, eikä siihen ollut tarvetta luokitella lainauksia. Tämä on siinä mielessä positiivista, että lainaukset sopivat ennalta

---

⁵⁷ In the Netherlands for example, currently it can take many years to get a permit for renewable energy projects, if you get one at all.

⁵⁸ In some EU Member States, citizens take this for granted as energy crises seem something of a distant past. In other Member States, memories of energy shortages are still fresh.

⁵⁹ ECR Members coming from Central and Eastern European countries raise attention to the reality that the Member States have different starting points in following the ambitious decarbonisation pathway.

⁶⁰ Several ECR Members coming from so-called Coal regions in transition, which are heavily dependent on fossil fuels, are vocal about the challenges that those regions are facing due to an ongoing shift in EU climate and energy policies.

määriteltyihin alakategorioihin hyvin, eli kategorioiden voidaan tavallaan katsoa olleen soveltuvia luokitteluun. Koko pääkategorian rooli jäi kuitenkin odotettua vähäisemmäksi, mikä oli yllättävää.

Arvot ja ideologia

Arvot ja ideologia -pääkategoria jäi myös melko pieneksi sisältäen yhdeksän lainausta kaikilta ryhmiltä yhteensä. Tätä selittää suurelta osin se, että ideologia näkyy ryhmien laatimissa teksteissä kauttaaltaan, eikä suorina ilmauksina siitä minkälaista agendaa mikään ryhmä ajaa. Dokumenteista oli kyllä nähtävissä esimerkiksi se, mitkä ryhmät kannattivat tai vastustivat komission vihreän siirtymän agendaa ja millä perusteilla. Talouden pääkategoriassa oli myös paljon sellaisia lainauksia, joista voidaan tehdä tulkintoja ryhmien talouspoliittisista ajatuksista ja Euroopan unionin roolista rahoittajana. Jäsenmaat ja EU pääkategoriassa taas näkyi se, mitkä ryhmät korostavat jäsenmaiden kansallisen edun huomioimista muita ponnekkaammin.

Arvot pääkategorian alakategorioiksi valikoituivat demokratia, tasa-arvo ja puolueen ideologia. Ensimmäiseen lukeutuivat demokratiaan vetoavat lainaukset, toiseen tasa-arvoa kannattavat lainaukset ja kolmanteen ne lainaukset, joista näkyi selkeästi europuolueista koostuvien ryhmien ideologiset tavoitteet, ja jotka eivät välttämättä liittyneet niin suoraan komission REPowerEU tiedonantoon sinänsä. Nämä alakategoriat muotoutuivat pitkälti sen mukaan, minkälaisia arvopuhetta dokumenteissa oli nähtävissä.

Demokratia mainittiin lopulta vain yhdessä, vasemmiston kannanotossa. Ryhmä vastusti kaasun tuontia Yhdysvalloista ja Saudi-Arabiasta vedoten demokratiaan ja ilmastotavoitteisiin.

”Yhdysvaltain nesteytetty maakaasu ja Saudi-Arabiasta peräisin oleva maakaasu eivät kuitenkaan ole ratkaisu sen enempää demokratian kuin ilmastotavoitteidenkaan kannalta.”⁶¹ (The Left 2022.)

Tasa-arvoon tai oikeudenmukaisuuteen liittyviä lainauksia löytyi kolmelta ryhmältä: vasemmistolta, EPP:ltä ja Uudistuva Eurooppa -ryhmältä. Kaikkien näiden lainausten keskeinen viesti oli se, että vihreän siirtymän tulisi olla oikeudenmukainen kaikille. Vasemmisto leikki REPowerEU-suunnitelman nimellä nostaessaan tasavertaisuuskysymyksen esille.

---

⁶¹ However, US LNG and natural gas from Saudi Arabia are not a solution either in terms of democracy or climate targets.

”Nyt ei ole kyse siitä, miten EU:n energiankäyttöä voidaan uudistaa [REPowerEU], vaan siitä, miten EU:n energiapolitiikkaa voidaan voimaannuttaa [EMPowerEU] niin, että saadaan aikaan oikeudenmukainen energiamurros, joka ei jätä ketään jälkeen.”⁶² (The Left 2022.)

EPP sanoi kannattavansa sellaista suunnitelmaa, joka johtaa vihreää ja oikeudenmukaista energiasiirtymää.

“EPP-ryhmä toivoo suunnitelmaa, joka on edelläkävijä maailmanlaajuisessa vihreässä ja oikeudenmukaisessa energiamurroksessa.”⁶³ (EPP 2022.)

Uudistuva Eurooppa oli samoilla linjoilla muiden ryhmien kanssa siitä, että vihreä siirtymä ei saisi ’jättää ketään jälkeen’.

“Eurooppalainen vihreä siirtymä ei saa jättää ketään jälkeen.”⁶⁴ (Renew Europe 2022.)

Nämä tasa-arvoon liittyvät kommentit osoittivat poliittisten ryhmien olevan kiinnostuneita siitä, kuinka vihreä siirtymä toteutetaan. Taustalla on ehkä huolta siitä, että kustannukset kuluttajille tai yrityksille nousevat liikaa. Tavallaan se voi kieliä myös siitä, että vihreän siirtymän toimenpiteitä kannatetaan, mutta niitä ei haluta tehdä ’hinnalla millä hyvänsä.’ Mielenkiintoista oli esimerkiksi se, ettei vihreillä ollut tämän kaltaisia lainauksia kannanotossaan. Se ei tietenkään tarkoita, etteikö vihreät silti voisi kannattaa tasa-arvoa, mutta saattaa olla, että vihreä siirtymä nähdään ryhmässä tärkeimpänä itseisarvona.

Muu / arvot -alakategoriaan sijoittui yksi lainaus Uudistuva Eurooppa -ryhmältä, jossa se osoitti tukensa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteille ja vastusti Venäjän hyökkäyssodan rahoittamista oletettavasti energiatulojen kautta.

“Meidän on saavutettava vihreän kehityksen ohjelman tavoitteet ja lopetettava Putinin sodan tukeminen.”⁶⁵ (Renew Europe 2022.)

---

⁶² The issue at stake here is not how to REPowerEU, but rather how to EMPowerEU to deliver a just energy transition that leaves no one behind.

⁶³ The EPP Group calls for a plan that leads the way when it comes to the global green and the just energy transition.

⁶⁴ The European green transition must leave no one behind.

⁶⁵ We need to meet our green deal goals, and we need to stop sponsoring Putin's war.

Myös muut ryhmät osoittivat kannanotoissaan vastustavansa Venäjän sotatoimia. Dokumenttien perusteella ryhmien välillä vallitsi laaja yhteisymmärrys ainakin siitä, että Venäjältä tuotavasta energiasta olisi päästävä eroon.

Kyllä vai ei komission suunnitelmalle?

Poliittisten ryhmien kannanotoista kävi melko selkeästi ilmi se, mitkä ryhmät kannattivat komission esittämiä REPowerEU-toimia, ja mitkä ovat puolestaan olleet niihin tyytymättömiä. Yleisen-pääkategoriassa oli omat alakategoriansa suunnitelmaa puoltaville näkemyksille, ja kriittisille tai vastustaville näkemyksille. Sen lisäksi ryhmien tyytyväisyys tai tyytymättömyys esitettyihin toimiin näkyi muiden pääkategorioiden alle sijoittuvissa lainauksissa ja teksteissä kokonaisuudessaan.

Valtaosa toivotti suunnitelman pääosin tervetulleeksi, mutta osa olisi kaivannut vielä tiukempia toimia ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi. Koska ID:n ja ECR:n dokumentit eivät viittaneet suoraan tähän suunnitelmaan, vertaan niissä esitettyjä näkemyksiä suunnitelman sisältöön ja pohdin, kuinka suunnitelmassa esitetyt tavoitteet sopivat yhteen ryhmien näkemysten kanssa. EPP:n dokumentti oli julkaistu ennen REPowerEU:n julkaisua, joten siinä ei esitetty nimenomaan suunnitelmaa koskevia myönteisiä tai kielteisiä kannanottoja.

S&D:n dokumentissa oli sekä suunnitelmaa puoltavia että kritisoivia kannanottoja. Suunnitelma tuntui saavan ryhmältä yleisen hyväksynnän, mutta se sai osakseen myös kritiikkiä esimerkiksi siitä, ettei tuontiriippuvuuden purkamiselle ollut määritelty päivántarkkaa takarajaa.

”Olemme tyytyväisiä komission ponnisteluihin ja strategiaan, joilla pyritään lopettamaan Euroopan energiariippuvuus Venäjästä. Olemme kuitenkin pahoillamme siitä, että selkeää aikataulua, jossa päivämäärät olisi kirjattu tarkasti ylös, ei ole annettu. Euroopan parlamentti on jo ilmaissut, että tarvitsemme nämä toimet nyt!”⁶⁶ (S&D 2022.)

Vihreiden dokumentista löytyi neljä komission esitystä puoltavaa ja kaksi kriittistä näkemystä edustavaa lainausta. Puoltavissa lainauksissa kehuttiin komission asettamia uusiutuvan energian käyttöönoton ja energiatehokkuuden tavoitteita ja aurinkoenergiaa koskevia suunnitelmia. Kriittiset

---

⁶⁶ We welcome the efforts and the strategy of the Commission to stop Europe’s energy dependency on Russia. However, we regret that there’s no clear timeline with dates written in black and white for this to happen. The European Parliament has already stated we need these efforts now!

näkemykset liittyivät siihen, että komission suunnitelma mahdollistaa yhä fossiilisten polttoaineiden käyttöä tukevan infrastruktuurin kehittämisen.

”Komissio antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden jatkaa fossiilisten polttoaineiden infrastruktuurin rahoittamista. Investoinnit, joita tarvitaan kipeästi energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuviin energialähteisiin, voivat edelleen virrata uusien putkistojen ja terminaalien rakentamiseen, mikä voi jatkaa riippuvuuttamme fossiilisesta energiasta.”⁶⁷ (The Greens/EFA 2022.)

Uudistuvan Euroopan vastine REPowerEU-suunnitelmaan oli sävyltään hyvin myönteinen. Kriittiset näkemykset -alakategoria jäi tyhjäksi, kun taas komission esitystä puoltavien näkemysten alakategoriaan sijoittui neljä lainausta. Suunnitelma sai ryhmältä kehuja esimerkiksi siitä, että se tarttuu ongelmien juurisyihin ja näyttää esimerkkiä tarvittavasta toiminnasta ja poliittisten prioriteettien asettamisesta.

”Komission REPowerEU-suunnitelmassa käsitellään ongelman juurisyitä ja osoitetaan, millaisia toimia ja tiukkoja poliittisia prioriteetteja tarvitsemme: uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton tavoitealueita, lupamenettelyjen nopeuttamista, koordinaatiota EU:n tasolla.”⁶⁸ (Renew Europe 2022.)

Hyvin toisen tyyppistä vastaanottoa edusti vasemmistoryhmän dokumentti. Siinä korostui kauttaaltaan kriittinen sävy, ja kriittiset näkemykset alakategoriaan sisältyikin yhteensä 11 lainausta. Myös ainoa puoltavat näkemykset -alakategoriaan sijoittunut lainaus oli osana virkettä, jonka sävy jatkui kriittisenä. Vasemmisto toivotti tervetulleeksi joitakin suunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä, mutta piti niitä kuitenkin riittämättöminä.

”Vaikka vasemmisto suhtautuu myönteisesti joihinkin tiedonantoon sisältyviin toimenpiteisiin, ne eivät riitä vastaamaan Euroopan kansalaisten kohtaaman energiakriisin laajuuteen ja kiireellisyyteen.”⁶⁹ (The Left 2022.)

Vasemmiston esittämä kritiikki koski komission esittämien toimien riittämättömyyttä, EU:n energiamarkkinaa ja komission politiikan lyhytnäköisyyttä. Kritiikkiä tuli myös siitä, että komission

---

⁶⁷ The Commission is leaving the door open for Member States to continue funding fossil fuel infrastructure. Investments that are urgently needed for energy efficiency and renewables can still flow into new pipelines and terminals, this might continue our fossil energy dependency.

⁶⁸ The Commission's REPowerEU plan addresses the issue at its roots, and demonstrates the kind of action and hard political priorities we need; go-to areas for the deployment of renewable energy, faster permit-granting processes, coordination at EU level.

⁶⁹ While The Left welcomes some of the measures contained in the Communication, these are not enough for the magnitude and urgency of the energy crisis faced by people in Europe.

ehdotusten nähtiin vain siirtävän olemassa olevia riippuvuuksia fossiilisesta energiasta, sen sijaan että Euroopan energiamarkkinan rakenteesta johtuvia taustatekijöitä olisi alettu kyseenalaistamaan. Ryhmä koki, että vika oli koko eurooppalaisen energiamarkkinan rakenteessa.

”Kaiken kaikkiaan suosituksissa keskitytään aivan liikaa nykyisten fossiilisten polttoaineiden tuontiriippuvuuksien siirtämiseen kyseenalaistamatta Euroopan energiamarkkinoiden rakenteissa olevia taustalla piileviä syitä.”⁷⁰ (The Left 2022.)

Vaikka ECR:n dokumentti ei ollut kohdennettu vastaukseksi REPowerEU-suunnitelmaan, siitä löytyi kritiikkiä mm. EU:n ”Fit for 55” -pakettia kohtaan, jonka tavoitteet vastaavat pitkälti REPowerEU:ssa esitettyjä tavoitteita.

“Euroopan komission heinäkuussa 2021 julkaistavaksi kaavailun ”Fit for 55” -paketin kynnyksellä ECR-ryhmä tukee päättäväisesti realistista lähestymistapaa, joka ei horjuttaisi energiamarkkinoita COVID 19 jälkeisessä uudessa normaalissa.”⁷¹ (ECR 2023.)

Myös muilta osin ECR:n dokumentista oli nähtävissä se, että ryhmä suhtautui epäilevästi vihreän siirtymän tavoitteisiin ja erityisesti siihen, kuinka eri jäsenmaat pystyisivät sopeutumaan komission asettamiin uusiutuvan energian tavoitteisiin.

Myös ID:n kannanotosta löytyi paljon komissiota ja sen toimintaa kritisoivia lainauksia. Jälleen dokumentti ei ollut suora vastaus REPowerEU-suunnitelmaan, mutta siinä muun muassa kannustettiin EU:ta siirtämään vihreän kehityksen tavoitteita myöhemmäksi. Tämä ei suinkaan REPowerEU-suunnitelmassa toteutunut, vaan pikemminkin komissio asetti entistä tiukempia tavoitteita, jotka tähtäävät vihreän siirtymän nopeuttamiseen. ID:n mukaan komission suunnitelmat ovat epärealistisia ja kalliita ja niistä tulisi luopua.

”Komission on luovuttava epärealistisista ja kalliista suunnitelmistaan!”⁷² (ID 2022.)

---

⁷⁰ Overall, the recommendations focus far too much on shifting existing dependencies on imported fossil fuels without questioning the underlying causes hidden in the architecture of the European energy markets.

⁷¹ Ahead of the expected publication of the “Fit for 55” package by the European Commission in July 2021, the ECR Group firmly stands for a realistic approach that would not destabilise the energy market in the post-COVID 19 new-normal.

⁷² The EU Commission needs to drop its unrealistic and expensive plans!

Muu / Yleinen alakategoriaan sijoittuivat kaikki ne lainaukset, jotka eivät sopineet minkään ennalta määrätyn pää- tai alakategorian alle. Näitä lainauksia oli yhteensä yhdeksän ja ne jakautuivat melko tasaisesti ryhmien kesken. Lainauksissa esimerkiksi referoitiin komission suunnitelmaa ja kerrottiin sen tavoitteista. Osa oli ryhmien jäsenten nimiä ja muita tietoja, joita dokumenttien väleissä oli. Vasemmisto totesi myös yhdessä kategorian lainauksessa, että REPowerEU-tiedonannossa näkyi uusi sävy komission energiastrategiassa. Pääosin tähän alakategoriaan sijoitetuilla lainauksilla ei kuitenkaan ollut juuri mitään sisällöllistä arvoa.

5.2 Parlamentin keskustelu

Energia ja kestävä kehitys

Myös Euroopan parlamentin keskustelussa energia ja kestävä kehitys nousi merkittävimmäksi pääkategoriaksi lähes kaikilla poliittisilla ryhmillä. Vastaavasti energiamuodot oli energia ja kestävä kehitys -pääkategorian suurin alakategoria, ja tuontiriippuvuus toiseksi suurin. Siltä osin parlamentin keskustelun teemat mukailivat pitkälti parlamentin ryhmien tekemiä kannanottoja. Lainausten kokonaismäärä kaikilta europarlamentaarikoilta oli 1000 ja näistä 159 sijoittui energia ja kestävä kehitys -pääkategoriaan. Toiseksi suurin pääkategoria oli yleinen ja kolmanneksi suurin oli arvot -pääkategoria.

Energia ja kestävä kehitys -pääkategorian suurimmassa alakategoriassa, energiamuodoissa näkyi selkeitä eroja ryhmien välillä. Valtaosa ryhmistä kannatti komission esittämiä uusiutuvan energian lisäämisen tavoitteita ja kiitteli komissiota sen kunnianhimesta vihreän siirtymän suhteen. Ryhmien välillä ja toisinaan myös niiden sisällä oli kuitenkin eroja, sillä osa europarlamentaarikoista suhtautui kriittisesti fossiilisten polttoaineiden alasajoon energiaturvallisuuteen liittyvien huolien vuoksi. Osa myös vastusti avoimesti uusiutuvan energian lisäämistä ja piti komission vihreän kehityksen tavoitteita epärealistisina ja haitallisina.

Suurimmalla poliittisella ryhmällä EPP:llä energiamuodot -alakategoria oli suurin ja ryhmän edustajat käsitelivät puheenvuoroissaan uusiutuvaa energiaa, ydinvoimaa, aurinkovoimaa sekä biokaasua ja biomassaa. Esimerkiksi saksalainen europarlamentaarikko Peter Liese ilmoitti kannattavansa täysin uusiutuvien energianlähteiden tavoitteen nostamista 45 prosenttiin, mikä oli myös ryhmän esittelijän näkemys. Ydinvoima sai puheenvuoroissa myös kannatusta, mutta samalla komissiota haastettiin suunnitelman toteutettavuudesta.

”Energiamurros on ensisijainen tavoite, jota on tuettava myös ydinvoiman avulla, kuten komissio aivan oikein totesi. Olkaamme kuitenkin realistisia: tähän tarvitaan satoja miljardeja.”⁷³ – Antonio Tajani (EPP)

Kritiikkiä tuli myös Saksan kansallisen hallituksen tekemälle päätökselle, joka heikensi ydinvoiman asemaa osana hiilidioksidipäästöjen vähentämistä tukevia energianlähteitä.

---

⁷³ La transizione energetica è una priorità da sostenere anche attraverso il nucleare, come giustamente affermato dalla Commissione. Ma dobbiamo essere realisti: per fare tutto ciò servono centinaia di miliardi.

”Emme voi välttyä niukkuudelta ja hintojen nousulta, jos emme pysty hyödyntämään kaikkia tällä hetkellä käytettävissä olevia energialähteitä.”⁷⁴ – François-Xavier Bellamy (EPP)

Myös aurinkoenergia, joka näytteli merkittävää roolia ryhmän kannanotossa, nousi parlamentin keskustelussa esiin.

”Haluan myös tehdä selväksi, että meidän on tutkittava, miksi kiihtyvä muutos tapahtuu liian hitaasti, esimerkiksi aurinkosähköjärjestelmien tapauksessa. Ongelmana ei ole se, että rahaa ei ole, vaan se, että aurinkosähköjärjestelmien rakentamiseen tarvittavista materiaaleista ja ammattitaitoisista työntekijöistä on puutetta. Ottakaa siis myös nämä realiteetit huomioon "Fit for 55" -hanketta ja REPowerEU:ta koskevissa tulevilla kuulemisilla!”⁷⁵ – Angelika Niebler (EPP)

EPP:n suomalainen europarlamentaarikko Henna Virkkunen nosti kirjallisessa muodossa jätetyssä puheenvuorossaan esiin biokaasun ja biomassan merkityksen.

”On hyvä, että RePowerEU- tiedonannossa komissio tunnistaa biokaasun merkityksen päästöjen leikkaamisessa. Samoin RED- uudistuksessa EU:n tärkeimmän uusiutuvan energian lähteen, biomassan, kestäväää käyttöä ei saisi rajoittaa entisestään, etenkin nyt kun tarvitsemme lisää eurooppalaisia puhtaita energialähteitä korvaamaan venäläistä fossiilienergiaa.” – Henna Virkkunen (EPP)

Myös vihreillä ja vasemmistolla energiamuodot oli suurin alakategoria. Vihreiden energiamuotoja koskevissa lainauksissa korostui tuuli- ja aurinkoenergian saama kannatus. Ryhmän edustajat vaikuttivat tyytyväisiltä komission tekemiin aurinkoenergiaa koskeviin esityksiin.

”REPowerEU:n myötä on tehty historiallinen päätös: Käytämme eurooppalaisia energiavarojamme, aurinkoa ja tuulta. Olemme siirtymässä kohti 100-prosenttisesti uusiutuvaa energiaa. Taloistamme tulee voimaloitamme, aurinkovelvoite on tulossa.”⁷⁶ – Michael Bloss (vihreät)

---

⁷⁴ Nous n'éviterons pas ces pénuries et l'augmentation des prix si nous ne sommes pas capables de profiter de toutes les sources d'énergie actuellement disponibles.

⁷⁵ Ich sage auch deutlich: Wir müssen hinschauen, warum der beschleunigte Wandel zu langsam vonstattengeht, zum Beispiel bei Fotovoltaikanlagen. Da ist nicht das Problem, dass es kein Geld gibt, sondern es fehlt an Material, und es fehlt an Fachkräften, die die Fotovoltaikanlagen aufbauen. Also bei den weiteren Beratungen zu „Fit für 55“ und zu REPowerEU bitte auch die gegebenen Realitäten berücksichtigen!

⁷⁶ Und mit REPowerEU ist eine historische Entscheidung gefallen: Wir nutzen unsere europäischen Energiere Ressourcen, Sonne und Wind. Wir machen uns auf in Richtung 100 % erneuerbare Energien. Unsere Häuser werden unsere Kraftwerke, die Solarpflicht kommt.

Toistuva teema vihreiden energiamuotoja koskevissa lainauksissa oli kritiikki fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja sitä kohtaan, että komissio myönsi lisärahoitusta nesteytetyn maakaasun ja öljyn infrastruktuurille.

”Kuitenkin päivänä, jolloin komissio olisi voinut lujittaa irtautumistamme likaisista fossiilisista polttoaineista, se valitettavasti päätti myöntää lisärahoitusta nesteytetyn maakaasun ja öljyn infrastruktuurille, ja näiden varojen ohjaaminen uusiutuviin energialähteisiin olisi tarjonnut paremman suojan öljyn ja kaasun hinnan heilahteluja vastaan.”⁷⁷ – Ciarán Cuffe (vihreät)

Vasemmiston energiamuotoja koskevissa lainauksissa puhuttiin paljon tarpeesta investoida uusiutuvaan energiaan. Lisäksi nesteytetyn maakaasun toimitusten lisääminen sai ryhmän edustajilta kritiikkiä.

”Maaliskuun REPowerEU- suunnitelmassa asetettiin 50 miljardin kuutiometrin LNG:n lisätuontitavoite, mutta se on vain 28 prosenttia nykyisestä kokonaistuontikapasiteetista. Kalenterivuoden 2021 aikana käytettiin vain 42 prosenttia EU:n vuotuisesta nesteytetyn maakaasun tuontikapasiteetista. Eurooppa ei tarvitse uutta LNG-infrastruktuuria.”⁷⁸ – Mick Wallace (vasemmisto)

Sekä S&D:n että Uudistuva Eurooppa -ryhmän edustajien energiamuotoja koskevissa puheenvuoroissa oli yleisesti uusiutuvaa energiaa puoltavia kommentteja ja lisäksi mainintoja yksittäisistä energiamuodoista.

”Tarvitsemme lisää aurinkosähköä, lämpöpumppuja ja vetyteknologian kehittämistä.”⁷⁹ – Łukasz Kohut (S&D)

”Se [tuontiriippuvuuden purku Venäjältä] vaatii nopeampaa tahtia, se vaatii enemmän vihreää energiaa merellä ja se vaatii enemmän vihreää energiaa maalla, sekä aurinkoenergiaa.”⁸⁰ – Morten Petersen (Uudistuva Eurooppa)

ECR:n energiamuotoja koskevissa lainauksissa kannatusta saivat Euroopan omat (fossiiliset) luonnonvarat ja ydinenergia.

---

⁷⁷ However, on the day when the Commission could have solidified our break from dirty fossil fuels, they regrettably chose to provide further funding for LNG and oil infrastructure, and diverting these funds towards renewables would have offered more protection against the kind of volatility we’re seeing in oil and gas prices.

⁷⁸ The REPower EU plan in March set an additional 50 billion cubic metre LNG import target, but that’s just 28% of the existing total import capacity. During the 2021 calendar year, only 42% of the EU’s total annual LNG import capacity was used. Europe does not need a new LNG infrastructure.

⁷⁹ Potrzebujemy więcej fotowoltaiki, pomp ciepła i rozwijania technologii wodorowej.

⁸⁰ Det kræver højere tempo, det kræver mere grøn strøm til havs, og det kræver mere grøn strøm på land og på sol.

”Meidän on turvauduttava ydinenergiaan, omiin luonnonvaroihimme, perinteiseen kaasuun, liuskekaasuun, kaikkeen, mitä meillä on, jotta meillä olisi normaali talous eikä tarvitsisi olla riippuvainen vihamielisistä kolmansista maista tai vihreistä utopioista.”⁸¹ – Angel Dzhambazki (ECR)

Komission aurinkoenergiaan liittyvät esitykset saivat puolestaan ECR:n edustajalta Nicola Procaccinilta kovasanaista kritiikkiä.

”Perustellakseen väistämätöntä turvautumista kaasuun, ydinvoimaan ja hiileen presidentti von der Leyen ilmoitti suurella fanfaarilla, että hän haluaa kattaa kaupunkimme aurinkopaneeleilla. Mutta kuka tuottaa lähes kaikki aurinkopaneelit ja kenellä on monopoli niiden valmistuksessa tarvittaviin mineraaleihin? Kiina, hiilidioksidipäästöjen, ympäristötuhojen, vapauksien tukahduttamisen, etnisen ja poliittisen väkivallan maailmanmestari.”⁸² – Nicola Procaccini (ECR)

Samalla linjalla Procaccinin kanssa oli myös ID-ryhmän puolesta puhunut Paolo Borchia, joka kiinnitti huomiota aurinkopaneeleissa käytettävien raaka-aineiden hiilijalanjälkeen.

”Tuulivoimaloiden aurinkopaneeleissa intensiivisesti käytettävien mineraalien ja metallien louhinta, jalostus ja kuljetus ovat riippuvaisia riittävästä määrästä dieseliä ja muita fossiilisia polttoaineita, joita valmistavat, kas kummaa, ne, jotka tuottavat energiaa hyödyntämällä edelleen hiilipolttokapasiteettia.”⁸³ – Paolo Borchia (ID)

Tuontiriippuvuus -alakategoriaan sisältyvissä lainauksissa esiintyi hyvin samankaltaisia näkökulmia, kuin poliittisten ryhmien dokumenteissakin. Tuontiriippuvuutta koskevissa puheissa merkittävin teema oli Venäjä ja irtautuminen nimenomaan Venäjältä tuotavasta öljystä ja maakaasusta. Samalla europarlamentaarikot pohtivat riskejä liittyen muihin valtioihin. Osassa puheenvuoroista pohdittiin myös tuontiriippuvuuteen liittyviä eettisiä näkökulmia, kuten EU:n osallisuutta Ukrainan sodan rahoittamiseen.

---

⁸¹ И това, което трябва да направим, е да се обърнем към ядрената енергия, към собствените си ресурси, към конвенционалния газ, към шистовия газ, всичко, което имаме, за да има нормална икономика, а не да зависим от враждебни трети страни, от една страна, или от зелени утопии.

⁸² La Presidente von der Leyen, per giustificare l'inevitabile ricorso al gas, al nucleare, al carbone, ha annunciato con grande enfasi di voler ricoprire le nostre città con pannelli fotovoltaici. Ma chi è che produce la quasi totalità dei pannelli fotovoltaici e che possiede il monopolio dei minerali necessari per realizzarli? La Cina, ovvero il campione mondiale delle emissioni di CO2, della distruzione dell'ambiente, della repressione delle libertà, della violenza etnica e politica.

⁸³ L'estrazione, la trasformazione e il trasporto di minerali e metalli impiegati intensivamente nei pannelli solari delle turbine eoliche dipendono da un adeguato approvvigionamento di diesel e da altri prodotti fossili realizzato, guarda un po', da chi l'energia la produce sfruttando ancora la capacità a carbone.

Tuontiriippuvuus oli Uudistuva Eurooppa -ryhmän puheenvuorojen suurin alakategoria. Tuontiriippuvuus nimenomaan Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista herätti keskustelua.

”Arvoisa puhemies, riippuvuutemme venäläisistä energiatuotteista on ennen kaikkea opettanut meille, että tarvitsemme yhtenäiset ja hyvin toimivat eurooppalaiset energiemarkkinat, jotka eivät ole riippuvaisia yhdestä ainoasta toimittajasta.”⁸⁴ – Klemen Grošelj (Uudistuva Eurooppa)

Ryhmän edustajat näkivät uusiutuvaan energiaan siirtymisen ratkaisuna tuontiriippuvuuden lopettamiselle.

”Euroopan energiakriisi ei johdu maakaasun puutteesta vaan riippuvuudestamme maakaasusta.”⁸⁵ – Claudia Gamon (Uudistuva Eurooppa)

ECR:llä tuontiriippuvuus ja energiamuodot -alakatgoriat olivat tasoissa. Ryhmän edustajat pitivät Venäjän tuontiriippuvuudesta irtautumista tärkeänä ja halusivat löytää vaihtoehtoisia energian toimittajia EU:lle.

”Tällä hetkellä kiireellisin ongelma on muiden kuin venäläisten hiilivetyjen toimittaminen Eurooppaan. Ja tämä on tärkein ongelma.”⁸⁶ – Zdzisław Krasnodębski (ECR)

ECR ryhmän puolalainen edustaja Joachim Stanisław Brudziński totesi kirjallisessa puheenvuorossaan, että vaikka tavoitteet tuontiriippuvuuden katkaisemiseksi ovat yhteisiä, keinoista ollaan usein eri mieltä.

”Useimmat meistä ovat samaa mieltä siitä, että meidän olisi mahdollisimman nopeasti tultava riippumattomiksi Venäjän hiilivetyjen toimituksista. Olemme kuitenkin usein eri mieltä siitä, miten tämä tavoite pitäisi saavuttaa.”⁸⁷ – Joachim Stanisław Brudziński (ECR)

Sekä ID että vasemmisto olivat huolissaan riippuvuuksien korvaamisesta uusilla. ID-ryhmän puolesta puhunut Paolo Borchia kyseenalaisti uusiutuvien energianlähteiden tuotannossa tarvittavat Kiinasta tulevat raaka-aineet ja teknologian.

---

⁸⁴ Gospod predsednik, odvisnost od ruskih energentov nas je naučila predvsem, da potrebujemo enoten in dobro delujoč evropski trg energentov, ki ni odvisen od enega samega ponudnika.

⁸⁵ Europe's energy crisis is not the lack of natural gas that we have, but it is our dependence on natural gas.

⁸⁶ Najbardziej palącym problemem bieżącym jest zaopatrzenie Europy w nierosyjskie węglowodory. I to jest najważniejszy problem.

⁸⁷ Większość z nas zgadza się z tym, iż jak najszybciej powinniśmy uniezależnić się od dostaw węglowodorów z Rosji. Nie zgadzamy się jednak często co do tego, w jaki sposób powinniśmy ten cel osiągnąć.

”Pois energiariippuvuudesta Moskovaan ja lisäämään teknologista riippuvuutta Pekingistä. Loistavaa.”⁸⁸ – Paolo Borchia (ID).

Vasemmistoryhmän edustajat olivat myös sitä mieltä, että Venäjän riippuvuuden korvaaminen riippuvuudella muista, kaukaisemmista valtioista ei riitä eikä se ole toimivaa.

”Joitakin riippuvuuksia korvataan toisilla, jotka ovat kaukaisempia, ympäristöä vahingoittavampia ja kalliimpia, ja ihmiset joutuvat maksamaan siitä.”⁸⁹ – Sandra Pereira (vasemmisto)

EPP:n tuontiriippuvuutta koskevat lainaukset liittyivät lähes kaikki suoraan Venäjään. Lainauksissa toivottiin irtautumista Venäjältä tuotavasta kaasusta ja öljysaartoa.

”Vähemmän energiaa Venäjältä, enemmän tuotantoa Euroopan unionissa. Olemme luultavasti lähes kaikki samaa mieltä tavoitteesta.”⁹⁰ – Herbert Dorfmann (EPP)

Lainauksissa huomioitiin myös muut maat ja yleinen riippumattomuus tuontienergiasta.

”On myös tärkeää, että kun varastoimme kaasua – joka on niin tärkeää unionille ja turvallisuudellemme – emme käytä kaasulähteitä kolmansista maista, jotka eivät ole luotettavia ja jotka käyttävät kaasua energia-aseena.”⁹¹ – Jerzy Buzek (EPP)

S&D:llä tuontiriippuvuuden purku kytkeytyi arvokysymyksiin ja vihreillä ilmastonmuutoksen torjuntaan. S&D:n edustajat halusivat katkaista energiariippuvuuden Venäjältä, jotta se ei voisi enää käyttää energiariippuvuutta sota-aseena.

”Riippuvuus tekee meistä aina hauraita, mutta riippuvuus sotaan syyllistyneestä Venäjältä tekee meistä paljon alttiimpia, myös eettisesti. Siksi meidän on tehtävä kaikki mahdollinen ja mahdollisimman pian.”⁹² – Patrizia Toia (S&D)

---

⁸⁸ Via dalla dipendenza energetica da Mosca per aumentare quella tecnologica da Pechino. Geniale.

⁸⁹ Substituem-se umas dependências por outras, mais longínquas e ambientalmente mais nocivas, mais caras, e o povo a pagar.

⁹⁰ Weniger Energie aus Russland, mehr Produktion in der Europäischen Union. Über das Ziel sind wir uns wahrscheinlich fast alle einig.

⁹¹ Ważne jest również, żebyśmy w czasie magazynowania gazu – co jest tak istotne dla Unii i dla naszego bezpieczeństwa – nie używali źródeł gazu od dostawców z krajów trzecich, którzy nie są solidni i stosują gaz jako broń energetyczną.

⁹² La dipendenza ci rende sempre fragili, ma la dipendenza dalla Russia, colpevole di una guerra, ci rende molto più esposti, anche eticamente. Per questo dobbiamo fare tutto il possibile e il più presto possibile.

Myös vihreät pitivät Venäjän tuontiriippuvuudesta irtautumista kiireellisenä tavoitteena. Lisäksi ryhmän europarlamentaarikot korostivat tarvetta irtautua myös muusta ilmastoa vahingoittavasta energiasta.

”Putinin rikolliset seikkailut tekevät nyt erittäin kiireelliseksi irrottautua venäläisistä fossiilisista polttoaineista. Meidän ei kuitenkaan pidä olla riippumattomia ainoastaan venäläisestä kaasusta ja öljystä: meidän on irrottauduttava kaikesta kaasusta ja öljystä riippumatta siitä, mistä se on peräisin, koska kaikki se kiihdyttää ilmastomuutosta.”⁹³ – Jordi Solé (vihreät)

Energian saatavuutta koskevissa lainauksissa käsiteltiin muun muassa kaasun varastointia, energian yhteishankintoja ja energiaomavaraisuutta. Myös energian hinnoista ja uusiutuvan energian käytöstä puhuttiin saatavuuden kanssa samoissa lainauksissa. Kaikkien muiden poliittisten ryhmien paitsi vihreiden ja vasemmiston puheenvuoroista oli löydettävissä energian saatavuus -alakategoriaan sijoituvia lainauksia.

Eniten energian saatavuudesta puhuivat S&D:n europarlamentaarikot, ja energian saatavuus oli S&D ryhmän energiaa ja kestävästä kehitystä koskevissa lainauksissa suurin alakategoria. Saatavuutta koskevissa puheenvuoroissa puhuttiin energian yhteishankinnoista, infrastruktuurista ja tuonnin monipuolistamisesta. Energiavarmuutta pidettiin keskeisenä erityisesti kansalaisten näkökulmasta.

”Yhteinen vastuu EU:n kansalaisista ja heidän energiavarmuudestaan on yhtä tärkeää kuin yhteismarkkinat.”⁹⁴ – Łukasz Kohut (S&D)

Espanjan sosialistien edustajat kertoivat kirjallisessa yhteispuheenvuorossaan kannattavansa toimitusvarmuuden lisäämiseen tähtääviä aloitteita.

”Parlamentin sosialistit kannattavat myös aloitteita, joilla pyritään lisäämään energian toimitusvarmuutta unionissa erityisesti äkillisten kaasutoimitusten katkosten varalta. Vaadimme kuitenkin päättäväisyyttä ja koordinoitua tarvittavien toimenpiteiden ja politiikkojen toteuttamiseksi.”⁹⁵ – Clara Aguilera ym. (S&D)

---

⁹³ Putin’s criminal adventures make it very urgent now to disconnect from Russian fossil fuels. But we must not only become independent of Russian gas and oil: we need to disconnect from all gas and oil, no matter where it comes from, because all of it accelerates climate change.

⁹⁴ Wspólna odpowiedzialność za unijnych obywateli i za ich bezpieczeństwo energetyczne jest równie ważna jak wspólny rynek.

⁹⁵ Los socialistas en el Parlamento también apoyamos las iniciativas para dotar de más seguridad de suministro energético a la Unión, especialmente en caso de cortes abruptos del suministro de gas. Pero reclamamos decisión y coordinación para poner en marcha medidas y políticas necesarias.

EPP:n ja Uudistuva Eurooppa -ryhmän energian saatavuuteen liittyvissä puheenvuoroissa nousi esiin toiveet Euroopan energiaomavaraisuudesta. EPP:n europarlamentaarikot puhuivat myös esimerkiksi kaasun varastoinnista. Lisäksi ryhmän puheenvuoroissa mainittiin energiansäästötalkoot kansalaisille ja energiayhteyksien kasvattaminen.

”Kyllä, meidän on löydettävä keino tuoda energiavaroja mantereellemme, mutta meidän olisi kehitettävä omia ja käytettävä myös olemassa olevia varoja.”⁹⁶ – Andrey Novakov (EPP)

Uudistuva Eurooppa -ryhmän edustajat puhuivat energiaomavaraisuuden lisäksi kohtuuhintaisen ja ”puhtaan”, eli uusiutuvalla energialla tuotetun lämmön saannin puolesta.

”Meidän on saatava kohtuuhintaista, puhdasta lämpöä eristettyihin koteihin kaikkialla Euroopan unionissa.”⁹⁷ – Claudia Gamon (Uudistuva Eurooppa)

ID:llä ja ECR:llä oli kummallakin vain yksi lainaus koskien energian saatavuutta. ID:n lainauksessa peräänkuulutettiin ideologisuuden vähentämistä ja monipuolisempaa energiayhdistelmää.

”Tarvitsemme kohtuuhintaista ja turvallista energiaa, mikä on viime kädessä saavutettavissa vähemmällä ideologialla ja monipuolisemmalla, teknologisesti avoimella energiayhdistelmällä, joka toimii Euroopan kaikkien maiden ja kansalaisten hyödyksi.”⁹⁸ – Markus Buchheit (ID)

ECR:n energian saatavuutta koskeva lainaus liittyi muiden kuin venäläisten hiilivetyjen toimittamiseen Eurooppaan ja sitä käsiteltiin aiemmin tuontiriippuvuuden alakategoriassa.

Ilmasto- ja ympäristöä koskevia lainauksia löytyi kaikkien muiden ryhmien, paitsi ID:n ja ECR:n puheenvuoroista. Ilmasto- ja ympäristöasiat nousivat myös esiin usein yhdessä muiden alakategorioiden teemojen kanssa samoin kuin poliittisten ryhmien dokumenteissa. Lainauksissa puolustettiin ilmastotavoitteita ja ympäristönsuojelua, mutta toisaalta myös kyseenalaistettiin Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ”ideologisointia”.

Eniten ilmasto- ja ympäristöä käsitteleviä lainauksia oli odotetusti vihreän ryhmän europarlamentaarikoiden pitämässä puheenvuoroissa. Niissä puhuttiin sekä ilmaston, että biologisen

---

⁹⁶ Yes, we have to find a way to import energy resources to our continent, but we should develop our own and use the existing one as well.

⁹⁷ We need to have affordable, clean heat in insulated homes all across the European Union.

⁹⁸ Wir brauchen bezahlbare, sichere Energie, und das geht letztlich nur mit weniger Ideologie und einem diversifizierten, technologieoffenen Energiemix europaweit zugunsten aller Länder und Bürger.

monimuotoisuuden suojelusta. Vihreiden europarlamentaarikko Michael Bloss muistutti Pariisin ilmastopöytäkirjasta vastustaessaan päästökaupan lisäämistä.

”Olemme julistaneet ilmastohätätilan. Meidän on oltava Pariisin ilmastopöytäkirjan puolustajia. Kutsun teitä kaikkia: Älkää estäkö kunnianhimoista ilmastonsuojelua!”⁹⁹ – Michael Bloss (vihreät)

Myös vasemmistolla ilmasto ja ympäristö toistui merkittävänä alakategoriana parlamentin jäsenten puheenvuoroissa samoin kuin ryhmän kannanotossa. Ryhmän edustajat puolustivat voimakkaasti ilmastotavoitteiden säilyttämistä myös muuttuneessa maailmantilanteessa.

”On äärimmäisen tärkeää, että nyt sodan takia tehtävät ratkaisut eivät ole ristiriidassa ilmastotavoitteidemme kanssa, ja näiden välillä on löydettävissä synergia, jos niin halutaan.” – Silvia Modig (vasemmisto)

Sekä EPP:llä että Uudistuva Eurooppa -ryhmällä kaikki ilmasto ja ympäristöä koskevat lainaukset sijoittuivat samanaikaisesti myös johonkin toiseen kategoriaan. EPP:n puheenvuoroissa ilmasto ja ympäristö nousivat esiin samoissa lainauksissa muiden energiaan ja kestäväan kehitykseen ja talouteen kuuluvien alakategorioiden kanssa. Niissä puhuttiin esimerkiksi ilmastotavoitteiden saavuttamisesta ja energiakriisistä, joka nähtiin merkittävänä taloudellisena haasteena.

”Elämme ilmaston kannalta ratkaisevaa vuosikymmentä, mutta myös energiakriisiä. Se on jo aiheuttanut vakavia taloudellisia vaikeuksia monille yrityksille ja kotitalouksille.”¹⁰⁰ – Seán Kelly (EPP)

Uudistuva Eurooppa -ryhmässä ilmasto ja ympäristöä käsiteltiin paitsi yhdessä energian saatavuuden ja energiamuotojen kanssa, myös sodan vastaisia arvoja heijastavassa lainauksessa.

”Fossiiliset polttoaineet eivät ole vain ilmastomuutoksen aiheuttajia, vaan ne ovat nyt myös sodan välineitä.”¹⁰¹ – Claudia Gamon (Uudistuva Eurooppa)

S&D:n ilmasto ja ympäristöä koskevat lainaukset osoittautuivat kaikkein mielenkiintoisimmiksi, sillä ryhmän sisällä oli nähtävissä selvää hajontaa vihreän siirtymän tavoitteiden kannatuksessa.

---

⁹⁹ Wir haben den Klimanotstand ausgerufen. Wir müssen Vorkämpfer für das Pariser Klimaschutzübereinkommen sein. Ich fordere Sie alle auf: Blockieren Sie nicht den ambitionierten Klimaschutz!

¹⁰⁰ Not only are we in a pivotal decade for the climate, but we are also in an energy crisis. It already has caused severe economic hardship for many businesses and households.

¹⁰¹ Fossil fuels are not only the drivers of climate change, they are now also instruments of war.

Jotkut edustajat puhuivat vihreästä siirtymästä hyvinkin painokkaasti samalla, kun toiset kannattivat fossiilisten polttoaineiden käytön jatkamista ja toivoivat ”realismia” energiapolitiikkaan.

”Meidän on myös investoitava vaihtoehtoisten fossiilisten polttoaineiden infrastruktuuriin. Näin me emme normaalisti haluaisi tehdä, koska meillä on Green Deal. Mutta uusiutuvat energianlähteet eivät mahdollista Venäjältä tuotavan öljyn ja kaasun korvaamista välittömästi.”¹⁰² – Robert Hajšel (S&D)

”REPowerEU on askel oikeaan suuntaan, se edustaa tehostusta, mutta muistakaamme, että nämä toimenpiteet eivät saa lisätä päästöjä, ja niiden on oltava yhteensopivia Euroopan vihreän kehityksen sopimuksen (Green Deal) kanssa, ja olemme valppaita myös näiden näkökohtien suhteen. Tavoitteenamme on ilmastoneutraalius ja päästöjen vähentäminen: ilmastonmuutos on olemassa, ja tänään koko Etelä-Euroopassa on helleaalto, ja meidän on oltava tietoisia siitä.”¹⁰³ – Nicolás González Casares (S&D)

Muu / energia ja kestävä kehitys -alakatgoriaan tuli myös lainauksia kaikkien ryhmien edustajilta. Kategorian lainauksissa käsiteltiin esimerkiksi infrastruktuuria, rakentamista, energiatehokkuutta ja energian säästämistä. Toisaalta katgoriaan mahtui myös EU:n viime vuosina harjoittamaa energia- ja ilmastopolitiikkaa kritisoivia kommentteja ID:ltä ja ECR:ltä. Yksi toistuva teema, joka nousi muu- kategorian lainauksissa esiin EPP:llä, Uudistuva Eurooppa -ryhmällä ja vihreillä, oli rakennusten energiatehokkuus. Ryhmät ilmaisivat tyytyväisyyttään komission energiatehokkuustavoitteen nostamiseen liittyviin esityksiin, ja EPP huomautti erityisesti asuntosektorin merkittävästä kaasun tarpeesta.

”Olemme erittäin tyytyväisiä siihen, että komissio on ehdottanut korkeampaa energiankulutuksen vähentämistavoitetta.”¹⁰⁴ – Nicola Danti (Uudistuva Eurooppa)

”Pelkästään asuntosektorin osuus EU:n kaasun kysynnästä on 40 prosenttia, ja se käytetään pääasiassa lämmitykseen ja jäähdytykseen. Asuntojen energiankulutuksen vähentäminen vähentää huomattavasti tarvetta lisätä EU:n energiantuotantokapasiteettia erityisesti ruuhka- aikoina.”¹⁰⁵ – Seán Kelly (EPP)

---

¹⁰² A takisto my musíme dokonca investovať aj do infraštruktúry na dovoz alternatívnych fosílnych palív. To je to, čo normálne by sme nechceli robiť, máme Green Deal. Obnoviteľné zdroje nám totiž neumožnia hneď nájsť alternatívy k rope a k plynu z Ruska.

¹⁰³ REPowerEU va en la buena dirección, representa un impulso, pero estas medidas, recordemos, no deben aumentar las emisiones, deben ser compatibles con el Pacto Verde Europeo, y también estaremos vigilantes en estos aspectos. Nuestro objetivo es la neutralidad climática y reducir emisiones: el cambio climático está ahí y hoy mismo hay una ola de calor en todo el sur de Europa, y debemos ser conscientes de ello.

¹⁰⁴ Siamo molto soddisfatti che la Commissione abbia proposto un target più elevato di riduzione del consumo di energia.

¹⁰⁵ The residential sector alone accounts for 40% of EU gas demand, mainly for heating and cooling. Reducing residential energy consumption will greatly reduce the need to increase the EU's energy generation capacity, especially for peak hours.

Talous

EU:n talous ja kuluttajat olivat myös parlamentin keskustelussa suurimmat talouden alakategoriat. EU:n taloudesta puhuivat erityisen paljon EPP:n edustajat, kun taas kuluttajat-alakategoria oli tasaisemmin suosittu eri ryhmien välillä. Yrityksiä koskevia lainauksia tuli vähän, mutta melko tasaisesti kaikilta ryhmiltä lukuun ottamatta ID:tä. Verotusta koskevia lainauksia oli kaikkiaan vain yksi, ja se tuli vasemmistolta. Talouden teema näkyi eniten EPP:n ja vasemmiston edustajien puheenvuoroissa ja talous oli näillä kahdella ryhmällä toiseksi suurin pääkategoria energian ja kestävä kehityksen jälkeen.

EPP:n taloutta koskevista lainauksista kaikkiaan 17 sijoittui EU:n talous -alakategoriaan. Esimerkiksi EPP-ryhmän puolesta puhunut Christian-Silviu Buşoi sanoi komission esitystä puoltavassa puheenvuorossaan, että REPowerEU:n välineet tarjoavat mahdollisuuksia talouskehitykselle investointien kautta.

”Rahat REPowerEU:lle saadaan suurelta osin Euroopan unionin elvytys- ja sopeutumisvälineestä, 20 miljardin euron avustuksista, jotka saadaan hiilidioksidipäästötodistusten myynnistä, sekä jäsenvaltioiden oikeudesta tehdä siirtoja koheesiopolitiikan ja maatalouspolitiikan rahastoista. Se on kunnianhimoinen mutta toteutettavissa oleva suunnitelma.”¹⁰⁶ – Christian-Silviu Buşoi (EPP)

EPP-ryhmän europarlamentaarikko Antonio Tajani puolestaan huomautti, että suunnitelmassa ei itse asiassa osoiteta uusia taloudellisia resursseja, vaan raha siirretään muualta. Hän esitti EU:lle myös uutta, yhteistä velkaantumista.

”Mielestämme tarvitaan myös uutta yhteistä velkaantumista yhteisen energiapolitiikan rahoittamiseksi. Yhteinen hankintafoorumi on hyvä, kunhan se ei jää epämääräiseksi.”¹⁰⁷ – Antonio Tajani (EPP)

Rahan siirtäminen esimerkiksi maatalouspolitiikasta REPowerEU-hankkeisiin sai useammalta EPP:n edustajalta kritiikkiä. Osa puhujista katsoi, ettei rahaa tulisi siirtää muilta politiikan aloilta, vaan ennemmin kehittää jonkinlaista uutta rahoitusmekanismia. Toisaalta saman ryhmän sisällä esitettiin

---

¹⁰⁶ Banii pentru REPowerEU vor proveni în mare parte din Facilitatea de redresare și reziliență a Uniunii Europene; 20 de miliarde de euro în granturi din vânzarea certificatelor de emisii de CO2 și, de asemenea, din dreptul statelor membre de a transfera din fondurile politicii de coeziune și politicii agricole. Este un plan ambițios, dar realizabil.

¹⁰⁷ Crediamo serva anche una nuova emissione comune di titoli di debito per finanziare una politica energetica comune. Bene la piattaforma per gli acquisti comuni, a patto che non resti una cosa vaga.

myös vastakkaisia näkemyksiä, joiden mukaan olemassa olevien varojen hyödyntäminen olisi kannatettavaa.

”Esimerkiksi jo olemassa olevien EU:n rahoituspottien ja EU:n jälleenrakennusrahaston välistä synergiaa ja joustavuutta on hyödynnettävä. Mielestäni on oikein, että käytämme olemassa olevia varoja, joita ei ole käytetty, emmekä ota uusia velkoja hankkeita varten.”¹⁰⁸
– Angelika Niebler (EPP)

Muista ryhmistä S&D ja sen jälkeen vihreät puhuivat eniten EU:n taloudesta. Uudistuva Eurooppa -ryhmällä ja ECR:llä tämä alakategoria jäi kokonaan tyhjäksi. S&D:n edustajat kehottivat puheenvuoroissaan komissiota perustamaan yhteisen mekanismin energiavarojen ostoa varten, kuten rokotteiden oston yhteydessä oli tehty. Lisäksi ryhmässä toivottiin esimerkiksi hintakattojen asettamista.

”Sitten hintakysymys: emme voi odottaa, että siihen puututaan suurimpaan mahdolliseen hätätilanteeseen asti. Hintakatot, yhteishankinnat, Amsterdamin foorumia koskevat toimet, finanssitransaktiovero, jossa hintojen muodostumisesta ei ole selvyyttä: jotain on tehtävä nyt.”¹⁰⁹
– Patrizia Toia (S&D)

S&D ryhmän puheenvuoroissa haastettiin komissiota siitä, että tämä puhui 300 miljardista eurosta, joka tosiasiallisesti koski varojen siirtämistä. Suunniteltujen varojen pelättiin olevan liian vähäisiä, ja lainauksissa toivottiin myös monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 tarkastamista.

Vihreiden puheenvuoroista oli löydettävissä neljä lainausta, jotka sopivat EU:n talous -alakatgoriaan. Niissä toivottiin esimerkiksi eurooppalaista rahoitusta uusiutuvien energianlähteiden käyttöönotolle ja jäsenmaiden ja yritysten osallisuutta. Ryhmän europarlamentaarikko Bronis Ropé esitti lyhyessä puheenvuorossaan, että koheesio politiikan ja yhteisen maatalouspolitiikan rahoitusta on voitava muuttaa solidaarisuuden hengessä.

”Meidän on osoitettava solidaarisuutta ja toimittava yhdessä esimerkiksi tarkistamalla ohjelmia ja muuttamalla rahoitusta sekä koheesio politiikan että yhteisen maatalouspolitiikan” osalta.”¹¹⁰ – Bronis Ropé (vihreät)

---

¹⁰⁸ So sollen Synergien und Flexibilität zwischen den bereits existierenden EU-Fördertöpfen und dem EU-Aufbaufonds genutzt werden. Ich denke, das ist richtig, dass wir hier vorhandene Mittel ausnutzen, die nicht abgerufen sind, und nicht neue Schulden für die Projekte aufnehmen.

¹⁰⁹ Poi il tema dei prezzi: non possiamo aspettare la massima emergenza per affrontarlo. Price cap, acquisti comuni, interventi sulla piattaforma di Amsterdam, il TTF, dove non c'è chiarezza per capire come si formano i prezzi: qualcosa va fatto subito.

¹¹⁰ Todėl turime solidarizuotis ir veikti kartu, pavyzdžiui, peržiūrint programas, keičiant finansavimą – tiek sanglaudos, tiek bendros žemės ūkio politikos.

Vasemmistolta löytyi puheenvuoroista kaksi EU:n taloutta koskevaa lainausta ja ID:ltä yksi. Vasemmiston lainaukset koskivat hintasäätelyä ja hintakattoja.

”Nyt kun Euroopan komissio on havainnut hintasäätelyn hyödyllisyyden, ehdotan yhtä asiaa: on aika tehdä sama kaikille perustarpeille.”¹¹¹ – Manon Aubry (vasemmisto)

ID:n lainauksessa komissiota kritisoidaan kuplassa elämisestä ja riskien ottamisesta.

”Eurooppa ottaa riskin nollapäästöistä ja jättää huomiotta talousindikaattorit ja dramaattiset kasvuarviot.”¹¹² – Paolo Borchia (ID)

Kuluttajat-alakategoriassa näkyi jälleen huoli energian hinnoista kotitalouksille. Kuluttajista puhuttiin sekä omissa lainauksissaan, että yhdessä yritysten kanssa. Eniten kuluttajista puhuivat vasemmiston europarlamentaarikit, kun tämän alakategorian lainaukset suhteutetaan ryhmän lainausten kokonaismäärään. Vasemmiston kuluttajia koskevissa lainauksissa kuvattiin kansalaisten ahdinkoa nousevien hintojen kanssa.

”Kun laskumme räjähtävät käsiin, on olemassa yksi asia, joka on yksinkertainen ja perustavanlaatuinen ja joka voi ennen kaikkea helpottaa miljoonien ihmisten ahdinkoa: pitää hinnat kurissa, jotta valaistus, lämmitys tai liikenne eivät olisi yllätyksiä.”¹¹³ – Manon Aubry (vasemmisto)

EPP:n puheenvuoroissa kuluttajista ja yrityksistä puhuttiin usein samoissa lainauksissa, joissa tunnustettiin niille aiheutunutta harmia sodasta ja energiakriisistä.

”Sota, elintarvikekriisi, raaka-aineiden hintojen nousu ja inflaatio saavat yrityksemme ja perheemme polvilleen.”¹¹⁴ – Antonio Tajani (EPP)

Lisäksi ryhmässä katsottiin, että kohtuulliset energianhinnat ovat edellytys sille, että kansalaiset voivat hyväksyä kaavailut muutokset kohti uusiutuvaa energiaa.

---

¹¹¹ Alors, maintenant que la Commission européenne a découvert l'utilité de la régulation des prix, je vous propose une chose: il est temps de faire de même pour tous les produits de première nécessité.

¹¹² L'Europa si prende il rischio delle emissioni zero, non tenendo conto degli indicatori economici e delle drammatiche stime sulla crescita.

¹¹³ Quand nos factures explosent, il y a une chose à faire, c'est simple, c'est basique, et surtout ça peut soulager des millions de gens dans la galère: bloquer les prix pour que s'éclairer, se chauffer ou se déplacer ne soit pas un luxe.

¹¹⁴ La guerra, la crisi alimentare, l'aumento delle materie prime e l'inflazione stanno mettendo in ginocchio le nostre imprese e le nostre famiglie.

”Kansalaisten on jatkossakin pystyttävä maksamaan energialaskunsa. Vain silloin kiihdytetyllä muutoksella on mahdollisuus tulla laajasti hyväksytyksi.”¹¹⁵ – Angelika Niebler (EPP)

Myös S&D:llä oli useita kuluttajia koskevia lainauksia. Osa ryhmän edustajista näki vastuun energiatilanteesta olevan EU:lla, ja toiset puolestaan kansalaisilla.

”Mielestäni meillä on oltava rohkeutta puhua selkeästi Euroopan kansalaisille, kehottaa heitä vastuuseen ja sanoa, että heidän on muutettava tuhlailtavaa käyttäytymistään.”¹¹⁶ – Patrizia Toia (S&D)

”On vastuutonta toistaa mantraa ydinvoimasta ja kaasusta siirtymävaiheen energialähteinä ja samalla vähentää lämpimän veden määrää ja rajoittaa kansalaisten suihkuaikaa.”¹¹⁷ – Ivo Hristov (S&D)

Vihreillä kuluttajia koskevia lainauksia oli kolme ja Uudistuva Eurooppa -ryhmällä kaksi. Ryhmät toivat esiin kansalaisten suojelua ja oikeuksia. Vihreiden kuluttajia koskevissa lainauksissa puhuttiin esimerkiksi kansalaisten energiaoikeuksien täytäntöönpanosta ja kansalaisten osallisuudesta aurinkoenergian kasvattamisessa.

”Odotamme edelleen kansalaisten energiaoikeuksien täytäntöönpanoa viime vaalikauden puhtaan energian paketin mukaisesti.”¹¹⁸ – Jutta Paulus (vihreät)

Uudistuva Eurooppa -ryhmän toisessa lainauksessa puhuttiin kansalaisten suojelemisesta hintahäiriöiltä ja toisessa todettiin kaasutoimitusten katkaisemisen olleen järkytys kotitalouksille ja yrityksille.

”Kolmas toimenpidekokonaisuus liittyy tarpeeseen löytää järjestelmällisiä ratkaisuja energiaköyhyyden torjumiseksi, sillä meidän on suojeltava kansalaisia hintahäiriöiltä.”¹¹⁹ – Klemen Grošelj (Uudistuva Eurooppa)

---

¹¹⁵ Unsere Bürgerinnen und Bürger müssen ihre Energierechnungen weiterhin bezahlen können. Nur dann hat der beschleunigte Wandel die Chance, auch breit akzeptiert zu werden.

¹¹⁶ Io penso che dobbiamo avere il coraggio di parlare chiaro ai cittadini europei, chiamandoli alla responsabilità e dicendo che devono cambiare i comportamenti che generano sprechi.

¹¹⁷ Безотговорно е да повтаряме мантрата за атома и газа като преходни енергоизточници, докато намаляваме градус на топлата вода и ограничаваме времето за душа на гражданите.

¹¹⁸ Wir warten immer noch auf die Umsetzung der Bürgerenergie-Rechte aus dem Clean-Energy-Paket der letzten Legislaturperiode.

¹¹⁹ Tretji nabor ukrepov pa je nujnost sistemskih rešitev za soočenje z energetsko revščino, kjer moramo zaščititi naše ljudi pred cenovnimi šoki.

Myös ID:llä oli kaksi kuluttajia koskevaa lainausta. Niissä moitittiin komission toimintaa, koska sen katsottiin aiheuttavan kustannuksia kuluttajille. Toisessa lainauksessa väitettiin, että pakotteista ei ole haittaa ensisijaisesti Venäjälle vaan Euroopan omille kansalaisille.

”Komission puheenjohtaja myöntää sen aivan avoimesti: Tämänhetkinen tilanne, kaasun boikotti Puolassa ja Bulgariassa, on vain alkusysäys Green Dealille - ja kipinä 300 miljardin euron veronmaksajien rahoille.”¹²⁰ – Markus Buchheit (ID)

Yritykset -alakategoria jäi melko pieneksi, mutta yksittäisiä yrityksiä koskevia lainauksia löytyi kuitenkin ID:tä lukuun ottamatta kaikilta ryhmiltä. Nämä olivat osin samoja kuin kuluttajia koskevat lainaukset, joissa todettiin vain yleisesti tilanteen olevan haastava kotitalouksille ja yrityksille. Eniten yrityksiä koskevia lainauksia löytyi EPP:ltä, jonka edustajat olivat huolissaan muun muassa byrokratiasta.

”Emme saa viedä pieniltä ja keskisuurilta yrityksiltä hengähdystilaa asettamalla byrokraattisia vaatimuksia.”¹²¹ – Angelika Niebler (EPP)

Toisaalta myös energia-alalla toimivat suuryritykset saivat osakseen kritiikkiä.

”Jos laitamme nämä rahat REPowerEU:hun, on selvää, että siitä eivät hyödy maatilamme vaan suuret energiantoimittajat. Silloin otamme rahat pois maanviljelijöiltä ja luomme kannustimia suuryrityksille, kuten ENGIE:lle, E.ON:lle ja Enelille, jotta ne investoisivat liiketoiminta-aloille, jotka aiemmin olivat maanviljelijöiden käsissä.”¹²² – Herbert Dorfmann (EPP)

Sekä vihreillä että vasemmistolla oli myös monikansallisia energiayrityksiä koskevia lainauksia. Yritykset saivat jälleen kuulla voitoistaan ja voitontavoittelustaan vasemmiston edustajien puheenvuoroissa.

”Eri energiamuotojen etsinnän, tarjonnan, tuotannon, kuljetuksen ja markkinoinnin on oltava julkista, julkisen ja demokraattisen valvonnan alaisuudessa. Tämä on ainoa tapa, jolla ihmiset

---

¹²⁰ Die Frau Kommissionspräsidentin gibt es ja ganz offen zu: Auch die jetzige Situation, der Gasboykott in Polen und Bulgarien, ist nichts weiter als eine Initialzündung für den Green Deal – und der Zündfunke übrigens für 300 Milliarden Euro Steuergeld.

¹²¹ Kleinen und mittelständischen Betrieben dürfen wir durch bürokratische Auflagen nicht die Luft zum Atmen nehmen.

¹²² Wenn wir dieses Geld in REPowerEU stecken, dann ist klar, dass nicht unsere Bauernhöfe davon profitieren werden, sondern die großen Energieversorger. Dann nehmen wir den Bäuerinnen und Bauern das Geld weg, und für große Betriebe wie ENGIE, E.ON, Enel werden dann Anreize geschaffen, damit die in Geschäftszweige investieren, welche bisher in bäuerlicher Hand waren.

eivät maksa sodasta, pakotteista ja alan monikansallisten yritysten voitoista ja voitontavoittelusta.”¹²³ – Sandra Pereira (vasemmisto)

Vihreiden lainauksissa kehoitettiin kohtaamaan öljy- ja kaasualan monikansalliset yritykset ja niiden suuret voitot ilmaston ja rauhan vuoksi. Lisäksi ryhmän lainauksissa sekä vastuutettiin yrityksiä vihreästä siirtymästä, että toivottiin niiden taakan keventämistä energiakriisissä.

”Säästäminen on tärkeintä: se vähentää riippuvuuttamme, keventää kansalaisten ja yritysten taakkaa ja tuo kestävästä ilmaston suojelemaan.”¹²⁴ – Jutta Paulus (vihreät)

Ainoa verotusta koskeva lainaus europarlamentaarikoiden puheenvuoroista löytyi vasemmistolta, ja se liittyi aiemmin käsiteltyyn kritiikkiin suuryrityksiä kohtaan. Tämä myötäili ryhmien dokumentteja, joissa yritysten verotuksesta puhui myös lähinnä vain vasemmisto.

”Arvoisa komission jäsen, niin yksinkertaiselta kuin se tuntuukin, teiltä kesti lähes vuoden, ennen kuin aloitte arkaillen harkita kaasun hinnan jäädyttämistä REPowerEU-suunnitelmassanne tai edes puhua niiden yritysten verottamisesta, jotka käyttivät sitä hyväkseen mässäilläkseen.”¹²⁵ – Manon Aubry (vasemmisto)

Muu/talous alakategoriaan sijoittui muutamia lainauksia kaikilta muilta ryhmiltä, paitsi Uudistuvalla Euroopalla, jonka puheenvuoroissa oli ylipäättään vain kaksi taloutta koskevaa lainausta (yritykset ja kuluttajat -alakategorioissa). Muu/talous alakategoriaan sijoittui useita energian hintoja koskevia lainauksia, joissa toivottiin esimerkiksi kaasun ja sähkön hinnan irrottamista toisistaan ja investointeja uusiutuvaan energiaan. Osassa lainauksista komission esittämiä toimia pidettiin hyvänä hintojen näkökulmasta. Toiset puolestaan katsoivat, että niillä saattaa olla pikemminkin hintojen nostavia vaikutuksia, ja siksi niihin suhtauduttiin kielteisesti.

---

¹²³ A prospeção, o aprovisionamento, a produção, o transporte e a comercialização das diferentes formas de energia devem estar na esfera pública, sob escrutínio público e democrático. É a única maneira de não ser o povo a pagar a guerra, as sanções e os lucros e os aproveitamentos das multinacionais do setor.

¹²⁴ Einsparung ist das Wichtigste: Sie mildert unsere Abhängigkeit, sie entlastet unsere Bürgerinnen und Bürger und die Unternehmen, und sie bringt nachhaltigen Klimaschutz.

¹²⁵ Mais, aussi simple que cela puisse sembler, il vous a fallu près d'un an, Madame la Commissaire, pour commencer à envisager timidement dans votre plan REPowerEU un blocage des prix du gaz, ou même vous résoudre à parler de taxation des entreprises qui en ont profité pour se gaver.

Jäsenmaat ja EU

Jäsenmaat ja EU nousi parlamentin keskustelussa huomattavasti suuremmaksi teemaksi, kuin mitä se oli poliittisten ryhmien dokumenteissa. Kaikkiin alakategorioihin sijoittui lainauksia ainakin joiltain ryhmiltä, mikä vahvisti ajatusta siitä, että kansallisilla teemoilla oli kuitenkin merkitystä europarlamentaarikoille. Ehkä hieman yllättäen S&D:n europarlamentaarikoiden puheenvuoroista löytyi poikkeuksellisen paljon tähän pääkategoriaan sijoittuvia lainauksia. Sen sijaan ID:llä, joka kuitenkin profiloituu etupäässä eurokriittiseksi ryhmäksi, tämä pääkategoria jäi ammottamaan tyhjyyttään.

Alakategorioista eniten lainauksia löytyi koskien jäsenmaiden roolia. Puolan ja Bulgarian hallitusten toimintaa käsiteltiin siltä osin, kun parlamentin keskustelu koski myös kaasutoimitusten katkaisemista näihin maihin. Muiden jäsenvaltioiden roolia käsiteltiin suhteessa hintakilpailuun ja jäsenmaiden keskinäisiin väleihin. Jäsenvaltioilla nähtiin olevan merkittävä rooli yhteisen solidaarisuuden edistämisessä.

EPP:n jäsenmaiden roolia koskevissa lainauksissa bulgarialainen europarlamentaarikko Eva Majdel kritisoi oman maansa hallituksen toimintaa. Kritiikki kohdistui maan pyrkimykseen ostaa venäläistä kaasua ja öljyä yhteisistä päätöksistä huolimatta.

”Haluamme määrätä öljysaarron ja sanoa, että kieltäydymme maksamasta kaasusta ruplina. Euroopan unionin maat ostavat kuitenkin edelleen venäläistä kaasua. Aivan kuten Bulgarian hallitus tekee. Toiset haluavat poikkeuksen öljysaartoon. Kuten Bulgarian hallitus. Toiset sanovat, että he aikovat käyttää veto- oikeuttaan näitä pakotteita vastaan. Kuten Bulgarian hallitus tekee.”¹²⁶ – Eva Majdel (EPP)

Toisaalta Puola ja Bulgaria saivat EPP:ltä myös kehuja tilanteen hoitamisesta Venäjän katkaistua kaasutoimitukset näihin maihin.

”Bulgarian ja Puolan hallitukset hoitivat välittömän kriisin erinomaisesti. Ne ovat onnistuneet suurelta osin naapurimaiden tuella eurooppalaisen solidaarisuuden puitteissa.”¹²⁷ – Radan Kanev (EPP)

---

¹²⁶ Затова искаме да наложим ембарго върху петрола и казваме, че ще откажем да плащаме за газ в рубли. Но държави в Европейския съюз всъщност продължават да купуват руски газ. Така, както прави българското правителство. Други искат изключение от ембаргото за петрол. Отново, както българското правителство. Трети казват, че ще наложат вето на тези санкции. Отново, както прави българското правителство.

¹²⁷ Правителствата на България и на Полша се справиха с непосредствената криза отлично. Справиха се в голяма степен с подкрепата на съседни държави в рамките на европейската солидарност.

Jäsenmailta toivottiin nopeaa, REPowerEU-suunnitelmaan perustuvaa luvitusprosessien nopeuttamista kansallisella tasolla.

”RePowerEU:n esitys uusiutuvan energian hankkeiden luvitusprosessien nopeuttamisesta on niin ikään hyvä ja jäsenmaiden pitäisi nyt ripeästi toteuttaa tämä kansallisella tasolla”. – Henna Virkkunen (EPP)

S&D-ryhmän lainauksissa puhuttiin jäsenmaiden välisestä hintakilpailusta, joka on johtunut maiden halusta tulla nopeasti riippumattomiksi Venäjältä. Toisaalta sodan nähtiin myös vähentäneen kansallisen edun tavoittelua jäsenmaissa.

”Valtaosa jäsenvaltioista tarkasteli energiavarmuuskysymyksiä omien rajojensa, taloudellisten ja rahoituksellisten etujensa kautta. Mutta tämä sota on kääntänyt tilanteen.”¹²⁸ – Łukasz Kohut (S&D)

Uudistuva Eurooppa -ryhmällä ja ECR:llä oli kummallakin puheenvuoroissaan kolme jäsenmaiden roolia koskevaa lainausta. Uudistuvan Euroopan edustajat näkivät jäsenmaiden roolin keskeisenä EU:n suunnitelmien toteuttamisessa.

”Mielestäni komissio tekee parhaansa ... ja Euroopan parlamentissa yritämme mielestäni lähes kaikki toimia yhdessä. Avainasemassa on kuitenkin hallitusten energiapolitiikka.”¹²⁹ – Georgios Kyrtzos (Uudistuva Eurooppa)

ECR:n puolalainen europarlamentaarikko Joachim Stanisław Brudziński puolestaan toivoi kirjallisessa puheenvuorossaan, etteivät jäsenmaat poikkeaisi yhteisen turvallisuuden tavoittelusta.

”Toivokaamme, että yksittäiset maat eivät etsi helpompaa tapaa kiertää kauppasaarrot ja hankkia raaka-aineita helpommin juuri sitä vastaan, mikä palvelee yhteistä turvallisuuttamme, nimittäin siirtymistä pois Venäjän energialähteistä.”¹³⁰ – Joachim Stanisław Brudziński (ECR)

Brudziński myös kehui kannanottonsa loppuksi Puolan toimintaa.

---

¹²⁸ Ogromna większość państw członkowskich patrzyła na kwestie bezpieczeństwa energetycznego przez pryzmat swoich granic, swoich interesów gospodarczych i finansowych. Ale ta wojna wywróciła ten stolik.

¹²⁹ Κατά την άποψή μου η Επιτροπή προσπαθεί ... Και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο νομίζω ότι προσπαθούμε σχεδόν όλοι μαζί. Όμως, το κλειδί είναι η ενεργειακή πολιτική των κυβερνήσεων.

¹³⁰ Oby poszczególne kraje nie szukały łatwiejszej drogi, by omijać embargo, by łatwiej zdobywać surowce wbrew temu, co służy naszemu wspólnemu bezpieczeństwu, czyli odejściu od rosyjskich źródeł energii.

”Kotimaani toimet osoittavat konkreettisesti, että johdonmukaiset investoinnit energiantoimituslähteiden monipuolistamiseen maksavat itsensä takaisin ja lisäävät turvallisuutta sekä kotimaalleni että koko alueelle.”¹³¹ – Joachim Stanisław Brudziński (ECR)

Vasemmistoryhmän edustaja Manon Aubry kehui jäsenmaiden roolia koskevassa lainauksessaan Espanjan ja Portugalin tottelemattomuutta hintojen sääntelyssä.

”Voisin uskoa urotekoon, mutta tiedän, että jos komissio suostui poikkeamaan näistä pyhistä energiamarkkinoista, se johtui pääasiassa siitä, että Espanja ja Portugali olivat jo näyttäneet tietä odottamatta vihreää valoa Euroopan unionilta. Tottelemattomuus voi siis vihdoinkin saada Euroopan komission järkiinsä.”¹³² – Manon Aubry (vasemmisto)

Ryhmässä oltiin myös huolestuneita siitä, että jäsenmaat joutuisivat maksamaan kaasun varastointiin tähtäävien investointien puutteista.

”Kaasun varastointitavoitteita asetetaan jäsenvaltioille, mutta koska taloudelliset toimijat eivät halua tehdä näitä investointeja, jäsenvaltiot ja kansalaiset joutuvat maksumiehiksi.”¹³³ – Sandra Pereira (vasemmisto)

Vihreillä oli yksi jäsenvaltioiden roolia koskeva lainaus, joka koski myös yrityksiä. Siinä kehoitettiin jäsenvaltioita ja yrityksiä toimimaan vihreän siirtymän hyväksi.

”Myös jäsenvaltioiden ja yritysten on ryhdyttävä toimiin ja varmistettava, että ne edistävät siirtymistä fossiilisista polttoaineista energiatehokkaaseen ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvaan EU:hun.”¹³⁴ – Ville Niinistö (vihreät)

Kansallisia erityispiirteitä koskevia lainauksia löytyi eniten S&D:ltä. Niistä puhuttaessa nousi muutama otteeseen esiin Bulgarian asema maana, joka on hyvin riippuvainen venäläisestä kaasusta mutta joka on kieltäytynyt kaasutoimituksista omalla kustannuksellaan. Ryhmän romanialainen europarlamentaarikko Carmen Avram pohti myös mahdollisuutta hyödyntää Romanian energiavaroja laajemmin Euroopassa. Käytännössä Romanian luonnonvarat koostuvat hiilestä, raakaöljystä ja maakaasusta (USGS, 2023).

---

¹³¹ Przykład działań mojego kraju wymiennie pokazuje, iż konsekwentne inwestowanie w dywersyfikację źródeł dostaw energii procentuje większym bezpieczeństwem zarówno dla mojego kraju, jak i całego regionu.

¹³² Je pourrais croire à un exploit, mais je sais que, si la Commission a accepté de déroger à ce sacro-saint marché de l'énergie, c'est notamment parce que l'Espagne et le Portugal avaient déjà montré la voie sans attendre le feu vert de l'Union européenne. Comme quoi, la désobéissance, ça peut finalement ramener la Commission européenne à la raison.

¹³³ Estabelecem-se metas de armazenamento de gás para os Estados-Membros cumprirem, mas, como os grupos económicos não querem fazer esses investimentos, serão os Estados e o povo a pagar.

¹³⁴ We need Member States and companies to also step up and ensure that they contribute to this transition away from fossil fuels to an energy efficient and renewable EU.

”Varojensa ansiosta Romania voi todella edistää Euroopan vakautta tulemalla yhdeksi unionin tärkeimmistä energiantoimittajista.”¹³⁵ – Carmen Avram (S&D)

Slovakialainen Robert Hajšel mainitsi Slovakian ja Unkarin esimerkkeinä sisämaavaltioista, joilla on haasteita kaasutoimitusten kanssa.

”Slovakian ja Unkarin kaltaisille sisämaavaltioille, jotka ovat kaikkien vaihtoehtoisten kaasureittien päässä, on erittäin tärkeää varmistaa investoinnit nesteytetyn maakaasun terminaaleihin sekä yhdysputkiin, yhteenliitännöihin, ja minusta vaikuttaa siltä, että ehdotetut 10 miljardia eivät riitä.”¹³⁶ – Robert Hajšel (S&D)

Uudistuva Eurooppa -ryhmältä löytyi yksi kansallisia erityispiirteitä koskeva lainaus, jossa kreikkalainen europarlamentaarikko Georgios Kyrtzos nosti esiin Kreikan energiariippuvuuden Venäjästä ja käytti sitä esimerkkinä jäsenmaiden hallitusten kurittomuudesta.

”Otetaan esimerkiksi Kreikan hallitus: maaliskuussa Venäjän hyökättyä Ukrainaan se lisäsi Venäjältä tulevan tuonnin arvoa 69 prosentilla 532 miljoonaan euroon. Tämä johtui pääasiassa kaasun tuonnista. Koominen tragedia on, että Kreikalla ei ole vakavasti otettavaa vientiä Venäjälle ... Kahdenvälistä kauppaa ei siis ole, vaan Kreikka on vain energiariippuvainen Venäjästä, jonka suhteen Kreikan hallitus ei tee sitä, mitä sen pitäisi.”¹³⁷ – Georgios Kyrtzos (Uudistuva Eurooppa)

Sekä vihreillä että ECR:llä kansallisia erityispiirteitä koskevat lainaukset olivat yleisemmällä tasolla, eikä niissä puhuttu mistään yksittäisistä jäsenvaltioista. Vihreät toivoivat EU:lta sellaista politiikkaa, joka huomioi maiden kehitystason.

”Meidän on otettava huomioon maiden kehitystaso. Meidän on otettava huomioon suorien tukien taso, jotta ei käy niin, että jotkin maat kärsivät vähän ja toiset paljon.”¹³⁸ – Bronis Ropé (vihreät)

---

¹³⁵ Cu resursele ei, România va contribui în mod real la stabilitatea europeană, devenind unul dintre principalii furnizori de energie ai Uniunii.

¹³⁶ A pre vnútrozemské krajiny, ako je napríklad Slovensko alebo Maďarsko, ktoré sú na konci všetkých alternatívnych plynových ciest, je veľmi dôležité zabezpečiť investície do LNG terminálov, ako aj do prepájačov, interkonektorov, a zdá sa mi, že navrhovaných 10 miliárd nebude stačiť.

¹³⁷ Πάρτε το παράδειγμα της ελληνικής κυβέρνησης: τον Μάρτιο μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, αύξησε την αξία των εισαγωγών από τη Ρωσία κατά 69% σε 532 εκατομμύρια ευρώ. Πρόκειται κυρίως για εισαγωγές φυσικού αερίου. Το κωμικοτραγικό είναι ότι στην Ελλάδα δεν έχουμε σοβαρές εξαγωγές στη Ρωσία ... Δεν υπάρχει, δηλαδή, διμερές εμπόριο, απλά ενεργειακή εξάρτηση της Ελλάδας από τη Ρωσία, για την οποία η ελληνική κυβέρνηση δεν κάνει αυτά που πρέπει.

¹³⁸ Turime atsizvelgti i valstybių išsivystymo lygi. Turime atsizvelgti i tiesioginių išmokų dydį, kad nebūtų taip, kad vienos šalys mažai nukentės, o kitos labai daug nukentės.

ECR:n kansallisia erityispiirteitä koskevassa kirjallisessa puheenvuorossa pohdittiin sitä, minkälaiset Venäjän vastaiset kaupan esteet olisivat EU:n jäsenvaltioiden kannalta edullisempia. Puheenvuorossa kannatettiin tuontitulleja, joilla voitaisiin myös auttaa tuonnin rajoituksista kärsiviä maita.

”Mielestäni EU:n jäsenvaltioiden kannalta on edullisempaa ottaa käyttöön tuontitullit kieltojen sijasta ... Tulleista saaduilla tuloilla voidaan myös helpommin kompensoida maita, jotka kärsivät eniten Venäjältä tulevan tuonnin rajoituksista.”¹³⁹ – Eugen Jurzyca (ECR)

EPP:llä keskustelu kansallisista erityispiirteistä kytkeytyi yhteen integraation alakategorian kanssa.

”Puhumme kuitenkin tänään myös Puolasta ja Bulgariasta. Molemmat maat voivat rehellisesti sanottuna tuntea olonsa turvalliseksi tänään, aivan eri tavalla kuin vuosina 2006 ja 2009. Miksi näin on? Koska meillä on yhteiset energiamarkkinat, meillä on asetus kaasun toimitusvarmuudesta ja energiasolidaarisuudesta, joka on saanut lainvoiman. Tämä on äärimmäisen uusi tilanne.”¹⁴⁰ – Jerzy Buzek (EPP)

Integraatio tarkoitti tässä keskustelussa ennen kaikkea energiayhteyksien lisäämistä, joka on sitonut Euroopan maita tiiviimmin yhteen.

”Energiaomavaraisuus on Euroopan unionin keskeinen tavoite ... Tämä tavoite ei kuitenkaan ole uusi. Olemme puhuneet yhteenliittämisestä jo pitkään ja esimerkiksi Portugalin, Espanjan ja Ranskan välisistä energiayhteyksistä.”¹⁴¹ – José Manuel Fernandes (EPP)

EPP:n lisäksi integraatiota koskevia lainauksia löytyi vain S&D:ltä, jonka edustajat käsittelivät teemaa melko laajastikin. S&D:n integraatio -alakategoriaan luokitellut lainaukset liittyivät jonkinlaisen energiayhteisön tai energiaunionin perustamiseen, mikä oli selkeästi ryhmän edustajien tavoite.

”Energiaunioni, monipuolistaminen ja energiasolidaarisuus ovat vahvemman, turvallisemman ja yhdentyneemmän Euroopan kulmakiviä.”¹⁴² – Łukasz Kohut (S&D)

---

¹³⁹ In my opinion, it is more advantageous for EU Member States to introduce import duties instead of bans ... The revenue from tariffs can also more easily compensate countries that will suffer the most from the restrictions on imports from Russia.

¹⁴⁰ Ale mówimy także dzisiaj o Polsce i Bułgarii. Obydwa kraje, powiedzmy sobie szczerze, mogą się dzisiaj czuć bezpiecznie, zupełnie inaczej niż w 2006 i 2009 r. Dlaczego tak jest? Bo mamy wspólny rynek energii, mamy rozporządzenie o bezpieczeństwie dostaw gazu i solidarność energetyczna została podniesiona do rangi mocy prawnej. To jest niezwykle nowa sytuacja.

¹⁴¹ A independência energética é um objetivo essencial da União Europeia ... Mas este objetivo não é novo. Há muito tempo que falamos de interconexões e, por exemplo, das interconexões para a energia entre Portugal, Espanha e França.

¹⁴² Unia energetyczna, dywersyfikacja i solidarność energetyczna to kamienie milowe silniejszej, bezpieczniejszej i bardziej zintegrowanej Europy.

Muu / jäsenmaat ja EU -alakategoria paisui peräti toiseksi suurimmaksi koko pääkategoriassa jäsenmaiden roolin jälkeen. Muu-kategoriaan tuli lainauksia kaikilta muilta ryhmittä, paitsi ID:ltä ja vasemmistolta. Eniten lainauksia tässäkin alakategoriassa oli S&D:n edustajien puheenvuoroissa. Niissä puhuttiin esimerkiksi siitä, miten Venäjän sota Ukrainassa vaikuttaa unioniin ja sen jäsenmaihiin. Lisäksi puheenvuoroissa nousi esiin huoli energianationalismista.

”Me kaikki näemme, että Venäjä käy sotaa Ukrainan lisäksi myös hybridisotaa, energiasotaa, Euroopan unionin maita vastaan. Venäjä, joka tietää, ettei se voi voittaa koko unionia vastaan, hyökkää yksittäisiä maita, kuten Puolaa, Bulgariaa ja Suomea, vastaan pyrkiessään hajottamaan Euroopan unionin yhteisön. Emme voi sallia tämän tapahtuvan.”¹⁴³ – Marek Paweł Balt (S&D)

Myös parlamentin asema nousi esiin catch-the-eye-menettelyn aikana.

”Voimme mukauttaa Euroopan painopisteitä. Emme voi sivuuttaa tarkkaan määriteltyjä poliittisia tavoitteita. Yksi asia on varma: emme missään tapauksessa hyväksy parlamentin aseman heikentämistä, varsinkaan budjettivallan käyttäjänä.”¹⁴⁴ – Margarida Marques (S&D)

Muista ryhmistä Uudistuvalla Euroopalla oli eniten muu / jäsenmaat ja EU -alakategoriaan sijoitettavia lainauksia. Niissä näkyi erityisesti yhteisvastuun korostaminen.

”Toimitusten lopettaminen herättää joukon kysymyksiä, joihin Bulgarian ja Puolan, mutta myös koko Euroopan unionin on vastattava tulevina kuukausina. Miten ja missä määrin eurooppalainen solidaarisuus aktivoituu? Onko Euroopan unionilla mahdollisuuksia tarjota nopea, tehokas ja pitkäaikainen vastaus Venäjän toimiin? Kyllä, ehdottomasti kyllä.”¹⁴⁵ – Iskra Mihaylova (Uudistuva Eurooppa)

Muiden ryhmien muu-kategoriaan sijoituvissa lainauksissa pohdittiin muun muassa jäsenvaltioiden johtajien käyttäytymistä ja haastettiin niin komissiota kuin jäsenvaltioitakin.

---

¹⁴³ Wszyscy widzimy, że Rosja prowadzi wojnę nie tylko na terenie Ukrainy, ale i wojnę hybrydową, energetyczną z krajami Unii Europejskiej. Rosja, wiedząc, że nie może wygrać z całą Unią, atakuje pojedyncze kraje, takie jak Polska, Bułgaria, Finlandia, chcąc rozbić wspólnotę Unii Europejskiej. Nie możemy na to pozwolić.

¹⁴⁴ Podemos ajustar prioridades europeias. Não podemos secundarizar objetivos políticos bem definidos. E uma coisa é certa, em circunstâncias nenhumas aceitaremos a desvalorização do papel do Parlamento Europeu, designadamente como autoridade orçamental.

¹⁴⁵ Прекратяването на доставките поставя поредица от въпроси, на които България и Полша, но също така и целият Европейски съюз трябва да намерят отговор през близките месеци. Как и до каква степен ще се задейства европейската солидарност? Има ли потенциал Европейският съюз да даде бърз, ефективен и дългосрочен отговор на действията на руската страна? Да, категорично да.

”Ei saa olla niin, että jotkut eurooppalaiset johtajat käyttäytyvät ikään kuin he olisivat kiinnostuneempia tukemaan Putinia kuin tukemaan Ukrainaa ja täyttämään ne sitoumukset, joita olemme tehneet täällä Euroopan unionissa.”¹⁴⁶ – Beata Szydło (ECR)

”Euroopan komissio ei kuitenkaan reagoinut asiaan [Puolan ja Bulgarian kaasutoimitusten katkeamiseen] poliittisesti muutoin kuin sanoin.”¹⁴⁷ – Radan Kanev (EPP)

”Komission on vihdoin haastettava ja kannustettava jäsenvaltioita tässä asiassa: Astukaa heidän varpailleen, mutta antakaa heille myös suunnitelma siitä, miten tämä paketti voidaan parhaiten panna täytäntöön, jotta kaikki voivat investoida uusiutuviin energialähteisiin, jakaa energiansa naapureidensa kanssa ja vastustaa Putinia yhdessä.”¹⁴⁸ – Jutta Paulus (vihreät)

Arvot ja ideologia

Arvot ja ideologia -pääkategoria nousi parlamentin keskustelussa suuremmaksi kategoriaksi kuin talous tai jäsenmaat ja EU. Tämä poikkesi huomattavasti poliittisten ryhmien dokumenteista, joissa kategorian painoarvo jäi hyvin vähäiseksi. Lainaukset sijoittuivat pääsääntöisesti muu / arvot -alakategoriaan ja niissä korostui erityisesti toiveet solidaarisuudesta ja rauhan palauttamisesta Eurooppaan. Kaikilla poliittisilla ryhmillä oli useita tähän pääkategoriaan sijoittuvia lainauksia.

Demokratiaa koskevia lainauksia löytyi kolmelta ryhmältä – S&D:ltä, Uudistuvalta Euroopalta ja vasemmistolta. S&D toi esiin demokratian siinä yhteydessä, kun puhuttiin vaihtoehtoisiksi kauppakumppaneiksi soveltuvista valtioista.

”Meidän on myös pidettävä mielessä, että ne maat, jotka voisivat olla vaihtoehtoisia liikenteenharjoittajia tarpeisiimme, eivät suinkaan ole demratioita, vaan hallintojärjestelmiä, joten ne ovat kiinnostuneempia pitkäaikaisista kuin lyhytaikaisista sopimuksista.”¹⁴⁹ – Robert Hajšel (S&D)

Uudistuva Eurooppa -ryhmän lainauksessa puolestaan kehuttiin komissiota suunnitelmasta, jonka katsottiin jopa kannattelevan demokratian perustaa.

---

¹⁴⁶ Nie może być tak, że niektórzy przywódcy państw europejskich zachowują się tak, jakby bardziej zależało im na wspieraniu Putina niż Ukrainy i wypełnianiu tych zobowiązań, które tutaj w Unii Europejskiej podejmujemy.

¹⁴⁷ Политическа реакция на ниво Европейска комисия, отвъд думи, обаче нямаше.

¹⁴⁸ Die Kommission muss die Mitgliedstaaten hier endlich fordern und fördern: Tretet ihnen auf die Füße, aber gebt ihnen auch eine Blaupause, wie sie dieses Paket am besten umsetzen, damit jede und jeder in Erneuerbare investieren kann, seine Energie mit den Nachbarn teilen kann und gemeinsam Putin die Stirn bieten kann.

¹⁴⁹ Musíme mať na pamäti tiež, že tie krajiny, ktoré by mohli byť alternatívnymi dopravcami pre naše potreby, tak nie sú zďaleka ani demokracie, ale sú to skôr režimy a tak isto majú skôr záujem o dlhodobé kontrakty a nie krátkodobé kontrakty.

”Haluan kiittää komissiota REPowerEU-suunnitelmasta, koska tulevaisuutemme, vapautemme ja demokratiamme perusta riippuvat sen onnistumisesta.”¹⁵⁰ – Claudia Gamon (Uudistuva Eurooppa)

Vasemmiston lainauksessa vaadittiin, että energiapolitiikka olisi demokraattisen valvonnan alaista.

”Eri energiamuotojen etsinnän, tarjonnan, tuotannon, kuljetuksen ja markkinoinnin on oltava julkista, julkisen ja demokraattisen valvonnan alaisuudessa.”¹⁵¹ – Sandra Pereira (vasemmisto)

Vasemmisto oli ryhmistä ainoa, jolla oli tasa-arvo-alakategoriaan sopiva lainaus. Siinä puhuttiin oikeudenmukaisesta energiasiirtymästä ja energiaköyhyydestä. On kuitenkin huomattava, että esimerkiksi solidaarisuutta koskevat lainaukset sijoituivat muu / arvot-kategoriaan, vaikka ne olisivat olleet tulkittavissa myös oikeudenmukaisuuskysymyksiksi.

”LNG viivästyttää oikeudenmukaista siirtymistä. LNG ei palvele energiaköyhiä, eikä se korjaa Euroopan riippuvuutta fossiilisista polttoaineista.”¹⁵² – Mick Wallace (vasemmisto)

Ryhmän ideologiaa ilmentäviä lainauksia löytyi S&D:tä ja Uudistuva Eurooppa -ryhmää lukuunottamatta kaikilta poliittisilta ryhmiltä. Esimerkiksi ECR:n ja ID:n edustajat kritisoivat puheenvuoroissaan kovin sanoin EU:n ympäristöpolitiikkaa, minkä katsoin olevan näiden ryhmien taustalla olevan poliittisen ideologian mukaista.

”Ettekö näe, että ympäristöpolitiikka lisää epävakautta, epävarmuutta ja köyhyyttä EU:ssa ja omissa maissamme?”¹⁵³ – Margarita de la Pisa Carrión (ECR)

ID:n lainaukset olivat vielä selkeämmin kriittisiä EU:ta kohtaan.

”Hyvät komission jäsenet, ehkäpä tulette vihdoin alas norsunluutornistanne. Emme tarvitse jatkuvaa toimivaltuuksien laajentamista teidän hyväksenne uuden kriisinhallinnan varjolla.”¹⁵⁴ – Markus Buchheit (ID)

---

¹⁵⁰ And I want to thank the Commission for the REPowerEU plan, because our future, the basis of our liberty and our democracy, depend on its success.

¹⁵¹ A prospeção, o aprovisionamento, a produção, o transporte e a comercialização das diferentes formas de energia devem estar na esfera pública, sob escrutínio público e democrático.

¹⁵² LNG will delay the just transition. LNG does not serve the energy poor and it will not fix Europe’s fossil fuel dependency.

¹⁵³ ¿No ven que las políticas medioambientales alimentan la inestabilidad, la inseguridad y la pobreza de la Unión y nuestros países?

¹⁵⁴ Meine Damen und Herren in der Kommission, vielleicht steigen Sie endlich mal von Ihrem Elfenbeinturm herunter. Wir brauchen keine ständigen Kompetenzerweiterungen zu Ihren Gunsten unter dem Deckmantel immer neuer Krisenbewältigungen.

EPP:n ja vihreiden ideologiaa heijastavat lainaukset liittyivät uusiutuvan energian kannatukseen. EPP:n lainauksissa tuotiin esille ryhmän edustamia näkemyksiä siitä, että uusiutuvien energianlähteiden tavoitetta tulisi nostaa ja päästökaupan lisäpäästöoikeuksien huutokauppaan tulisi suhtautua varauksella.

”Arvoisa komission jäsen, kannatan täysin uusiutuvien energialähteiden tavoitteen nostamista 45 prosenttiin. Tämä oli loppujen lopuksi PPE-ryhmän esittelijän ehdotus.”¹⁵⁵ – Peter Liese (EPP)

Vihreiden ryhmän puolesta puhunut Ville Niinistö totesi, että vihreät olisivat halunneet nähdä vielä korkeampia energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian lisäämiseen tähtääviä tavoitteita. Tämä kuvastaa hyvin vihreiden ryhmän taustalla olevaa ideologiaa, jolle ympäristön ja ilmaston suojeluun tähtäävät tavoitteet ja uusiutuvan energian kannatus ovat ominaisia piirteitä.

”Mielestäni nämä ovat rohkeita askelia, vaikka me vihreät olisimme halunneet nähdä vielä korkeampia tavoitteita.”¹⁵⁶ – Ville Niinistö (vihreät)

Vasemmiston puolueen ideologia -alakategoriaan sisältyvät lainaukset käsitelivät työntekijöiden asemaa ja energiapolitiikan julkista valvontaa. Vasemmiston europarlamentaarikko Marc Botenga syytti komissiota työntekijöiden ”uhraamisesta”.

”Suuri eurooppalainen energiasuunnitelma, ja kuka jää ulkopuolelle? Työntekijät. Jälleen kerran, ei yhtään vahvaa toimenpidettä hintojen alentamiseksi - ei yhtään vahvaa toimenpidettä! ... Päinvastoin, sanotte jopa, että politiikkanne nostaa energian hintoja entisestään. Mutta se ei ole mahdollista, työntekijät eivät kestä sitä enää.”¹⁵⁷ – Marc Botenga (vasemmisto)

Muu / arvot alakategoria paisui suureksi erityisesti sinne sijoittuneiden sotaa vastustavien ja solidaarisuutta peräänkuuluttavien lainausten vuoksi. Näitä teemoja käsiteltiin lähes kaikkien ryhmien lainauksissa ja sodan vastustaminen tai toive rauhasta oli selkeästi suurin arvokysymys.

---

¹⁵⁵ Frau Kommissarin, volle Unterstützung für die Erhöhung des Ziels bei erneuerbaren Energien auf 45 %. Das war ja ein Vorschlag unseres EVP-Berichterstatters.

¹⁵⁶ I think these are bold steps, even though we Greens would have liked to see even higher targets.

¹⁵⁷ Un grand plan européen pour l'énergie, et qui est oublié? Les travailleurs. Encore une fois, pas une mesure forte pour faire baisser les prix – pas une mesure forte! ... Au contraire, vous dites même que votre politique va faire augmenter encore les prix de l'énergie. Mais ce n'est pas possible, les travailleurs n'en peuvent plus.

Myös solidaarisuus nousi lainauksissa esiin muotisanan lailla, kun sitä toistelivat lähes kaikki ryhmästä riippumatta.

”Tarvitsemme rauhaa, tarvitsemme ponnisteluja rauhan saavuttamiseksi, kilpailukykyisiä hintoja, luotettavia toimittajia ja liittoutumispolitiikkaa kaasun ostamiseksi. Tarvitsemme solidaarisuutta teoissa, emme sanoissa.”¹⁵⁸ – Ivo Hristov (S&D)

”Me tietenkin toistamme solidaarisuutemme Ukrainan kansaa kohtaan, joka on sellaisen väkivallan uhri, jonka luulimme kuuluvan synkkään menneisyyteen.”¹⁵⁹ – Antonio Tajani (EPP)

”Hyvät naiset ja herrat, aito solidaarisuus tarkoittaa myös sitä, että vaaditaan kattavaa ja välitöntä energiaturvallisuuden käännettä.”¹⁶⁰ – Markus Buchheit (ID)

Sodan vastustamisen lisäksi muissa arvoja koskevissa puheenvuoroissa puolustettiin vapautta ja haluttiin auttaa vähäosaisempia kansalaisia. Myös ilmastonmuutoksen uhka tunnustettiin, joskin toisissa puheenvuoroissa puhuttiin myös vihreästä utopiasta ja uusiutuvien energianlähteiden pakkomiellestä.

REPowerEU-suunnitelman vastaanotto

Komission REPowerEU-suunnitelma sai Euroopan parlamentin jäseniltä sekä myönteistä että kielteistä palautetta. Kun katsotaan yleinen-pääkategorian alakategorioita, näyttää siltä, että yleisesti puoltavia näkemyksiä oli hieman enemmän kuin kriittisiä näkemyksiä. On kuitenkin otettava huomioon, että suunnitelman puolustus tai vastustus on myös pitkälti luettavissa rivien välistä muiden kategorioiden lainauksissa, joita puheenvuoroista on poimittu. Osalla poliittisista ryhmistä oli selkeästi enemmän puoltavia ja toisilla selkeästi enemmän kriittisiä näkemyksiä. Uudistuva Eurooppa -ryhmällä oli pelkästään puoltavia ja ID:llä pelkästään kriittisiä näkemyksiä, kun muilla ryhmillä oli kumpiakin. ECR:llä puoltavat ja kriittiset kommentit menivät tasan.

Suunnitelmaa yleisesti puoltavia näkemyksiä löytyi eniten EPP:ltä ja vihreiltä. Puoltavat näkemykset olivat EPP:n lainauksissa pääosin kiittelyä suunnitelmasta, mutta niissä toivottiin myös lisää rohkeutta komissiolta tehdä enemmän.

---

¹⁵⁸ Нужен ни е мир, трябва усилия за постигане на мир, конкурентни цени, надеждни доставчици и съюзна политика за купуването на газ. Нужна ни е солидарност на дело, а не на думи.

¹⁵⁹ Ovviamente ribadiamo la nostra solidarietà al popolo ucraino, vittima di violenze che credevamo appartenessero a un passato buio.

¹⁶⁰ Echte Solidarität, meine Damen und Herren, bedeutet eben auch die Forderung nach einer umfassenden und sofortigen Energiesicherheitswende.

”Komission eilen esittelemä REPowerEU- suunnitelma on myönteinen ensiaskele, mutta lisää rohkeutta tarvitaan.”¹⁶¹ – Antonio Tajani (EPP)

Kiitosta tuli myös siitä, että komissio oli ottanut asiakseen tuontiriippuvuuden vähentämisen ja että suunnitelman rahoitukseen oli hyviä ideoita.

”Tässä ehdotuksessa on ilahduttavaa se, että kunnianhimoisten suunnitelmien rahoittamiseksi on hyviä ideoita.”¹⁶² – Angelika Niebler (EPP)

Vihreät olivat niin ikään tyytyväisiä komission tekemiin rohkeisiin askeliin, mutta ryhmän edustajat olisivat toivoneet vielä korkeampia tavoitteita. Positiivista palautetta tuli lupien myöntämiseen kaavailluista helpotuksista.

”Lupien myöntämisen osalta olemme tyytyväisiä ehdotukseen hankkeiden hyväksymisen nopeuttamisesta, muun muassa määrittelemällä tavoitealueet.”¹⁶³ – Ville Niinistö (vihreät)

Kiitoksia komission suunnitelmalle ja siinä esitetyille toimille tuli myös S&D:n ja Uudistuva Eurooppa -ryhmän europarlamentaarikoilta.

”Monet ehdotetuista toimista ovat vain myönteisiä, koska ne todellakin mahdollistavat energiansäästön, pääasiassa lisäämällä energiatehokkuutta mutta myös ottamalla uusiutuvia energialähteitä laajemmin käyttöön.”¹⁶⁴ – Robert Hajšel (S&D)

”Haluan antaa tunnustusta eilen esitetyille hienoille ehdotuksille, jotka kaikki osoittavat yksiselitteisesti oikeaan suuntaan, nimittäin siihen, että pääsemme eroon Putinin kaasusta. Se voi edetä vain liian hitaasti.”¹⁶⁵ – Morten Petersen (Uudistuva Eurooppa)

Sekä vasemmisto että ECR olivat melko kriittisiä puheenvuoroissaan. ECR:n puoltavissa näkemyksissä kiitosta sai erityisesti kaasun varastointiin liittyvät esitykset.

---

¹⁶¹ Il piano REPowerEU, presentato ieri dalla Commissione, è un primo positivo passo in avanti, ma serve più coraggio.

¹⁶² Erfreulich ist in diesem Vorschlag, dass es gute Ideen zur Finanzierung der ambitionierten Pläne gibt.

¹⁶³ On permitting, we welcome the proposal to speed up project approval, including through the identification of go—to areas.

¹⁶⁴ Mnohé navrhované opatrenia, možno len privítať, pretože umožňujú naozaj úsporu energií hlavne cez výraznejšie zvyšovanie energetickej účinnosti, ale aj výraznejšie zavádzanie obnoviteľných zdrojov.

¹⁶⁵ Og jeg vil gerne kvittere for de fine forslag, der blev lagt på bordet i går, der alle sammen entydigt peger i den rigtige retning, nemlig at vi gør os fri af Putins gas. Det kan kun gå for langsomt.

”Ehdotus, jonka mukaan jäsenvaltiot voisivat varastoida kaasuvaroja yhteisvastuullisesti, on rohkaiseva, kunhan siihen suhtaudutaan vakavasti ja vastuullisesti.”¹⁶⁶ – Joachim Stanisław Brudziński (ECR)

Vasemmistolta löytyi vain yksi suunnitelmaa puoltava näkemys, joka oli samaan aikaan myös osin kriittinen.

”Komission julkaisemat askelmerkit venäläisestä energiasta irtautumiselle sisältävät monia erittäin kannatettavia keinoja, kuten energiatehokkuuden, energiansäästön ja uusiutuvien lähteiden lisäämisen mutta myös hyvin kyseenalaisia valintoja, kuten päästökaupan heikentämisen ja fossiiliset investoinnit.” – Silvia Modig (vasemmisto)

Kriittisiä näkemyksiä suunnitelmaa kohtaan oli kaikkein eniten ID:n puheenvuoroissa. Niissä moitittiin esimerkiksi sitä, että suunnitelma keskittyi vahvasti uusiutuvan energian lisäämiseen.

”Arvoisa puhemies, hyvät naiset ja herrat! Kun viimeisetkin uudet rakennukset on rapattu kiinalaisten aurinkopaneeleilla ja kun 10H-asetus on vihdoinkin kaatunut Baijerissa ja muualla, niin ehkä mekin tajuamme, ettei tästä kaikesta ole meille mitään hyötyä.”¹⁶⁷ – Markus Buchheit (ID)

Myös suunnitelman energiansäästöä koskevat kohdat ja komission epäpätevyys saivat osansa kritiikistä.

”Kirjoitus siitä, että energiansäästö on nopein ja halvin tapa alentaa energialaskuja, vaikuttaa hieman banaalilta, melkein loukkaavalta; emme tarvitse komissiota tekemään tätä paljastusta. REPowerEU on vain uusi osa ideologisoitua tarinaa.”¹⁶⁸ – Paolo Borchia (ID)

Komission toimintaa kritisoitiin myös ECR:n kriittiset näkemykset -alakategoriaan sijoittuvissa lainauksissa. Ryhmän edustajat pitivät valittua, uusiutuviin energianlähteisiin perustuvaa strategiaa huonona ja Venäjään kohdistuvia pakotteita toimimattomina.

---

¹⁶⁶ Propozycja, by państwa członkowskie solidarnie magazynowały zasoby gazu napawa optymizmem, pod warunkiem poważnego i odpowiedzialnego podejścia do tej kwestii.

¹⁶⁷ Herr Präsident, meine Damen und Herren! Wenn der letzte Neubau mit Solarmodulen chinesischer Fertigung vollgepfästert ist und auch in Bayern und andernorts die 10H-Regelung endlich gefallen ist, dann werden auch wir hier vielleicht bemerken, dass uns das alles nichts nutzt.

¹⁶⁸ Scrivere che il risparmio energetico è il modo più rapido ed economico per far scendere le bollette mi sembra un tantino banale, direi alle soglie dell'offensivo; non serviva che fosse la Commissione a farci questa rivelazione. REPowerEU è soltanto l'ultimo tassello di una narrativa ideologizzata.

”Mutta ei, he eivät pysty myöntämään, että strategia on ollut väärä, että tavoitteet ovat olleet liian vaativia, että suunnitelmaa ei ole suunniteltu hyvin, ja he vaativat edelleen vihreän siirtymän nopeuttamista.”¹⁶⁹ – Margarita de la Pisa Carrión (ECR)

ID:n ja ECR:n lisäksi myös vasemmisto näytti suhtautuvan suunnitelmaan hyvin kriittisesti, joskin melko erilaisesta näkökulmasta. Kritiikkiä tuli muun muassa investoinneista fossiilisiin polttoaineisiin ja siitä, ettei hintoja ole pyritty alentamaan tehokkaasti.

”Todellinen ongelma on maailmanlaajuinen tarjonta ja hinta, ei infrastruktuuri. Uutta nesteytetyn maakaasun infrastruktuuria rakennetaan liian myöhään nykyisen energiakriisin ratkaisemiseksi.”¹⁷⁰ – Mick Wallace (vasemmisto)

Myös suunnitelmaan pääosin myönteisesti suhtautuneilla ryhmillä EPP:llä, S&D:llä ja vihreillä oli huomautettavaa suunnitelman koetuista epäkohdista. EPP:n edustajat olivat harmissaan siitä, että REPowerEU-keskustelu ja keskustelu Bulgarian ja Puolan kaasutoimitusten katkeamisesta oli yhdistetty. Kritiikkiä tuli myös siitä, ettei suunnitelmassa ollut paljoakaan uutta verrattuna esimerkiksi Fit for 55 -valmiuspakettiin.

”Pelkäänpä, että minun on aluksi todettava, että oli väärä päätös yhdistää keskustelu Repower EU:sta keskusteluun Bulgarian ja Puolan kaasun leikkaamisesta. Repower EU on rohkea ja hyvä aloite, mutta se on keskipitkän aikavälin aloite, joka ei tarjoa välittömiä ratkaisuja.”¹⁷¹ – Radan Kanev (EPP)

S&D puolestaan oli huolissaan siitä, että kansalaiset joutuvat maksamaan energiariippuvuuden vähentämisestä kalliimman energian muodossa.

”Minulla on kuitenkin muutama huomautus. Ensinnäkin meidän on todella oltava rehellisiä kansalaisillemme: jos haluamme vähentää energiariippuvuuttamme Venäjältä kiireellisesti, se maksaa paljon rahaa, jonka kansalaiset maksavat suurelta osin esimerkiksi korkeampien energialaskujen kautta tai jopa huoltoasemien myyntipisteissä.”¹⁷² – Robert Hajšel (S&D)

---

¹⁶⁹ Pero no, no pueden reconocer que ha sido una estrategia equivocada, que los objetivos han sido demasiado exigentes, que el plan no ha estado bien diseñado, y siguen insistiendo en acelerar la transición verde.

¹⁷⁰ The real issue is global supply and price, not infrastructure. New LNG infrastructure will be built too late to address the current energy crisis.

¹⁷¹ Боя се, че трябва да започна с това, че беше грешно решение да свържем дебата за „Repower EU“ с дебата за спирането на газа за България и Полша. „Repower EU“ е смела и добра инициатива, но тя е средносрочна, тя не дава непосредствени решения.

¹⁷² Po prvé, musíme byť naozaj úprimní k našim občanom, ak chceme urýchlene znížiť energetickú závislosť od Ruska, bude to stáť veľa peňazí, ktoré z veľkej časti zaplatia občania, a to už napríklad vyššími úctami za energie alebo aj pri stojanoch na čerpacích staniciach.

Vihreiden puheenvuoroissa esiintyneet kriittiset näkemykset koskivat lähinnä päästöoikeuksien myyntiä ja kaasu- ja öljyinfrastruktuuriin tehtäviä investointeja.

Muu / yleinen kategoriaan tuli lainauksia kaikilta poliittisilta ryhmiltä, kuitenkin selvästi eniten ECR:ltä. Näissä lainauksissa puhuttiin esimerkiksi Gazpromin tekemistä sopimusrikkomuksista, pandemiakriisistä ja vastuusta tulevia sukupolvia kohtaan. Joidenkin ryhmien lainauksissa puhuttiin myös yleisesti suunnitelman kiireellisyydestä ja tarpeesta reagoida nopeasti. Vihreiden europarlamentaarikko Jutta Paulus piikitteli myös komissiota sen aiemmista toimintatavoista.

”Kiitos paljon! Maaliskuussa komissio mietti vielä, mitä itsevaltiaita se seuraavaksi anelisi saadakseen fossiilista energiaa.”¹⁷³ – Jutta Paulus (vihreät)

Uudistuva Eurooppa -ryhmän suomalainen europarlamentaarikko Nils Torvalds puolestaan teki puheenvuorossaan historiakatsauksen Euroopassa aiemmin vallinneista imperiumeista ja niiden hajoamisesta, joka sijoittui kokonaan muu / yleinen kategoriaan. Suurin osa muu / yleinen alakategorian lainauksista oli kuitenkin ns. täytelauseita, joilla ei ollut sisällöllistä arvoa.

---

¹⁷³ Vielen Dank! Im März hat die Kommission noch überlegt, welchen Autokraten sie denn als nächstes anbettelt, um an fossile Energie zu kommen.

5.3 Yhteenveto

Energia ja kestävä kehitys nousi suurimmaksi pääkategoriaksi sekä Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien laatimissa teksteissä että europarlamentaarikoiden pitämässä puheenvuoroissa. Komission REPowerEU-suunnitelmassakin näkyneet energiamuotoihin ja tuontiriippuvuuteen liittyvät teemat korostuivat selvästi molemmissa aineistoissa. Mielenkiintoista oli huomata, että vaikka poliittiset ryhmät saattoivat esittää voimakkaitakin kantoja esimerkiksi uusiutuvan energian käyttöön omissa kirjoituksissaan, ne eivät välttämättä vastanneet kaikkien ryhmään kuuluvien europarlamentaarikoiden puheiden sisältöjä. Varsinkin suuremmilla ryhmillä EPP:llä ja S&D:llä oli jonkin verran sisäisiä näkemyseroja. Energiaa ja kestävä kehitystä koskevissa lainauksissa käsiteltiin ennalta määriteltyjen kategorioiden ulkopuolelta myös esimerkiksi energiansäästöä ja energiatehokkuutta.

Valtaosa poliittisista ryhmistä tuntui kannattavan komission uusiutuvan energian lisäämiseen tähtääviä tavoitteita omissa kannanotoissaan. Mikäli ryhmät ja niiden jäsenet todella seisoisivat näiden tavoitteiden takana, Euroopan parlamentti näyttäisi juuri siltä ”vihreältä sankarilta”, joksi sitä on kuvattu aina 80-luvulta saakka (Kinski & Servent, 2022). Etenkin parlamentin täysistunnossa käydystä keskustelusta käy kuitenkin ilmi, ettei asia ole aivan niin yksinkertainen. Monet europarlamentaarikot peräänkuuluttivat puheenvuoroissaan ”realismia” ja pitivät tärkeämpänä tuontiriippuvuudesta irtautumista kuin sitä, että se tehtäisiin nimenomaan uusiutuvan energian avulla. Osa oli kuitenkin myös pettyneitä komission esittämiin fossiilisten polttoaineiden jakeluun kohdistuviin investointeihin, joiden katsottiin vievän EU:ta vihreässä kehityksessä taaksepäin.

Tuontiriippuvuuden purku näyttäytyi kaikkien poliittisten ryhmien ja europarlamentaarikoiden yhteisenä päämääränä. Monissa puheenvuoroissa näkyi poliitikkojen turhautuminen Venäjän sotatoimiin Ukrainassa ja halu saavuttaa riippumattomuus sen kaasu- ja öljytoimituksista. Tuontiriippuvuus oli parlamentin jäsenille ennen kaikkea arvokysymys, jota pohdittiin sekä suhteessa Venäjään, että muihin mahdollisesti epädemokraattisiin tai ihmisoikeuksia rikkoviin valtioihin. Esimerkiksi ID:n ja vasemmiston europarlamentaarikot olivat huolissaan riippuvuuksien siirtymisestä muualle sen sijaan, että EU pystyisi kokonaan irtautumaan tuontienergiasta. Erot näiden ryhmien näkemysten välillä liittyivät ennen kaikkea siihen, miten Euroopan omaa energiantuotantoa tulisi kasvattaa – lisäämällä uusiutuvaa energiaa kuten aurinko- ja tuulivoimaa, vai hyödyntämällä niitä fossiilisia energianlähteitä, joita Euroopassa olisi jo nyt saatavilla.

Energian saatavuudesta puhuttiin enemmän Euroopan parlamentissa käydyssä keskustelussa kuin poliittisten ryhmien dokumenteissa. ECR-ryhmän energiaturvallisuutta käsittelevässä kannanotossa korostettiin energian saatavuuden ja EU:n oman energiantuotannon merkitystä, mikä ei kuitenkaan näkynyt yhtä vahvasti ryhmän edustajien Euroopan parlamentissa pitämässä puheenvuoroissa. Parlamentin keskustelussa energian saatavuuden tai toimitusvarmuuden teemaa pitivät pinnalla etenkin S&D:n ja EPP:n edustajat, jotka puhuivat esimerkiksi energian yhteishankinnoista ja kaasun varastoinnista.

Ilmaston ja ympäristöön liittyvät kysymykset nousivat tyypillisesti esiin yhdessä edellä käsiteltyjen teemojen kanssa niin poliittisten ryhmien dokumenteissa, kuin Euroopan parlamentin keskustelussakin. Kummassakin aineistossa ilmasto- ja ympäristökysymykset näkyivät voimakkaimmin vihreillä ja vasemmistolla, mutta myös Uudistuva Eurooppa näytti olevan kautta linjan uusiutuvan energian lisäämisen puolella. Sen sijaan S&D:n, jonka dokumentissa kannatettiin selkeästi siirtymää puhtaaseen energiaan, edustajilta kuultiin parlamentissa osin ristiriitaisia puheenvuoroja aiheeseen liittyen. Sekä ECR että ID suhtautuivat dokumenteissaan kriittisesti EU:n ilmastotavoitteisiin eivätkä puhuneet ilmaston tai ympäristön suojelusta lainkaan parlamentin keskustelussa, jollei lasketa mukaan näiltä ryhmiltä kuultua 'vihreän ideologian' kritiikkiä.

Talouteen liittyvät teemat olivat merkittäviä niin poliittisten ryhmien dokumenteissa kuin parlamentin keskustelussakin. Eniten keskustelua käytiin kuluttajien asemasta ja EU:n taloudesta. Ryhmät ja yksittäiset europarlamentaarikot olivat huolissaan hintojen noususta, joka nähtiin vahingollisena kuluttajille ja pienille ja keskiuurille yrityksille. EU:n taloutta käsiteltiin ryhmien dokumenteissa paljolti mahdollisten uusien rahoitusinstrumenttien näkökulmasta. Päästöoikeuksien lisämyynnit, varojen siirto olemassa olevista rahastoista ja yhteisen velkaantumisen mahdollisuus jakoivat mielipiteitä etenkin parlamentin keskustelussa.

Talouskeskusteluun kytkeytyi myös laajempaa kritiikkiä EU:n talouspolitiikkaa kohtaan erityisesti vasemmiston ja ID:n kannanotoissa ja puheenvuoroissa. Vasemmistoryhmän tyytymättömyys kohdistui voittoa tavoitteleviin suuryrityksiin ja lopulta koko liberaaliin markkinamalliin. ID puolestaan purki teksteissään turhautumista Euroopan keskuspankkiin ja komissioon, joiden se katsoi epäonnistuneen hintojen säätelyssä ja talouskasvun mahdollistamisessa.

Jäsenmaat ja EU jäi pienimmäksi pääkategoriaksi molemmissa aineistoissa, joskin sen rooli oli huomattavasti suurempi parlamentin keskustelussa kuin poliittisten ryhmien dokumenteissa.

Jälkimmäisissä ID ja ECR hallitsivat keskustelua jäsenmaiden roolista ja kansallisista erityispiirteistä. Kiinnostavaa oli, että parlamentin keskustelussa ID:ltä ei kuitenkaan löytynyt yhtään tämän pääkategorian lainausta, vaikka ryhmän dokumentti antoi ymmärtää teeman olevan sille tärkeä. Parlamentin keskustelussa muut ryhmät puhuivat erityisesti Puolan ja Bulgarian tilanteesta. Myös yksittäisten jäsenvaltioiden erityispiirteistä ja asemista keskusteltiin, ja keskustelijat olivat tyypillisesti juuri sen jäsenvaltion edustajia, joista he puhuivat.

Poliittisten ryhmien dokumenteista ei löytynyt suoraan integraatioon liittyviä lainauksia toisin kuin parlamentin keskustelusta, jossa niitä oli sekä EPP:n että S&D:n edustajien puheenvuoroissa. Lainaukset koskivat yhdentymistä nimenomaan energiasektorilla, energiayhteyksien lisäämistä ja energiasolidaarisuutta. Muu / jäsenmaat ja EU -alakategoria jäi poliittisten ryhmien dokumenteissa tyhjäksi, mutta kasvoi sen sijaan suureksi parlamentin keskustelussa. Jäsenmaita ja unionia koskevilla lainauksilla keskusteltiin parlamentin roolista, komission passiivisuudesta ja jäsenmaista, jotka pyrkivät poikkeamaan yhteisistä sopimuksista.

Arvokeskustelu jäi vastaavasti ryhmien teksteissä vähäiseksi, mutta parlamentin keskustelussa arvot ja ideologia nousi toiseksi suurimmaksi pääkategoriaksi, jollei yleinen-kategoriaa lueta mukaan. Ryhmien dokumenteissa arvot olivat enemmänkin luettavissa rivien välistä talouteen ja vihreään siirtymään keskittyvissä lainauksissa. Parlamentin keskustelussa ryhmien edustajat tuomitsivat voimakkaasti Venäjän sotatoimet Ukrainassa ja pitivät rauhaa ja solidaarisuutta tärkeimpinä tavoitteina Euroopalle. Tasa-arvo näyttäytyi kummassakin aineistossa puheena oikeudenmukaisuudesta ja demokratiaan vedottiin silloin, kun puheeksi nousi vaihtoehtoiset, epädemokraattiset energian toimittajamaat.

Poliittiset ryhmät näyttivät aineiston analyysin perusteella melko yksimielisiltä REPowerEU-suunnitelman tavoitteista, joita olivat irrottautuminen Venäjän tuontienergiasta ja vihreän siirtymän nopeuttaminen. Poikkeuksen tekivät ID ja ECR, sekä yksittäiset edustajat muista ryhmistä, jotka puolustivat myös perinteisten fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Kaikki ryhmät kautta linjan kannattivat tuontiriippuvuuden purkuun tähtääviä tavoitteita, mutta keinoista oltiin osin eri mieltä. Komission esitys sai kritiikkiä kaikilta muilta ryhmiltä paitsi Uudistuvalla Euroopalla, jonka blogitekstistä tai ryhmän edustajien puheenvuoroista ei löytynyt lainkaan suunnitelmaa kritisovia tai vastustavia näkemyksiä. ID oli puolestaan ryhmistä ainoa, jolla ei ollut mitään hyvää sanottavaa komission esityksestä. Yleinen mielipide tuntui olevan suunnitelmaa puoltava, joskaan komissio ei säästynyt tiukiltakaan vastalauseilta.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän tutkielman tarkoituksena oli selvittää sitä, kuinka Euroopan parlamentin jäsenet ja poliittiset ryhmät ovat puhuneet komission tekemästä energiapolitiikkaa koskevasta REPowerEU-suunnitelmasta, ja kuinka tämä keskustelu heijastaa poliitikkojen ja heidän ryhmiensä sitoutumista ryhmän tai puolueen ideologiaan ja toisaalta pyrkimyksiä ajaa oman jäsenmaansa kansallista etua. Odotukseni oli, etteivät poliittiset ryhmät tai niiden jäseninä toimivat europarlamentaarikot erityisesti korosta jäsenmaiden kansallisia haasteita tai tavoittele niiden etuja puheenvuoroissaan. Tämä piti osin paikkaansa, sillä aineistoissa korostui voimakkaammin yhteiseurooppalainen näkökulma kuin kansallisten etujen tavoittelu. Kansalliset erityispiirteet ja jäsenmaiden rooli nousivat kuitenkin esiin varsinkin parlamentin REPowerEU-keskustelussa.

Ensimmäinen tutkimuskysymykseni oli: *Näkyykö Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien julkaisemissa REPowerEU-suunnitelmaa koskevissa kannanotoissa ryhmien ideologiset piirteet tai Euroopan unionin jäsenmaiden etujen tavoittelu?* Analyysin perusteella ryhmien ideologiset piirteet näkyivät erityisesti vasemmistolla talouteen liittyvissä kysymyksissä ja ID:llä ja vihreillä liittyen niin sanottuun vihreään siirtymään. Suurimmilla poliittisilla ryhmillä, EPP:llä, S&D:llä ja Uudistuvalla Euroopalla ei ollut voimakkaita ideologisia painotuksia kannanotoissaan ja ne tuntuivat suurimmalta osin kannattavan komission tekemää esitystä. Jäsenmaiden etujen tavoittelu ei näkynyt juuri lainkaan ryhmien kirjoittamissa teksteissä lukuunottamatta ECR:ää ja ID:tä, jotka puolustivat jäsenmaiden oikeutta päättää omasta energiapolitiikastaan.

Aineiston toista osuutta koskeva tutkimuskysymys oli: *Painottavatko europarlamentaarikot puheenvuoroissaan voimakkaammin yhteiseurooppalaista näkökulmaa, oman jäsenmaansa kansallisia etuja vai oman poliittisen ryhmänsä ideologisia tavoitteita?* Parlamentin keskustelussa oli selvästi nähtävissä jaettu toive solidaarisuudesta ja yhteisestä vastauksesta Venäjän sotatoimiin Ukrainassa. Keskustelun sävy oli sen suuntainen, että europarlamentaarikot toivoivat mieluummin yhteiseurooppalaista lähestymistä kuin jäsenmaiden toimimista omin päin. Kovin vahvasti yksittäisten jäsenmaiden etuja ei ajettu, mutta joissain puheenvuoroissa yksittäiset maat nousivat tapausesimerkkeinä esiin. Näissä puheenvuoroissa puhuja oli tyypillisesti esimerkkimaan edustaja, mikä saattaa viitata tilanteen arviointiin oman jäsenmaan näkökulmasta. Poliittisten ryhmien ideologiset piirteet erottuivat selkeämmin parlamentin keskustelussa, jossa ideologinen puhe keskittyi vihreää siirtymää puoltaviin ja vastustaviin puheenvuoroihin, työntekijöiden asemaan ja energiapolitiikan julkiseen valvontaan.

Energia- ja ilmastopolitiikka näyttäytyy eurooppalaisille poliittisille ryhmille tärkeänä kysymyksenä, joka jakaa mielipiteitä erityisesti ryhmien välillä mutta myös niiden sisällä. REPowerEU-kannanotot ja suunnitelmasta käyty keskustelu osoittavat, että valtaosa Euroopan parlamentin poliittisista voimista kannattaa irtautumista Venäjältä tuotavasta fossiilisesta energiasta ja nopeutettua siirtymää uusiutuviin energianlähteisiin. Samalla se kertoo toisenlaisista näkemyksistä, joissa EU:n ilmastopolitiikkaa pidetään tarpeettomana tai vähintäänkin ylimitoitettuna, ja joissa jäsenmaiden itsemääräämisoikeuden ja energiaturvallisuuden kysymykset korostuvat. Ensisijaisesti Euroopan parlamentissa tehdään tämän keskustelun perusteella kuitenkin eurooppalaista politiikkaa, jossa koko Euroopan asioilla on merkitystä ja jossa suunta on kohti vihreää siirtymää.

LÄHTEET

Aineisto

Euroopan parlamentin täysistunto 19.5.2022, REPowerEU-suunnitelma: solidaarisuus ja energiaturvallisuus Euroopassa ottaen huomioon Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan ja kaasutoimitusten äskettäisen katkaisemisen Puolaan ja Bulgariaan (keskustelu).

ECR (2023). *Energy Security*. Saatavissa <https://ecrgroup.eu/campaign/energy_security>, luettu 3.11.2022.

EPP (2022). *RePower and ReSolar the EU*. Julkaistu 18.5.2022. Saatavissa: <<https://www.eppgroup.eu/newsroom/news/repower-and-resolar-the-eu>>, luettu 3.11.2022

The Greens / EFA (2022). *RePowerEU: Commission takes step towards ending dependence on Russian oil and gas*. Julkaistu 18.5.2022. Saatavissa: <<https://www.greens-efa.eu/en/article/press/repowereu-commission-takes-step-towards-ending-dependence-on-russian-oil-and-gas>>, luettu 3.11.2022

S&D (2022). *We need a shock plan to boost renewables and energy efficiency measures, say S&Ds*. Julkaistu 19.5.2022. Saatavissa: <<https://www.socialistsanddemocrats.eu/newsroom/we-need-shock-plan-boost-renewables-and-energy-efficiency-measures-say-sds>>, luettu 3.11.2022

Renew Europe (2022). *'Re-Power EU' plan is a roadmap to ensure EU's climate neutrality and energy independence from Russia*. Julkaistu 18.5.2022. Saatavissa: <<https://www.reneweuropegroup.eu/news/2022-05-18/repowereu-plan-is-a-roadmap-to-ensure-eu-s-climate-neutrality-and-energy-independence-from-russia>>, luettu 3.11.2022

Identity and Democracy (2022). *Plenary Booklet*. Sivut 4, 9 ja 11. Julkaistu 7.3.2022. Saatavissa: <https://assets.nationbuilder.com/idgroup/pages/45/attachments/original/1646825973/ID_Group_Plenary_Booklet_20.pdf?1646825973>, luettu 3.11.2022

The Left Group GUE/NGL (2022). *RePowerEU: Too little, too late*. Julkaistu 23.3.2022. Saatavissa: <<https://left.eu/issues/publications/repowereu-too-little-too-late/>>, luettu 3.11.2022

Kirjallisuus

Allam, Zaheer, Bibri, Simon, & Samantha Sharpe (2022). The Rising Impacts of the COVID-19 Pandemic and the Russia–Ukraine War: Energy Transition, Climate Justice, Global Inequality, and Supply Chain Disruption. *Resources* (Basel), 11(11), 99–.

Bentour, Naima (2022). Forecasting the Threat of Covid-19 and Ukraine War on Energy Security: An Empirical Study Using GARCH-TGARCH. *Journal Of Al-Mayadine Al-Iktissadia*, 5(1), 453–470.

Buzogány, Aron & Stefan Četković (2021). *Fractionalized but ambitious? Voting on energy and climate policy in the European Parliament*. *Journal of European Public Policy*, 28:7, 1038-1056.

Deketelaere, Kurt (2012). *Codex EU energy law: the most relevant directives, regulations and decisions on electricity, gas and oil, renewables, energy efficiency, energy taxation, energy infrastructures, energy labelling*. The Legal Publisher Lexxion.

Habermas, Jürgen (1990). *Die nachholende Revolution*. Suhrkamp.

Hix, Simon, Noury, Abdul G., & Gérard Roland (2007). *Democratic Politics in the European Parliament*. Cambridge University Press.

Hlousek, Vit, & Kopecek, Lubomir (2022). *Strange Bedfellows: A Hyper-pragmatic Alliance between European Liberals and an Illiberal Czech Technocrat*. *East European Politics and Societies*, 36(1), 29–50.

Jansen, Thomas & Steven Van Hecke (2011). *At Europe's Service: The Origins and Evolution of the European People's Party*. Springer-Verlag.

Johansson, Karl & Tapio Raunio (2019). *Political Parties in the European Union*. Oxford Research Encyclopedia of Politics.

Kacper Szulecki, Severin Fischer, Anne Therese Gullberg & Oliver Sartor (2016). *Shaping the 'Energy Union': between national positions and governance innovation in EU energy and climate policy*. *Climate Policy*, 16:5, 548-567.

Kinski, Lucy & Ariadna Servent (2022). *Framing Climate Policy Ambition in the European parliament*. *Politics and Governance*, 10(3), 251–263.

Krippendorff, Klaus (2018). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology (Fourth edition)*. SAGE Publications, Incorporated.

Ladrech, Robert (2003). *The Party of European Socialists: Networking Europe's Social Democrats*. *Journal of Policy History*, 15(1), 113–129.

Leal-Arcas, Rafael (2016). *The European Energy Union: the quest for secure, affordable and sustainable energy*. Claeys & Casteels.

Marples, David R. (2021). *The war in Ukraine's Donbas: origins, contexts, and the future*. Central European University Press.

Oberthür, Sebastian & Ingmar von Homeyer (2022). *From emissions trading to the European Green Deal: the evolution of the climate policy mix and climate policy integration in the EU*. *Journal of European Public Policy*.

Palle, Angélique & Yann Richard (2022). *Multilevel Governance or Scalar Clashes: Finding the Right Scale for EU Energy Policy*. *Tijdschrift Voor Economische En Sociale Geografie*, 113(1), 1–18.

Raunio, Tapio (2014a). *Europuolueet: harvoin esillä, paljon vaikutusvaltaa*. Julkaistu 7.4.2014 politiikasta.fi.

Raunio, Tapio (2014b). *Monitasoinen Eurooppa: kansalaisten vai valtioiden yhteisö*. Teoksessa Tuomas Forsberg & Tapio Raunio (toim.) *Politiikan muutos*. Tampere: Vastapaino, 123–153.

Raunio, Tapio & Juho Saari (2021). *Moninaisuudessaan yhtenäinen? Euroopan unionin suunta*. Helsinki: Gaudeamus.

Rootes, Chris & Dick Richardson (2006). *The Green Challenge: The Development of Green Parties in Europe*. Taylor and Francis.

Steven, Martin (2016). “Euro-Realism” in the 2014 European Parliament Elections: *The European Conservatives and Reformists (ECR) and the Democratic Deficit*. Representation (McDougall Trust), 52(1), 1–12.

Sturm, Christine (2022). *Between a rock and a hard place: European energy policy and complexity in the wake of the Ukraine war*. *Economia e Politica Industriale*, 49(4), 835–878.

Szulecki, Kacper, Fischer, Severin, Gullberg Anne Therese & Oliver Sartor (2016). *Shaping the ‘Energy Union’: between national positions and governance innovation in EU energy and climate policy*. *Climate Policy*, 16(5), 548–567.

Talus, Kim (2013). *EU energy law and policy: a critical account*. Oxford University Press. S. 348–355

Wielomski, Adam, & Magdalena Ziętek-Wielomska (2017). *The Europe of Nations and Its Future: Nationalism, Euroscepticism, Natiocratism*. Klub Zachowawczo-Monarchistyczny.

Verkkolähteet

Euroopan komissio (2023). *REPowerEU-suunnitelma: kohtuuhintaista, varmaa ja kestäväää energiaa Euroopalle*. Saatavissa <https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/repower-eu-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_fi>, luettu 20.3.2023.

Euroopan parlamentti (2022). *Faktatietoja Euroopan unionista: Energian sisämarkkinat*. Saatavissa <<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/fi/sheet/45/energian-sisamarkkinat>>, luettu 13.1.2023.

Euroopan parlamentti (2023). *MEPs by Member State and political group*. Saatavissa <<https://www.europarl.europa.eu/meps/en/search/table>>, luettu 31.3.2023.

Euroopan unioni (2023). *Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER)*. Saatavissa <https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/agency-cooperation-energy-regulators-acer_fi>, luettu 15.3.2023.

Eurostat (2021a). *Complete energy balances – European Union (27 countries) – 2021 – Total – main fuel families*. Saatavissa <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/infographs/energy_portal/enviz.html?language=EN>, luettu 29.3.2023.

Eurostat (2021b). *Energy Trade 2021*. Saatavissa <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/infographs/energy_portal/enviz.html?language=EN>, luettu 29.3.2023

PES (2023). *Members*. Saatavissa <<https://pes.eu/members/>>, luettu 31.3.2023

USGS (2023). *2019 Minerals Yearbook*. Saatavissa <<https://pubs.usgs.gov/myb/vol3/2019/myb3-2019-romania.pdf>>, luettu 27.4.2023.

Yle (2022). *Näin Venäjä teki energia-aseen, josta koko Eurooppa nyt kärsii – pakotteet eivät estäneet Kremlin sotakassaa karttumasta*. Saatavissa <<https://yle.fi/a/3-12611565>>, luettu 24.2.2023.

Tiedonannot

Euroopan komissio (2022a). COM(2022)108: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle; *REPowerEU: Kohtuuhintaisempaa, varmempaa ja kestävämpää energiaa koskevat yhteiset eurooppalaiset toimet*. Strasbourg 8.3.2022.

Euroopan komissio (2022b). COM(2022)230: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle; *REPower-EU-suunnitelma*. Bryssel 15.8.2022.